The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Office:
Editor: K. KEZBERS,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Phones — DI 2-2324, BR 8-8681.
WEDNESDAY, APRIL 25, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 32. TREŠDIEN, 1962. GADA 25. APRĪLĪ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi".
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijas EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.
Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.
Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Irma Dankere

KĀDIEM MUMS JĀBŪT

Mūsu sūtnis Vašingtonā Dr. Spekke reiz teica šādus vārdus: „Baltijas problēma ir vitāla mūsu pasaulē arī tādēļ, ka mēs paši esam vēl pietiekami vitāli, — t. i. sīksti, izturīgi, pienācīgi inteliģenti pasaules konkurences cīņā, — ja mēs tādi nebūtu, ja mēs gribētu sabrukt, — pasaule mūs aizmirstu jo drīz."

Šie vārdi raksturo ne tikai, kādi mēs esam, bet rāda jo spilgti, kādiem mums jābūt arī uz priekšu, — tie raksturo mūsu Būt vai Nebūt kā latviešiem.

Ir bieži dzirdēts, ka ikkatrs no mums ir savas latvju zemes sūtnis un savas tautas pārstāvis: tas tiesa, un tāpēc mūsu stājai jābūt disciplīnētai, bet tas vēl nav viss. Mums jābūt arī kārtīgiem pilsoņiem zemē, kuŗas paspārnē mēs tagad dzīvojam, kuŗa mums ne tikai maizi un patvērumu dod, bet kur mēs baudām īstu brīvību un lojālitāti.

Mūsu stājai jābūt disciplīnētai, bet tas vēl nav viss. Mums ir arī jābūt mūsu nebrīvās dzimtenes sludinātājiem. Mums ir arī jārunā, jārunā ar cittautiešiem, ar amerikāņu paziņām, draugiem un darba biedriem, jaunatnei ar studiju biedriem kolledžās un augstskolās — diskusiju grupas ir kā radīts darba lauks šim nolūkam.

Mūsu stājai jābūt disciplīnētai, tādu valodu, lai katrs vārds kā uguns mēle kristu klausītāju sirdīs un spētu tās atmodināt no garīgā snaudiena, no vienaldzības.

Dzīvā valoda, dzīvai vārds — runāts vai rakstīts — ir varens ierocis, tāpēc tas mums jāizlieto.

Man personīgi samērā bieži bijusi izdevība runāt ar cittautiešiem par tēvzemes likteni: Šveicē, Vācijā, Londonā, Parīzē, — bet līdz šim interesantākā auditorija bija Vidējos Austrumos, Libanonas galvaspilsētā, Beirutā, vienā pasaules mēroga konferencē, kuŗā es pārstāvēju vienpadsmit bezdzimtenes tautības. Tur bija sabraukušas vairāk kā divi simts delegātes no 68 zemēm. Tanī reizē es ne tikai runāju, es arī jautāju.

Es, piemēram, jautāju: Ja jūsu zeme būtu svešas varas okupēta, tāpat kā mana dzimtene, un jūsu tauta terrorizēta, mocīta, slepkavota, uz Sibirijas vergu nometnēm izsūtīta — un jūs paši no savām mājām padzīti vai aizbēguši, — atstādami aiz sevis visu, — vai jūs būtu klusējuši pa visiem šiem gariem gadiem? — Domāju nē!

Jūs būtu mēģinājuši celt trauksmi un uzmodināt pasauli no tās neizprotamās vienaldzības. Un arī jums būtu sāpīgi, kad jūsu degošās problēmas uzdurtos uz nesaprašanu, uz vēsu vienaldzību. Neaizmirstiet, lūdzu, pirms mēs par bēgļiem kļuvām, mēs dzīvojām tāpat kā jūs. Mums bija Dieva svētīta dzimtene, skaistas, tīras pilsētas, druvas, meži, fermas uz laukiem. Mums bija skolas un dievnami, un mēs bijām laimīgi. Kāds spēks tas bija, kāda vara tā bija, kuŗa mūs no mūsu laimes, no mūsu dzīves, no mūsu zemes, no mūsu mājām padzina un mūs par bēgļiem pārvērta? Tā bija sarkanā vara, kas, līgumus lauzdama, likumus ignorēdama, cilvēku tiesības kājām mīdama, mūsu zemi kā necaurredzamā sarkanā migla ietina un mūsu tautai postu un nāvi nesa.

Kāpēc es jums to saku, jums, delegātēm no daudz brīvām zemēm? — Man gribas jūsu interesi modināt par cilvēkiem, kas ir nelaimīgi un nebrīvi, man gribas jūs par viņu aizstāvēm pārvērst, par viņu aizstāvēm tur, kur tie paši runāt nevar vai nedrīkst.

Visās zemēs aiz dzelzs aizkara cieš un asiņo tautas, — visus šos gadus, katru dienu, katru stundu, katru mirkli, — arī tagad, arī pašlaik šinī brīdī, kad es uz jums runāju. Iekļuvu savās sirdīs, ka pasaulē ir cilvēki, kas nevar darīt, ko viņi grib —: viņi nedrīkst runāt, ko viņi domā; viņi nedrīkst lasīt un klausīties, ko viņi grib ;viņi nedrīkst braukt, kurp viņi grib, — jo viņi nav brīvi.

Bēgļu jautājums un nebrīvības jautājums sen vairs nav tikai dažu nāciju problēma, bet ir kļuvusi par visas cilvēces problēmu un skar ikkatru no jums —: jo viss, kas bijis, var atkārtoties.

Karš, bēgšana, gaisa uzbrukumi, posts, nelaime un nāve — viss, kas mums sekoja, kopš savu zemi atstājām, kopš savus tuviniekus pazaudējām un bērni bēgļu gaitās pa ceļam mātes roķās mira — viss tas var atkārtoties, un mūsu liktenis no vakardienas var kļūt jūsu liktenis rīt. Miljoniem bēgļu pasaulē un miljoniem cilvēku nebrīvībā aiz dzelzs aizkara ir mēma, bet dzīva, apsūdzība pasaules politikai. Par šiem nelaimīgiem ar visiem garīgiem ieročiem cīnīties, kas mūsu rīcībā, — tas ir mūsu visu pienākums."

Mums, latviešiem, lai tas nebūtu tikai pienākums, bet mūsu sirds diktētais uzdevums, ar dedzīgu patiesības sludināšanu brīvām tautām noraut melu masku no mūsu dzimtenes apspiedēju sejām. —

Mūsu lepnā laikmetā zinātne un tecĥnika apbrīnojami strauji progresē: jau kopš dažiem gadiem ir iespējams uztvert Sputniksuniša un pērtiķīšu sirdspukstus no mākslīgiem satelītiem pasaules telpā, — bet kam gan vēl ir lieka laika piegriezt vērību nelaimīgu cilvēku sirdspukstiem tepat zemes virsū un izprast viņu bezcerīgo izmisumu? Tā problēma nav vairs aktuāla, tā ir novecojustes un kļuvusi ikdienišķa. Vai mūslaika modernais cilvēks reaģē tikai uz sensācijām?

Vai vēl atminam tās trūcīgās ziņas, kuŗas pirms dažiem gadiem izlauzās uz brīvo pasauli, ziņas par nemieriem Baltiešu sieviešu vergu nometnē Sibirijā? Sievietes bija sacēlušās pret saviem apspiedējiem, nevarēdamas vairs ilgāk panest varmācību, nerēķinādamās vairs ne ar ko, jo viņu dzīve bija zaudējusi savu cilvēcisko vērtību. Nevarīgas sievietes kailām rokām sacēlušās pret bruņotu varu, pret ieročiem. Cik lielam jābūt izmisumam, lai izšķirtos spert tādu soli!?

Sacelšanos bija vadījusi latviete, jauna latviešu sieviete, vārdā Blūme.

Nesen presē parādījās ziņas, ka Ungārijā vairākiem jauniekiem, kas bija piedalījušies sacelšanā pret sarkano varu, pēc pilngadības sasniegšanas izpildīts nāves sods.

Pirms kāda gada Rigā atkal notiesāti pieci latviešu virsnieki. Neskaitāmi līdzīgi notikumi, neskaitāmi citi varas darbi norisinās aiz dzelzs aizkara vēl tagad. Vēl šodien — tikai pa retam mēs ko uzzinām, un tad mums nevarības sajūtā un aiz sirdssāpēm gribas kaukt, gribas kliegt, — bet pasaule klusē, kā tā uz līdzīgiem notikumiem klusējusi. Mums jāapzinās, ka mēs klusēt nedrīkstam.

(Nobeigums 8. lpp.)

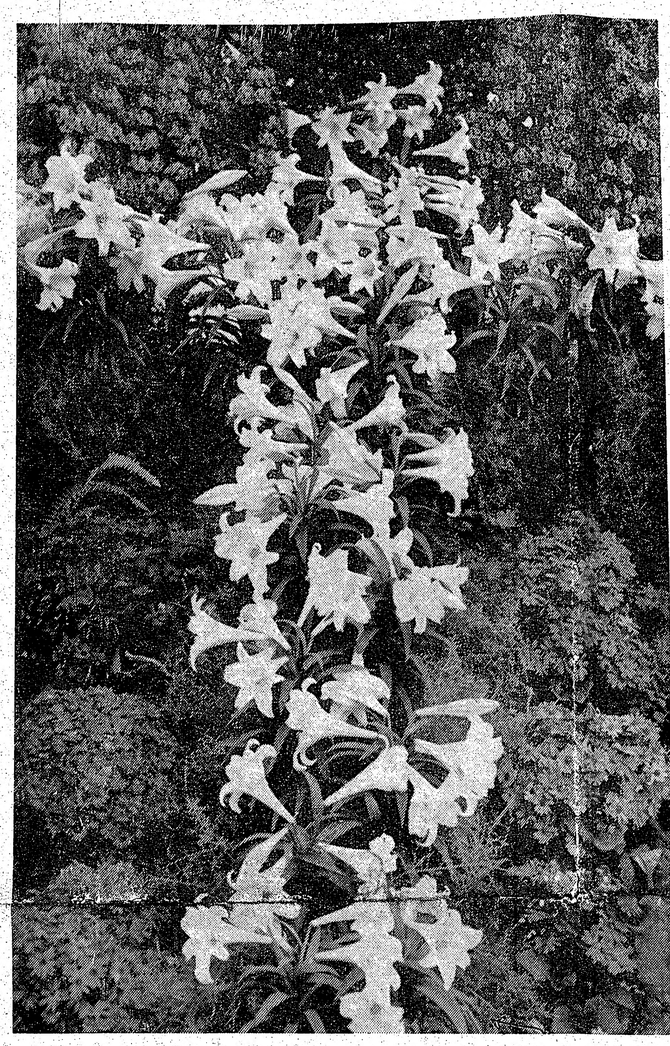

Jau lilijas zied. J. Liģera uzņēmums.

LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDAM SEKMĪGI DARBA GADI

Amerikas Latv. palīdzības fonds savas gadskārtējās pilnvarnieku sapulces sanākšanas laikā, 28. aprīlī, Filadelfijā, Pensilvēnijā, atzīmēs fonda 10 gadu darbību.

Amerikas Latviešu palīdzības fonds pirms 10 gadiem darbu sāka Pensilvēnijas pavalstī, kā tas jā dzīvojošo latviešu savstarpējās palīdzības iestādījums, lai palīdzētu samaksāt fonda dalībnieku ārstēšanās, bet nāves gadījumā — apbedīšanas izdevumus.

Pateicoties dzīves nepiecieša-mības diktētai vajadzībai, nacionāli idejiskiem pamatiem un reizē mērķtiecīgi izveidotam organizatīvam darbam, fonds jau dažos gados pēc nodibināšanās izauga par visu Amerikas latviešu savstarpējās palīdzības iestādījumu, apdrošinot fonda dalībniekus un viņu ģimeņu piederīgo veselību un dzīvību. Fonda sniegtā palīdzība ir ievērojama. 1961. gadā vien tas izmaksājis saviem dalībniekiem ārstēšanās vajadzībām ap $180.000,- un mirušo dalībnieku ģimenēm vairāk kā — $66.400,-. Jaundzimušo mātēm pūriņu dāvanās izsniegti $2.700,-.

Kanadā dzīvojošie tautieši fondā var apdrošināties pēc pašu izvēles, kā pret ārstu un slimnīcu rēķiniem kopā, tā arī tikai pret ārstu rēķinu izdevumiem vien.

Fondā apdrošināto skaits sniedzas desmit tūkstošos. Fonds veic ne vien lielu sociālu, bet reizē arī nacionālu darbu, atbalstot latviešu nacionālos centienus un reāli vienojot latviešus svētīgā savstarpējā palīdzībā.

Fonda organizātors un vaditājs kopš tā darbības sākuma ir L. Bērziņš. Tāpat no tā laika fonda valdē darbojas māc. A. Reinsons, Dr. A. Rudzis, gadu vēlāk A. Trucis un jau 6 gadus V. Švūksts.

Fonda valdi un revīzijas komisiju ievēl fonda pilnvarnieki savās gadskārtējās sapulcēs. Pilnvarniekus ievēl fonda dalībnieki. Bez fonda pilnvarniekiem vēl ir fonda pārstāvji, kuŗi darbojas latviešu dzīves vietu centros un kuŗus tāpat ievēl fonda dalībnieki. Fonda dalībniekus, kas dzīvo ASV un Kanadā, no krasta līdz krastam reprezentē 60 pārstāvji.

Kanadā kā galvenais fonda pārstāvis kopš pārstāvības nodibināšanas darbojas P.Plīsis, Toronto (Ont.), Montreālā (P. Q.) pārstāvis ir A. Bērziņš un Vinipegā (Man.) A. Ķēleris .

Vai de Golls taupis Salāna dzīvību?

PREZIDENTS DE GOLLS TURPINA NESAUDZĪGU KAMPAŅU PRET SLEPENO ARMIJAS ORGANIZĀCIJU ALŽĪRIJĀ. CHRUŠČEVS PALIEK AMATĀ. SAV. VALSTIS IECERĒJUSAS PLAŠU RAĶEŠNEDĒĻU DAŽĀDIEM JAUNIEMPĒTĪJUMIEM. AMERIKĀŅU INSTRUMENTU KRAVA. CEĻOS UZ MĒNESI.

Pēc ģen. Žuho apcietināšanas franču slepenā armijas organizācija piedzīvoja jaunu neveiksmi pagājušo piektdien, kad policija apcietināja ģen. Salānu, slepenās armijas organizācijas komandieri. Ģen. Žuho bija Salāna palīgs.

No valdības viedokļa raugoties, slepenā armijas organizācija tagad zaudējusi gandrīz visus savus ievērojamākos komandierus. Bet terroristu darbību tas nav iespējis apturēt. Tikpat neatlaidīgi, kā prezidents de Golls turpina cīnīties pret slepeno armijas organizāciju, tās piederīgie cīnās pret neizbēgamo Alžīrijas neatkarību. Nedēļas nogalē teroristi uzspridzināja lielākā dienas laikraksta Alžīrijas Atbalss spiestuvi; tikai dažas dienas pirms tam tika iznīcināta Alžīrijas žurnāla redakcija.

Ar virsniekiem, kas piedalījās pag. aprīļa militārā pučā un vēlāk pārgāja slepenās organizācijas rindās, prezidents de Golls nolēmis izrēķināties bez žēlastības.

Ģen. Žuho jau notiesāts uz nāvi. Arī ģen. Salānam sagaidāms tas pats liktenis. Atliek tikai gaidīt, vai prezidents de Golls mierīgi noskatīsies savu kādreizējo kaŗa biedru nošaušanā — giljotīna ģenerāļu gadījumā nav paredzēta, vai arī pārvērtīs nāves sodus uz mūžu cietumā. Maršala Petēna gadījumā pēckaŗa Francijas pagaidu prezidents de Golls nāves sodu mīkstināja uz mūžu cietumā.

Ģenerāļu Žuho un Salāna gadījumos visa Francija ir tā sašķēlusies, ka; prezidentam de Gollam izšķiroties vienādi vai otrādi, Francijā var droši rēķināties ar vispārējiem nemieriem, nemaz nerunājot par slepenās organizācijas reakciju gadījumā, ja tās vadītāji tiek nošauti.

CHRUŠČEVS GATAVOJAS MARATONRUNAI

Pēc vēlēšanu komēdijas Pad. Savienībā tās augstākā padomē sanāk uz sēdi Maskavā šīs nedēļas sākumā, lai amatā no jauna apstiprinātu Ņikitu Chruščevu un viņa ministrus. Pad. Savienības kabinetā šoreiz sagaidāma tikai viena pārmaiņa — durvis tiks parādītas Ekaterinai Furtsevai, kultūras ministrei un vienīgai sievietei Chruščeva ministru pulkā. Biedrene Furtseva pat izbalsota no augstākās padomes.

Līdz ar augstākās padomes sēdi Maskavā pulcēsies arī tā saukt tais padomju parlaments, kuŗa pārstāvjiem paredzēta ilgāka klausīšanās, ļo Chruščevam padomā viena no viņam tik parastām maratonrunām. Tā nemaz nav jāklausās, lai zinātu, par ko runās Ņikita. Ārpolitikā Chruščevs koncentrēsies pret Angliju un Sav. Valstīm, jo sevišķi Sav. Valstīm, sakarā ar plānoto atomieroču mēģinājumu atsākšanu atmosfairā šā mēneša beigās.

Tālāk Chruščevs runās par Padomju Savienības miermīlību un nepieciešamību atstāt Ženēvas atbruņošanās konferenci, ja amerikāņi sāk detonēt atombumbas.

Kamēr bez ārpolitikas Chruščeva runa nepaliks, galvenā koncentrēšanās paredzēta iekšpolitikas laukā, kur pēdējam lielas galvas sāpes ar atpakaļejošo lauksaimniecību. Par zinātnes sasniegumiem, rūpniecības attīstību — Padomju Savienības apstākļos — un pilnīgi komūnisma sliedēs izvirzīto izglītības procesu Chruščevs nevar žēloties. Bet lauksaimniecība, auglīgās un ražīgās krievu zemes lauksaimniecībā ir un paliek Maskavas galīgais un neatrisināmais vājuma punkts. Nedz ar ļaunu, nedz ar varu komūnistiem nav izdevies pacelt ražu līdz tam līmenim, kad varētu paēdināt krievu miljonus. Tādas pat nedienas valda arī satelītu zemēs — zemēs, kas savās brīvības dienās ne tikai pieražoja pietiekami pašu iztikai, bet kuŗām bija vēl bagātīgi pārpalikumi eksportam. Tagad, turpretim, visā komūnistu pasaulē, kā Eiropā, tā Āzijā, nepieciešami lauksaimniecības ražojumu ievedumi.

(Nobeigums 8. lpp.)

VĒL NAV PAR VĒLU!

Ziedojumu vākšanas akcija Kultūras fondam un LNAK darbam šogad sākās ar novēlošanos. Tam par iemeslu bija palēninātā aicinājumu izsūtīšana, jo liela daļa no tiem tika virzīta caur draudzēm un organizācijām. Pavisam izsūtīti 6.100 individuāli aicinājumi. Uz šo brīdi saņemtas atbildes tikai no 350 ziedotājiem.

Ir ļoti iespējams, ka daži tautieši saņēmuši vairākus aicinājumus ,jo viņi darbojas vairākās organizācijās. Šādos gadījumos lūgts izmantot tikai vienu.

Atgrieztās ziedojumu zīmes liecina, ka līdz šim pa lielākai daļai atsaukušies sabiedriski aktīvākie tautieši. Diezgan maza atsaucība manāma no materiāli labāk situētiem. Vēl par agru spriest, bet negribas ticēt, ka uz 6.100 izsūtītām vēstulēm reaģēs tikai nieciga tautiešu daļa. Negribas ticēt, ka latviešu kultūras darbs un nacionālā aktīvitāte interesē tikai nedaudzus.

Vēl nav par vēlu! Katram vēl ir izdevība ziedot savu ārtavu. Katrs var ziedot pēc savām spējām. Neviena summa nav par mazu. Tās kopā samākušas radīs pamatus svarīgiem pasākumiem. Tautieši lūgti atsaukties!

Ziedojumus lūdz sūtīt: Latvian National Federation in Canada, P.O. Box 285, Terminal „A", Toronto, Ont.

Tiekoties ar Kanadas ministru prezidentu J. Dīfenbēkeru, latviešu draugs — laikraksta The Telegram izdevējs J. Bassets sarunā uzsvēra: „Pasaule nevar palikt sašķelta divi daļās, — puse vergu važās, otra puse brīvi pilsoņi. Kanadas balss kas prasa brīvību visām tautām, jādzird visai pasaulei."

LATVIJA

Nr. 32. TREŠDIEN, 1962. GADA 25. APRĪLĪ.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas sleju telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Vilis Hazners

Draudzības un brālības dienu atmiņas

(PĒC ATZĪMĒM 1944. GADA DIENAS GRĀMATĀ).

IV

Krievi naktī nemaz tik mierīgi tomēr nebija, bet mācās virsū ar saviem izlūkiem, taisīja arī lokālus nakts iebrukumus. Visus mēģinājumus tomēr atsitām. Tikai ap pusnakti iznāca lielāka nervozēšana, jo krievi izsita no grāvjiem manas 3. rotas vīrus. Pirmā ziņa, kas par to pienāca bunkurā, bija nepatīkama: rotas komandieris virsniekvietnieks B. prasīja palīgspēkus. Atteicu, ka nav.

Šis telefona sarunas laikā bunkurā ielida ltn. Drubašs, kura vienība jau bija no grāvjiem izņemta, lai dotos uz aizmuguri atpūtā. Viņa vīri bija sakrituši ap manu bunkuru un jau snauda, bet Drubašs ienāca atvadīties no sava īslaicīgā komandiera. Ļoti sirsnīgi viņš pateicās par jaukajām stundām. Šis mazrunīgais virsnieks ar mūžīgo smaidu sejā, bet vēsu prātu un lielu drosmi tuvcīņās, šai brīdī nenojauta, ka redzamies pēdējo reizi. Atvadīšanās ziņojumu pieņēmis, es viņu lūdzu uz aizmuguri vēl neiet, jo krievi sēž atkal mūsu grāvjos, kādēļ būs varbūt par jaunu jāiet tos laukā dzīt. Drubašs mierīgi atbildēja: „Mums vairs nav spēka. Es nezinu, vai savus vīrus spēšu uzcelt. Ja jāiet atpakaļ, tad nāc laukā un runā ar viņiem pats.' Protams, tas bija jādara. Puse no kaujās jau tā sadrupinātās rotas snauda vaļigajā frontes miegā. Leitnants uzsauca: „Veči, klausieties, — komandieris grib teikt pāris vārdu!" Iesāku ar pateicības vārdiem par labo kaušanos un ne viltoti pateicu, ka esmu lepns uz viņiem, bet lūdzu saprast stāvokli: krievi ir atkal mūsu grāvjos, kādēļ var iznākt, ka jāiet atpakaļ. Parasti tie ir nepatikamākie vārdi, kādus komandieriem jāsaka saviem karaviīriem, kuŗi pēc smagām kaujas dienām jau atrodas ceļā uz aizmuguri. Man viņi visi bija sveši. Atskanēja tikai viens ierūciens: „Tie arī tur purgājas, ka paši nevar tikt galā!" Bet tam tūlīt sekoja izsauciens: „Puiši, ja jāiet, tad jāiet!" Laimīgā kārtā mūsu sarunas laikā no iebrukuma vietas virziena atskanēja jautrs šāvienu trokšnis, pa vidu būkšķināja rokas granātas. Un tad virsniekvietnieks B. pa telefonu paziņoja: „Viss kārtībā, mums palīgus nevajaga!" Mans paziņojums, ka Drubaša vīri vairs nav nepieciešami, un novēlējums labi atpūsties lika ieskanēties prieka saucieniem un viena vīra piezīmei: „Es jau teicu, ka piecpadsmitās veči nemaz tik lēni nav! . . ."

Leitnants Drubašs krita 26. martā Pepčanes mežā — kādā sekojošās lielkaujas prettrieciena.

Arī vltn. Vilka vīrus nomainīju šai naktī. Pēc savas vispār pirmās kaujas šajā karā (pēc saformēšanās Rīgā tie 18. martā parādījās kaujas laukā pirmo reizi!), tie jutās ļoti priecīgi, ka pirmā kaujas darbība bijusi tik sekmīga. Pašu vltn. Vilku vēl satiku 5. aprīļa vakarā, kad atkal reiz mainījāmies, bet jau citā frontes iecirknī. Arī šī kļuva par pēdējo tikšanos, jo jau 11. aprīlī viņš palika kaujas laukā — purvā starp Aluferovo un Novij Putj.

Ar Butkusu vēl labu laiku sitāmies kopā. Viņam patika atrasties tur, kur „kaut kas notiek". Neviens no visiem mūsu frontes vīriem laikam tā nemācēja darboties tuvcīņās kā tieši viņš. Bet man tas nav jāstāsta; tas nemaz arī nav izstāstāms, tas — vienkārši jāredz! Butkusu tieši kaujas laukā pēdējo reizi satiku 26. martā, kad viņš, jau nezin' kuŗo reizi ievainots, nebija aizdabūjams uz pārsiešanas punktu, kamēr kauja nav beigusies. Viņu pārsietu uz savu bunkuru ataicināja pulka komandieris plkv. Lobe un tikai ar pavēli piespieda uzmeklēt ārstu un slimnīcu.

19. MARTS: LABRĪT, KUNGI!

Mans bunkurs faktiski bija divvietīga bedre, kuŗu izraku kopā ar savu adjutantu, jumta vietā uzmetot pāris skuju, lai vējš nepūstu un sniegs nekristu iekšā. Mums abiem tajā bija knapi vietas, lai notuptos, bet vienos bedres sānos vēl bijām iekārtojuši kaut ko telefona centrālei līdzīgu — uzstādījuši savu komūtātoru.

Bija jau labi pāri pusnaktij, kad šī „bunkura" ārpusē ieskanējās lamu vārdi tirā krievu valodā. Cik varēju saprast, kādu vai kādus stūma bedrē iekšā. Stumtais vai stumtie baidījās bedrē līst, bet komandētājs nikni solījās „likt pa purnu tā, ka pašķist"; ja nelīdīšot, tad „frontes virspavēlnieks (glavnokomanduščij) jums abiem galvas apgriezīs . . . " Beidzot bedrē uz dibena ielaidās kāds neliela auguma tēvainis — samērā tīrā baltā zīda sniega pārvalkā, tam pakaļ iestūma otru. Abi bija apjukuši, bet kad nopratšu, kas par lietu, pirmais tēvainis tikai noteica: „Labrīt, kungi." Tā kā viņam kaklā bija binoklis, bet pie sāniem pistole un karaviru lauka soma, tad jutos pārsteigts, kādēļ te notiek sarunas krievu valodā. Uzsaucu viņu bedrē iedzinējam (tas palika ārpusē, jo tā jau iekšā atradāmies gandrīz viens otram uz galvas): „Kas par lietu?" Tas atbildēja, ka abi esot krievu gūstekņi. Pārprasīju saviem jaunajiem bedres „biedriem", un garākais nostādījās priekšā: „Vecākais leitnants tāds un tādas, tādas un tādas rotas komandieris (vārdus un vienības vairs neatceros), ar savu ziņnesi dižkareivi tādu un tādu ieradies jūsu ricībā!" Viņš mani sauca par ģenerāli un paskaidroja, ka abi esot pārlaidušies pāri frontei brīvprātīgi. Patiesība jau tā laikam gluži nebija, jo mani trieciena vīri abus bija atraduši tupam grāvī pēc iebrukuma krievu pozicijās. Mans adjutants laipni atprasīja pistoli, binokli un lauka somu. Tajā atradās dažas kaujas pavēles, ap 3000 rubļu naudas un kaujas un lauka dienesta reglaments. Kabatā bija arī komūnistu partijas biedra karte. Nedaudz aprunājies, nosūtīju abus „pārbēdzējus" uz kaujas grupas komandiera komandpunktu. Vplkv. Silgailim uzdāvinājām kā pistoli, tā arī binokli, kā teikt, — pateicībā par labu kaŗa lietu izkārtošanu. Cik zinu, tad virspulkvedis šo binokli ilgi lietoja; varbūt tas vēl šodien atrodas viņa kaŗa mantu atmiņu krājumā. Tāpat pistole „Sarkanā zvaigzne" šad un tad bija manāma pie virspulkveža sāniem.

Sekojošās dienas kaujas laukā pagāja samērā mierīgi. Savas pozicijas noturējām, kamēr mūs nomainīja.

☆

Tādas īsumā ir atmiņas un atzīmes par laiku no 16.—19. martam manā kauju dienas grāmatā. Ir savādi, bet gribas teikt, ka tās bija skaistas dienas. Tās bija spēcīgākās kauju dienas mūsu leģiona līdzšinējā vēsturē. Septembŗa kaujas Volchovā nepiedzīvoju, bet — ja tās būtu bijušas līdz tam varenākās — tās izcīnīja tikai viena latviešu brigāde. Soreiz pirmo reizi otrā pasaules kaŗa vēsturē plecu pie pleca apvienotā kaujas grupā cīnījās abu latviešu divīziju kaujas vienības, ne vien uzdevumu paveikdamas ļoti sekmīgi (tā novērtēja frontes vadība), bet arī panākdamas visnepieciešamāko kaujas laukā: saliedētību, uzticību, draudzības un brālības apliecinājumu visu Latviešu leģiona karavīru starpā. Radās jauns jēdziens — Latviešu leģiona varēšana, jo līdz tam vairāk runāja vienīgi par atsevišķu latviešu vienību varēšanu.

Ar šo rakstu lai sveicināti visi šo vareno kauju dalībnieki, visi Leģiona vīri! Lai kopīgi godbijībā pieminam šī lielā notikuma dienas, kad pirmo reizi Latviešu leģiona cīnītāji kāvās savu virsnieku vadībā. Un — uzvarēja!

Lai šīs Leģiona dienas atmiņas ir pār Jums visiem, latviešu kauju vīri: kas bijāt un kas vēl nāksit!

VILHELMS MUNTERS UN SILVIJA ĀBELE

Maskavas krievu komūnistu izdevumā Izvestija š. g. 9. aprīļa numurā ievietota bij. Latvijas ārlietu ministra V. Muntera vēstule, kuŗā viņš apraksta latvju tautai nodarītās pārestības— terroru pēc 2. pasaules kaŗa, kad sarkanā armija okupēja Latviju.

Vai tā patiešām nav vienreizēja sensācija, kad bij. ministrs pašu okupantu valdības izdevumā raksta apsūdzību baigajam okupācijas terroram?! Minētai sensācijai seko nākošā: Laikā un LA ir parādījusies ziņa, ka „slavenais S. Ābeles romāns Daugavā iet ledus esot dramatizēts un to uzvedīšot Kanadas DV teātris . . .

Tāpat kā V. Munters (tikai „lielā slepenībā Rīgas komūnālajā dzīvoklī") S. Ābele raksta par krievu nedarbiem Rīgā, plūs pie tā — par totālu latviešu deģenerēšanos. Ir zīmīga līdzība abu autoru aprakstos. V. Munters kā bij. ministrs, plaša vēriena vīrs, tver notikumus lielos un dziļos vilcienos, bet Silvija, kā jau „nevainīga meitene' rakņājas pa ikdienas lokāliem notikumiem, subjektiem un tipiem, t. i. pa dažāda veida blēdībām, izvirtībām, no ziegumiem.

Meklējot aprakstito jaunumu avotu, atrodam, ka abi autori vienprātīgi visu to reducē nevis uz pašu režīmu, t. i. komūnistu partiju, bet gan — uz atsevišķiem cilvēkiem, kas nepareizi izlieto tiem piešķirto varu vai arī neseko padomju pareiziem likumiem.

Muntera nežēlīgo terroru [illegible] ravlēšiem uzved čekas priekšniekam Berijam un Staļinam. S. Ābele savu šauro apvāršņu redzējumā (čeku viņa nemaz „nepazīst") dara uz mata to pašu. Attēlojot skolu iekārtu Latvijā un lielās nebūšanas tanī, viņa raksta: „Atskaitot „bijušos", sen jau vairs nevaino iekārtu . . . bet lamā nevērīgos, paviršos darbiniekus iestādēs. Ja arī kādreiz satiekas divi dažādu uzskatu cilvēki un viens saka, ka agrāk skolas grāmatas bija dabūjamas, tad otrs mierīgi atbild, ka tagad pieaudzis skolēnu skaits — un parasti vienmēr patur virsroku (230. lpp.). Šo pašu Silvijas apgalvojumu dienu dienā atkārto arī okupantu prese Rīgā.

Ejot tālāk pa abu autoru kopīgo ceļu, lasām V. Muntera atziņu, ka viss jaunums jau tagad esot pāri un vajagot aizmirst pagāju-šo. Tas ir ne tiešs aicinājums, bet maskēts mājiens trimdiniekiem izbeigt emigrāciju un braukt mājās, vai arī izbeigt pretestību. To pašu liecina arī Silvija, jo sevišķi runājot par Latvijas nākotnes nesēju — tagadējo jaunatni, kuŗas viena grupa ar sajūsmu pieņem notikušās pārvērtības, otra gan vēl šo to kritizē, bet nav naidīga režīmam, . . . un ja rastos izdevība emigrēt, tad reti kāds to izmantotu (sk. 287.-289. lpp.). Vai aiz šāda jaunatnes rakstūrojuma nerēgojas tas pats maskētais aicinājums? Lai pastiprinātu sacīto, S. Ā. cēlā iesaiņojumā iesmaržotu, stāda priekšā lasītājiem īsto varas nesēju — komūnistu partiju: „Uz visām lietām, kas vien atgādina vaļigu morāli vai vāju raksturu, partija skatās ļoti slikti (212. lpp.). „Sūta mācīties, jāiet; Sūta strādāt — jāstrādā", — tāda partijas disciplīna. Par nekārtību, nolaidību dabū ierakstus partijnieka uzskaites kartītē — — rājienu, brīdinājumu. Tāds tad ir kompromitēts uz visiem laikiem (292 lpp.). Ne par velti komūnistu partija bīda malā kristīgo baznīcu un tai labprātīgi pakļaujas laba daļa šās baznīcas vadītāju.

Tikpat konsekventi, vienā līnijā ieturēti, ir S. Ā. vispārinājumi. — Atsevišķus cilvēkus - krievus viņa gan pavar uz palamu, bet vispārinājumā tie kultūrāli stāv tālu pāri deģenerētiem latviešiem. Piemēram (92. lpp.): „Tikliz redzams,ka pasažieŗu būs vairāk nekā vietu, krievi pacietīgi stājas rindā un gaida savu kārtu . . . Latvietis turpreti par katru cenu centīsīes aizlīst citiem priekšā un drūzmējoties laidīs ne vien elkoņus darbā, bet ne reti arī izlamāsies" Mazs epizods, bet dziļi raksturīgs ,kas rāda „vadītājas" tautas augsti kultūrālo stāju.

S. Ā. visi uzzīmētie tipi, pieskaņojoties iepriekš sacītam, sākot ar profesoru Pavasaru un beidzot ar kolchoznieku Zuti, ir izvirtuļi, spekulanti, zagļi, blēži, ateisti. Tur nav neviena gaismas stara, neviena ideāla. Tanī pašā laikā ši „piesmaržotā sieviškība" nekā nezina par daudzos veidos izteikto latviešu pretestību okupantiem, kas tik spilgti ir izpaudusies: Dziesmu svētkos Rīgā un Daugavpilī; aizliegto Jāņu švinēšanā ar jaunām, okupantiem naidīgām, līgo dziesmām; drošsirdīgā patriotiskajā skolotāju korļa kantātes Latvijai izpildījumā universitātes aulā; masveidīgos Brāļu kapu apmeklējumos un daudz, daudz citā.

Bet tā vietā viņa gan zina (47. lpp.), ka „Brīvības piemineklis stāv tāds apsūdzējis, aizmirsts. Reti kāds, tam gaŗām ejot, paceļ galvu, paskatās uz augšu". Un kādā citā vietā (289. lpp.): „Jā, nav liela pārspīlējuma sacīt, ka latvieši vairumā savu likteni nes pacietīgi."

Cauri un pāri visām S. Ā. zināšanām un nezināšanām vijas viens pavediens, kuŗu ELJA's loceklis Imants Alksnis Zviedrijā ir uzrakstījis Vācijas Latvijā: „Fragmenta efekts ir defaitisma izplatīšana un līdz ar to trimdas pretkomūnistiskās aktivitātes graušana. Kāds pamats gan strādāt pret okupācijas režīmu Latvijā, ja pēc dzimtenes tautiešu domām atbrīvošana no krievu jūga nozīmētu, „ka no vilka bēgot, uz lāci kristu"? Cik zināms no citiem avotiem, tad tautas noskaņojums dzimtenē ir pavisam cits. (Latvija 4. II 61. g.).

Rezumējot visu sacīto, ir jābrīnās un jānosoda, ka Kanadas DV teātris ir meties Silvijas apkampienos. Vai tad nebūtu vēl labāk drāmatizēt V. Muntera vēstuli, jo bij. ministrs gūs lielāku skaļumu nekā „piesmaržotā" anonīmi - fiktīvā Silvija? Ja jau nu DV teātris gribēja radīt kaut ko jaunu, vērtīgu ciņā pret Latvijas okupantiem, tad vajadzēja drāmatizēt šīnī rakstā pieminētos, Silvijas noklusētos, tautas pretestības izpaudumus dzimtenē.

Ir liela vēlēšanās nobeigt šo vēstuli ar vēl pag. gadu simtenī kāda rakstnieka izteiktu atziņu: „Visam, pat mūsu pasaulei, ir robežas, tikai cilvēku muļķībai to nav."

Tirzmalietis

KANADAS FRANČU SEPARĀTISTA ATZĪŠANĀS

„WHY I AM A SEPARATIST" by Marcel Chaput, The Ryerson Press izdevums, 101 lpp., cena — $ 1.95.

Franči bija pirmie, kas sāka iekarot tagadējo Kanadu, bet bija spiesti savu laupījumu atdot angļiem, jo nespēja turēties pretim pēdējo militāram pārspēkam. Tomēr līdz pat šai dienai, kā to liecina apskatāmā grāmata, tie nav aizmirsuši „Kas „pirmdiļin to tiesības", nerāugoties uz to, ka tie tās savā laikā bija atņēmuši šīs zemes pirmajiem iedzīvotājiem - indiāņiem. Franču separātisti domā, ka Kvebekas provincei būtu jāatdalās no Kanadas provinču federācijas un jākļūst par patstāvīgu valsti. Dr. Chaput's šo dilemmu izteic tā: „Vai nu frančiem ir jābūt minoritātei lielā valstī jeb majoritātei — mazā valstī". Ir cits jautājums, vai modernās satiksmes attīstības laikmetā, kad Eiropas valstis ciešās saslēgties vienā lielā sairnieciskā un vēlāk, varbūt, arī politiskā vienībā, lai sekmīgi varētu pretoties austrumu komūnisma imperiālismam, Ch. idejām būs lemts īstenoties. Var iznākt pat, ka visai Kanadai jāapvienojas ar Sav. Valstīm, lai blakus Eiropas apvienotām valstīm rādītu Ziemeļamerikas apvienotās valstis.

Tā rastos divas spēcīgas rietumu valstu grupas, kas daudz sekmīgāk varētu pretoties komūnisma imperiālisma uzmācībai brīvajai pasaulei. Raugoties no šādas pasaules politikas viedokļa, Dr. Chaput'a idejas liekas sīkas un tām ir maz izredžu uz iedzīvināšanu.

AKL.

Ivans: „Kas tā būs par dzīvi kad pēc 50 gadiem saņemsim jaunās mašinas!"

NEREDZAMĀ DIVĪZIJA

PA SLEPENO AĢENTU BĪSTAMAJAM GAITAM.

(3. turpinājums)

„Kas tie par kopotiem rakstiem?" Aleksandrs Pavārs zināja, ka savā centībā Lauberts bieži vien mēdza piegādāt dokumentus, kuŗiem Latvijas pretizlūkošanas dienestā nebija nekādas vērtības. „Kas jums šos papīrus nodeva?"

Lauberts bija gandrīz vai apvainots: „Neviens man nedev. Es pats viņs paņēmu! Barons laikam bij uzņēms vien vai div par daudz. Es nolūrēj, kad viņš nolūz. Cit nekā nevarēj darīt, kā paņemt no viņ žaketkabat vis deņķelbuk. Tu var dabūt to deņķelbuk arī!" Lauberts papīru žūksnim pievienoja brūnu kabatas portfeli.

Pulkveža Sēja palīgs ātrumā pārlasija Adalberta Špechta dokumentus.

„Laubert, jūs man esat atnesis gandrīz visus barona veļas mazgātavas rēķinus, dzīvokļa un kantoŗa īres kvītis. Jā, arī drēbnieka rēķinu, divdesmit mutojamo preču deklarācijas. Atklāti sakot, jūs vienreiz esat savārījis diezgan lielas ziepes. Kā gan jūs visus šos papīrus nogādāsiet atpakaļ mūsu drauga Špechta kunga uzvalka kabatā?"

„Par to neraud. Es to izdarīs." Lauberts nelzrādīja pārāk lielu respektu pulkveža vietniekam. „Tu man prasij papīrs. Es tev atnes papīrs. Vai es ir vainīgs, ka šitie papīr tev nepatik?"

Varbūt, ka šajā brīdī Aleksandrs Pavārs klusībā nolādēja dienu, kad pulkvedis Sēlis bija viņa ricībā atstājis dīvaināko un, pēc viņa domām, nepiemērotāko pretizlūkošanas dienesta aģentu, kāds jebkad bijis ierakstīts armijas štāba slepeno darbinieku sarakstos. Varbūt, ka Laubertam patika kādreiz pakircināties.

„Man ir vēl viens papīrs, ko es var iedot. Es to atrad baron kantorī," Lauberts slaidiem pirkstiem, kas pēris dienas nebija redzējuši ne ūdens, ne ziepju, brīdi meklējās saburzītā uzvalka kabatās. „Tur laikam ir šis un tas par lielo general. Tu var lasīt viņ pats. Man ārā gaid fūrmans. Es apsolij vēl aizbraukt ar viņ pie Šīron. Neaizmirst, ka man tagad daudz darbs. Es grib sataisīt man autiņ kārtībā. Tu pats redzēs ,cik Rauchman kungs būs priecīgs, kad ieraudzīs, ka es māk braukt un man pašam ir savs autiņš. Kad es apmainīs motor, tad jūs vis varēs no skaudības līst zemē iekšā. Aufvidersēn! Tu jau zin, kur man var dabūt. Orevuar! Nerād tik bēdīg ģim! Gan jau pulkveds, es domāj Rauchman kungs drīz būs atkal mājā."

Durvju priekšā Lauberts vēl apstājās un sakārtoja savu vasaras saulē galīgi izbālējušo kakla saiti.

Aleksandrs Pavārs varēja netraucēts sākt lasīt trīs mašīnraksta lapas. Ar katru izlasīto rindu vīrs, kas baudija neaprobežotu pulkveža Sēja uzticību, saguma dziļāk veclaicīgajā krēslā.

Pavāru nepārsteidza pirmajā lapā reti rakstītās rindas. Tur patiesībā bija ģenerāļa dienesta gaitas precīzo datu savirknējums.

Otrā lapā nezināms ziņu sniedzējs bija izsekojis daudz sīkāk Trikātas pagasta Vēžinieku māju galdnieka dēla dzīves gājumam jau no pirmiem skolas soļiem Trikātas draudzes skolā.

Tas, droši vien, nebija raksta autors, kas ar biezu zīmuļa svītru bija izcēlis patiesību, ka Balodim jau skolas laikā nekādā veidā nevarēja pierakstīt milestību pret vācu garā audzināto skolas pārzini Apini. Baložu Janka, zobus sakodis, bija saņēmis bargus sodus par kārkluvāciešu un vācu muižnieku paņemšanu uz zoba.

Likās, ka Pavārs nezināja, ka, karavīra gaitas sākot, Vēžinieku Jānis, dienējot Daugavpilī, bijis vienā kājnieku pulkā ar kaŗa ierēdni un vēlāko darbinieku Andreju Pumpuru. Divi ar Andreju Pumpuru pavaditie gadi esot iesējuši Baloža galvā bīstamu sēklu, ko citādi nevarot apzīmēt kā par vāciešu nicināšanu. Cīnījies krievu - japāņu kaŗā, Balodis pēc ievainošanas atgriezās Rīgā. Pretēji vienam otram vecās armijas latviešu virsniekam, Balodis izlietojis katru iespēju būt latviešu sabiedrībā. Dzīvot tai līdz priekos un bēdās.

Pirmā pasaules kaŗa Balodis ar visu savu pulku Ritprūsijā nonācis vācu gūstā. Būtu vislielākā aplamība, ja pieņemtu, ka gūsta laikā Jānis Balodis kaut par mata tiesu būtu mainījis savus uzskatus par vāciešiem. Tas jo sevišķi pierādījies tad, kad atgriežoties Latvijā 1918. gada marta sākumā, Balodis nekavējoties stājās pagaidu valdības rīcībā. Pēc Kalpaka nāves šis virsnieku rezerves rotas komandieris drīz vien palicis par latviešu bruņoto spēku priekšnieku. Pat tad, kad pagaidu valdība pēc vācu militāristu puča Liepājā bijusi gāzta, Balodis noraidījis katru sadarbību ar vāciem draudzīgo Niedras valdību.

Turpmāko brīvības ciņu norisē Kalpaka bataljons izvērtās par brigādi. Arī uzvaras gājienā uz Rīgu Balodis nekad neesot ticējis vāciešiem. Lai cik neskaidrs un sarežģīts šajā laikā bijis politiskais stāvoklis, Balodis vienmēr un visur palicis stūrgalvīgs latviešu zemnieks, kam nekādā ziņā tomēr nevarot noliegt laba diplomāta un administrātora talantu.

Kad 1919. gada jūnija kaujās igauņu armija, kuŗā ietilpa arī nelielas latviešu vienības, sakāva un pilnigi iznīcināja vācu landesvēru, daži apstākļu nepazinēji apgalvojuši, ka Balodis neesot igauņiem sniedzis vajadzīgo palīdzību. Patiesībā Balodis esot visiem līdzekļiem meklējis kontaktu ar igauņu vadību.

Pēc Strazdu muižas pamiera Baloža dienvidnieki uz Zemitāna ziemeļnieki bijuši pamats četru latviešu divīziju saformēšanai. Lai gan Ulmanis par topošās jaunās armijas komandieri un kaŗa ministru bija iecēlis vecīgo Simansonu, patiesībā Ulmanis virspavēlnieka amatā bija vēlējies jau tūliņ redzēt Balodi.

Šis Balodis, kļūdams par Kurzemes divīzijas un austrumfrontes virspavēlnieku, ātri iemantojis civilo iedzīvotāju, arī pakļauto zaldātu uzticību, ja ne pat mīlestību. Viņš protot apieties ar cilvēkiem .

Kad sākās Bermonta uzbrukums, Simansona vietā nāca Balodis. Varbūt, ka Bermonta neveiksme lielā mērā liekama uz Baloža un viņa tuvā drauga armijas štāba priekšnieka pulkv. Radziņa rēķina.

Šajās kritiskajās dienās, kad Latvijas valdības darbība bijusi tikpat kā paralizēta, Balodis pierādījis, ka kā virspavēlnieks viņš ar lielu atbildības sajūtu spējis atrisināt visgrūtākos jautājumus. Viņš bijis nervozs. Cauras naktis pavadījis pie melnās tējas glāzes. Gandrīz nepārtraukti smēķējis. Nelietojis alkoholiskus dzērienus. Radziņš bijis aukstasinības iemiesojums un pēc labi paveikta darba neatteicies no konjaka.

Būtu jānoskaidro tuvāk, kā Balodis ieguvis Anglijas un Francijas militāro misiju uzticību. Angliski un franciski viņš nepratis un tomēr tikai viņa personīgā klātbūtne esot panākusi, ka angļi un franči nelieguši palīdzību Bermonta sakaušanai.

Latvieši, kaŗam beidzoties, Balodi apbalvojuši ar augstākām goda zīmēm. Tam dāvināts kādus 50 hektārus liels zemes gabals ar visām ēkām.

Sv. Mikela ordeni angļi ārzemniekiem lēti nepiešķir, tāpat kā Francija nepiešķir augstākās pakāpes Goda leģiona ordeni. Balodim šis augstās goda zīmes piešķirtas.

Pēc kaŗa Balodis uzsācis muižas apsaimniekošanu. Viņš nebijis praktisks lauksaimnieks. Ar samērā mazo pensiju drīz vien iedzīvojies parādos. Vairākus gadus Balodis bijis aizmirsts un vientuļš. Meklējis izklaidēšanos restorānos un kāršu partijās. Baloža naivitāti saimnieciskos jautājumos izmantojuši daudzi negodīgi veikalnieki. Parādi auguši.

Vecu draugu pierunāts, Balodis 1925. gadā kandidējis saeimas vēlēšanās. Latviešu zemnieki nebija viņu aizmirsuši, jo arī 1928. un 1931. gadā saeimā viņš kā deputāts izlietojis savu iespaidu, lai Latvijas armiju pasargātu no politisko partiju iespaidiem. Bijis kaŗa ministrs Skujenieka, Bļodnieka un Ulmaņa valdībās.

(Turpinājums sekos)

SOLISTI PIEDALĪ[illegible]

Gatavodamies savam 10. gadskārtējam koncertam Sv. Andreja baznīcā 12. maijā, Toronto 1. ev. lut. draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā aktīvi notur mēģinājumus gan atsevišķi, gan piedaloties ērģelniecei Editei Timmermanei, lai sekmīgi sagatavotu abus koncertā paredzētos jaundarbus: T. Ķeniņa līrisko svītu „Dzejnieka dzīve un gars" un V. Baštika kantāti „Kristus svētības vārdi." Dažkārt tiek piemirsta nozīme, kāda šajos tradicionālos koncertos allaž bijusi vokāliem solistiem kantāšu solo partijās un solo dziesmās. 1. ev. lut. draudzes koris var lepoties, ka aizvadītajos gados koncertos piedalījušies mūsu izcilākie dziedoņi: H. Lūse, L. Karlsone, M. Dežardēna, B. Plekalnītis, Dr. J. Kļaviņš, P. Geistauts un daudzi citi, kas ir uzskatāmi cēluši koncertu mākslinieciskā kvalitāti.

Arī šajā koncertā aicināti pazīstami dziedoņi: Rita Dzilna - Zaprauska (soprāns) un Juris Cirulis (baritons). R. Dzilna - Zaprauska ir viena no mūsu ievērojamākām dziedātājām šajā kontinentā un Toronto viesosies pirmo reizi. Viņa iemantojusi lielu popularitāti latviešu mākslas centros Savienotās Valstīs, daudz dziedājusi latviešu koncertapvienību koncertos un piedalījusies kā soliste Indianapoles latviešu dziesmu svētkos, dziedot solo partiju kantātē „Tēvijai" orķestra pavadībā, kā arī Jaundarbu koncertā. R. Dzilna - Zaprauska vispār ļoti mīl jaundarbus un Ņujorkā veltīja īpašu koncertu T. Ķeniņa solo dziesmām. Mākslinieciel ir plaša apjoma dramātisks soprāns, kas labi piemērots operai. Viņa piedalījusies kā soliste „The American Opera Guild" un Filadelfijas operas sabiedrības uzvedumos, izpelnoties ļoti atzinīgus novērtējumus. Baudījusi labu skolu Latvijas Konservatorijā pie prof. P. Saksa, vēlāk papildinājusies Štutgartes mūzikas augstskolā Vācijā. R. Dzilna - Zaprauska ar koncertiem apceļojusi Vāciju, Beļģiju, Zviedriju un Angliju, gūstot lielu atsaucību. „Viņas dziedājumā daudz siltuma, vijīguma, krāsainības. Klausītājs jūtās saistīts un valdzināts," tā par dziedoni raksta

Modris Zeberiņš

SIRSEŅU Z[illegible]

NEDARBU GRAMATA.

(2. turpinājums)

„Var redzēt, ka nekā cita prātā nav svarīgi teica mans tēvs, kad māte, smie

Jūrmalā nekādus īpašus nedarbus ne ka tēvs uzmina Sevodņas mākslas kritik jauši, Mellužu tirgu gleznojot.

Patiesībā vajaga jau lielas pašapziņas, mā uzstāditu savu trijkāji ar audeklu, at ti un darbotos liela bara vidū. Ziņkārīg cik, un dažkārt tie pārāk cieši sastāj apkā

Gleznotājam, kā zināms, vajag pa b lai pārbauditu kā krāsu noskaņas, tā ar pretmetus, vārdu sakot — novērtētu pa Un ja nu cilvēki kā mūris apkārt, nevar

Bet mans tēvs neko. Sagroza paleti cina otu un ieslēdz atpakaļgājienu. Skatītā jas. Līdz ko pieiet pats pie audekla — n sū. Pūš ķiploku dvingu ausīs, dvesmo T gās smaržas — tās mans tēvs nevarēja c Savicina atkal otu, sparīgi kāpjas atpaka uz kājām.

„O-o-o-i!"

Mans tēvs neliekas zinis.

Nikna murmināšana aiz muguras, t lodā.

„A vy mne na nōgu nastupīļi!" teik balsī.

Manam tēvam vienalga. Nemaz nedz

Bija kāds draugs noskatījies un brīdi joki — tas esot bijis Sevodņas kritiķis.

Un rudeni, kad bija izstāde, Sevodņa gi vārdi. Zeberiņa gleznā „Mellužu tirgus žēlojama paviršība.

Citas vasaras dzīvots gan mācītājmuī Tik tiešām — Irlavā! Irlavas skolotāji m ja draugi, un mūsu ģimenes adrese vie Irlavas mazgadīgo noziedznieku kolonijā bijām noziegušies, un vasara bija krāšņa.

Bet sirseņu vasaru mēs dzīvojām Tu

SOLISTI PIEDALĪSIES JUBILEJAS KONCERTĀ

Gatavodamies savam 10. gadskārtējam koncertam Sv. Andreja baznīcā 12. maijā, Toronto 1. ev. lut. draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā aktīvi notur mēģinājumus gan atsevišķi, gan piedaloties ērģelniecei Editei Timmermanei, lai ļoti sekmīgi sagatavotu abus koncertā paredzētos jaundarbus: T. Ķeniņa lirisko svītu „Dzejnieka dzīve un gars" un V. Baštika kantāti „Kristus svētības vārdi." Dažkārt tiek piemirsta nozīme, kāda šajos tradicionālos koncertos allaž bijusi vokāliem solistiem kantāšu solo partijās un solo dziesmās. 1. ev. lut. draudzes koris var lepoties, ka aizvadītajos gados koncertos piedalījušies mūsu izcilākie dziedoņi: H. Lūse, L. Karlsone, M. Dežardēna, B. Piekalnītis, Dr. J. Kļaviņš, P. Geistauts un daudzi citi, kas ir uzskatāmi cēluši koncertu mākslinieciskio kvalitāti.

Rita Dzilna - Zaprauska.

Arī šajā koncertā aicināti pazīstami dziedoņi: Rita Dzilna - Zaprauska (soprāns) un Juris Cīrulis (baritons). R. Dzilna - Zaprauska ir viena no mūsu ievērojamākām dziedātājām šajā kontinentā un Toronto viesosies pirmo reizi. Viņa iemantojusi lielu popularitāti latviešu mākslas centros Savienotās Valstīs, daudz dziedājusi latviešu koncertapvienību koncertos un piedalījusies kā soliste Indianapoles latviešu dziesmu svētkos, dziedot solo partiju kantātē „Tēvijai" orķestra pavadībā, kā arī Jaundarbu koncertā. R. Dzilna - Zaprauska vispār ļoti mīl jaundarbus un Ņujorkā veltīja īpašu koncertu T. Ķeniņa solo dziesmām. Māksliniece ir plaša apjoma drāmatisks soprāns, kas labi piemērots operai. Viņa piedalījusies kā soliste „The American Opera Guild" un Filadelfijas operas sabiedrības uzvedumos, izpelnoties ļoti atzinīgus novērtējumus. Baudījusi labu skolu Latvijas Konservatorijā pie prof. P. Saksa, vēlāk papildinājusies Štutgartes mūzikas augstskolā. Vācijā. R. Dzilna - Zaprauska ar koncertiem apceļojusi Vāciju, Beļģiju, Zviedriju un Angliju, gūstot lielu atsaucību. „Viņas dziedājumā daudz siltuma, vijīguma, krāsainības. Klausītājs jūtās saistīts un valdzināts," tā par dziedoni raksta komponists H. Pavasars. Toronto publikai šī būs interesanta iepazīšanās ar apdāvināto dziedātāju.

Otrs solists koncertā būs baritons Juris Cīrulis, ko daži jau būs dzirdējuši kā M. Vētras studijas audzēkni. Tagad J. Cīrulis uzsācis profesionāla mēroga mākslinieka karjēru, iestādamies Toronto universitātes mūzikas fakultātē, kur izpelnījies stipendiju. Tagad mūzika J. Cīrulim aizņem visas dienas un vakarus, piedaloties arī operas skolā H. Geigera - Torela vadībā. Daudzo priekšmetu dažādība: harmonija, kontrapunkts, mūzikas forma un vēsture, solfedžo, paidagoģija u. c. jaunam dziedonim paver plašākus un kompetentākus apvāršņus mūzikas laukā. Viņa tagadējais skolotājs,slavenākais Kanadas dziedāšanas profesors Dr. Ernesto Vinči par J. Cīruļa balss dotībām un nākotnes izredzēm izteicās ļoti atzinīgi: „Skaista un daudzsološa balss."

J. Cīrulis piedalījies arī Kanadas Nacionālās operas sabiedrības un Karaliskās Konservatorijas operu uzvedumos Toronto, un šovasar notiekošā Banfas operas skolas festivālā viņam piedāvāta Dr. Bartolo loma Mocarta operā „Figaro kāzas." Viņa debija garīgās mūzikas laukā līdz ar to jo vairāk slavējama.

Klāra Zāle

CIRUĻA DZIESMA

Sodien pēc pavasara smaržo gaiss —
Pēc zemes, rūzganas zāles un lapu trūdiem.
Vējš skalojas līdzīgi aprīļa plūdiem.
Nav tikai cīrulis — cīrulis vienīgais.
Bez cīruļa dziesmas — pavasaris bez sirds
Avotos atspīd mākoņi, koki, bet nepamostas.
Visas citas balsis gulgojot stostās.
Vai jūs nezināt kāds, kur cīruļa dziesma ir?

V. Hermane

NEPABEIGTĀ SIMFONIJA

Meklēju,
Gaidīju,
Atradu.

Atnāci,
Satrauci,
Aizgāji.

Neprāta
Nemieru
Atstāji.

LATVIEŠU JAUNO DEJOTĀJU PANĀKUMI

„Canadian Junior Ballet" kompānija savu trešo gadskārtējo baleta sezonu Toronto uzsāks ar izrādēm Hart House teātrī š. g. 26. un 27. aprīlī, plkst. 8.30 vakarā, un 28. aprīlī, plkst. 2,30 dienā. Baletā kompanija, kuŗā dalību ņem 24 dejotāji, uzvedīs divus viencēliena oriģinālbaletus — „Rudens noskaņas" Diānas Jablokovas - Vorpas choreogrāfijā un „Ceļinieks" Hildas Strombergas choreografijā. Skatuves ietērpi un kostīmi abiem jaundarbiem darināti pēc mākslinieka Ērika Dzeņa zīmējumiem. Baleta mūzikālās daļas vadītājs ir Alfrēds Strombergs.

Dace Priedīte.

Spriežot pēc baleta kompānijas pirmizrādēs, kas notika Koburgā, Viktorijas operas namā š. g. 14. aprīlī, Toronto latviešu baleta cienītājiem ir sagaidāms patīkams pārsteigums, jo sevišķi redzot mūsu pašu Viesturu Rozenbergu un Daci Priedīti atbildīgās lomās.

Atzīmējams, ka šis sarīkojums notiek Ontario valdības ministru prezidenta J. Robarta protektorātā.

Viesturs Rozenbergs.

LAIKRAKSTA ABONEMENTU

Jūs variet pieteikt arī pa rtālruni. Toronto apgāda numurs ir

EM 8-0792.

Gaidīts latviskāks repertuārs

Ņujorkas latviešu koncertsezona tuvojas noslēgumam, un šis aizvadītais posms uzskatāms par teicami izdevušos. Koncertējuši gan pašu māju mākslinieki, gan mūziķi no tālākām vietām un pat viesi no Eiropas. Katrs koncerts bija gaidīts un visumā labi apmeklēts, un klausītāji tika priecājušies par latviešu mākslinieku labajiem sniegumiem. Taču ne vienmēr publika bijusi apmierināta ar programmas izvēli. Dažs labs mūzikas draugs izlaiž kādu koncertu, aizbildinādamies, ka vēlas dzirdēt latviešu koncertu, nevis internacionālu mūziku latviešu izpildījumā. Sevišķi kritiskas piezīmes dzirdētas par mūsu vokālajiem koncertiem.

Nule Ņujorkā klausījāmies 3 latviešu dziesmu koncertus. Vaivodes repertuārā, piedevas nebaidot, bija 14 dziesmas un ārijas, 4 no tām latviešu komponistu darbi, Bērzkalne sniedza 10 cittautu un 6 latviešu dziesmas, bet Viktora un Veltas Stotu koncertprogramma rādija no 23 dziesmām tikai 6 latviešu skaņražu darbus.

Rodas jautājums, kādēļ gan latviešu dziedoņi saviem koncertiem tādā pārsvarā izraugās cittautu komponistu dziesmas. Vai tā būtu pakļaušanās internacionālās publikas prasībām? Bet pieredze rāda, ka šajos koncertos nāk pavisam maz cittautiešu. Tāpat novērots, ka latviešu klausītāji visatsaucīgāk uztver tieši latviešu mūziku un piedevām izlūdzas nevis angļu vai vācu, bet latviešu dziesmas. Vai mūsu dziedoņi ar internacionālas programmas izvēli gribētu iegūt amerikāņu recenzentu labvēlību?

Kritiķiem gan ir tik plaša pieredze un asināta dzirde, ka viņi saklausīs forsētus toņus un nepareizu elpošanu kā Grīga, tā Vītola dziesmās. — Varbūt mūsu dziedoņi, sastādot koncerta programmu, apzināti vai neapzināti sapņo iegūt starptautisku ievērību. Ņujorka ir viens no pasaules mākslas centriem, kur nedēļā notiek vismaz viens izcilmīgs starptautiska mēroga koncerts ar vislabāko programmu un spējīgākiem pasaules klases solistiem. Te ir izdevība dzirdēt Šūbertu vācu dziedoņu, Verdi itāļu, Bizē franču izpildījumā un, protams, arī pareizā izrunā . . . Diemžēl mums pašiem vēl nav tādu dziedoņu, ko varētu ierindot pasaules vislabāko vidū.

Ir dzirdēta sūdzēšanās par labu latviešu dziesmu trūkumu. Manuprāt, tur vairāk izrunas nekā patiesības. Tikai nedaudzi dziedātāji pūlējušies iztulkot Jāņa Mediņa jaunāko darbu tīro skarbumu vai Ķeniņa svaigās, niansēm bagātās kompozīcijas. Mūsu veco skaņražu dzelzs repertuārā dziesmas dažkārt dēvē saldenas. — Vai tad Batterflejas ārija nav salda?

Daļa mūsu dziedoņu ir bijuši vai vēl tagad ir solisti operā, un šī iemesla dēļ koncertiem mēdz izvēlēties operu ārijas ,pārliecībā, ka tajās viņu mākslinieciskais sniegums būs vislabākais. Tā latviešu koncertos dabūjam dzirdēt itaļu, vācu, franču, krievu un vēl citu tautu ārijas, kas skan patiesi jauki. Bet ir taču arī latviešiem dažas operas ar iemīļotām un skanīgām ārijām. Būtu labi, ja tās biežāk dzirdētu koncertos. — Mums vēl visiem labā atmiņā tie koncerti vācu okupācijas laikā Rīgā, kad mūsu vislabākie operdziedātāji uzsvērti izvēlējās latviešu skaņražu dziesmas — Dārziņu, Kalniņu, Vītolu, Zālīti un daudzus citus. Šie Kaktiņa, Vētras, Lūses un Brechmanes Stengeles koncerti bija neviens vien mūzikāli nozīmīgi, bet dziļi skāra arī klaus tāju nacionālo apziņu.

Ja mūsu dziedoņi svešumā savās biogrāfijās atzīmē uzstāšanos Latvijas koncertzālēs un izcilo darbošanos operā vai kaut tikai savu latvisko izcelsmi, tad būtu taču tikai dabiski, ka viņi arī internacionālajā skatuvē neslēptu savu mūzikālo izcelsmi. Vai nebūtu mazliet savādi, ja mēs dzirdētu kādu basu no Itālijas dziedam krievu un vācu komponistu un tikai cita starpā arī dažas itaļu dziesmas? Lai cik sulīgi skanētu Dziesma par blusu, kaut kas liktos aplam. Un vai arī tas nav mazliet aplam, ka latviešu dziedātājs brauc no Eiropas, lai šeit dziedātu pārsvarā vācu un angļu dziesmas? Kā skaistu izņēmumu gribētos atzīmēt Ludmillas Sepes koncertu 1960. gadā Ņujorkā, kuŗa programmā no 15 dziesmām 11 bija latviešu komponistu daiļdarbi.

Ja mūsu dziedātājiem rūp gūt plašāku ievērību, tad tas gan vislabāk būtu panākams, pārsteidzot cittautu mūzikas kritiķus ar kaut ko nedzirdētu un svešu — latviešu dziesmām. Ka latviešu mūzika ir gaidīts viesis starptautiskajā mākslas pasaulē, to apliecina, piemēram, Ņujorkas lielā dienas laikraksta „N. Y. Herald Tribune" mūzikas kritiķe Džudite Robinsone, rakstidama par neseno Vaivodes koncertu: „Iespēja dzirdēt latviešu komponistu dziesmas negadās bieži, un šis 4 dziesmas iepriecināja kontraltu Antoņinas Vaivodes koncertā Ņujorkā. Vaivodes dziļais, melodiskais tonis vislabāk parādījās šajās skaistajās, tautas dziesmām līdzīgās dziesmās, kas atgādina Grīgu.

Vox

1. RIETUMU PIEKRASTES LATVEŠU DZIESMU SVĒTKI SIETLĀ 1962. G. 22., 23. UN 24. JŪNIJĀ

Kā senās dienās dzimtenē, kad saule,visaugstāko loku pie debesīm izmetusi, sēdās zelta laiviņā un pāri birztalām atšalca LĪGO, arī šogad Jāņu nedēļā latviešu balsis Klusā okeana piekrastē daudzinās gadu simtos izauklētās, mūsu nacionālās kultūras īpatnējo skaistumu. Svētki Sietlā būs rietumu krasta latviešu pirmā kopējā garīgās rosmes manifestācija.

Dziedātāji, rakstnieki, gleznotāji un aktieŗi, sākot ar Vankuvēru Kanadā līdz Losandželosai Kalifornijā, svētkos Sietlā spodrinās to vairogu, kas vienīgais var pasargāt un saglabāt latviešu sirdis dienām, kad atkal ausīs sidrabotā saule.

Sarikojumi notiks:

Apvienoto koŗu kopkoncerts, vīru koŗa „Krīvs" koncerts un teātŗa izrāde Vašingtonas valsts universitātes lielajā koncertzālē „Meany Hill."

Rakstnieku rīts, gleznu un daiļamatniecības skate — Latviešu namā, 4233 Densmore Ave. Telefons — Seattle ME 2-9815.

Turpat darbosies Informācijas birojs.

Pieprasiet biļetes iepriekšpārdošanā Ricības komitejas kasiešrim Voldemāram Pētersonam — 3902 West Southern St., Seattle 16, Wash.

Sakarā ar pasaules izstādi Sietlā no š. g. 21. aprīļa līdz 21. oktobrim, apmešanās būs ļoti ierobežota. Ricības komiteja iespēju robežās daris visu, lai sagādātu apmešanās vietas visiem, dodot priekšroku tiem, kuŗi savlaicīgi būs iegādājušies svētku sarīkojumu ieejas biļetes. Tāpēc lūdzam pēc iespējas drīzi, reizē ar biļešu iegādi, pieteikt, arī, kuŗās dienās un cik personām būtu rezervējamas naktsmītnes, norādot, par kādu cenu.

Braucot uz dziesmu svētkiem, iekārtojiet laiku tā, lai varētu arī apskatīt pasaules izstādi un Vašingtonas valsts skaisto dabu.

☆

Pazīstamais Francijas rakstnieks un akadēmijas loceklis Pjers Benuā miris Parižē 75 g. vecumā. Benuā rakstīja dēku romānus, kas savā laikā guva lielu ievērību.

☆

Rūdolfs Nurajevs, pazīstamais krievu baletdejotājs, kas, viesodamies Francijā ar krievu baleta trupu, lūdza patvēruma tiesības, saistīts britu Karaliskajā baletā Londonā.

atmiņas

kuŗo tā jau iekšā atradāmies gandrīz
dabū- viens otram uz galvas): „Kas
i, ka- par lietu?" Tas atbildēja, ka abi
Viņu esot krievu gūstekņi. Pārprasiju
taici- saviem jaunajiem bedres „bied-
v. Lo- riem", un gaŗākais nostādījās
pieda priekšā: „Vecākais leitnants tāds
un tāds, tādas un tādas rotas
komandieris (vārdus un vienības
vairs neatceros), ar savu zinnesi
dižkareivi tādu un tādu ieradies
NGI! jūsu rīcībā!" Viņš mani sauca
bija par ģenerāli un paskaidroja, ka
u ko- abi esot pārlaidušies pāri frontei
vie- brīvprātīgi. Patiesība jau tā lai-
vējš kam gluži nebija, jo mani trie-
iek- ciena vīri abus bija atraduši tu-
knapi pam grāvī pēc iebrukuma krie-
vienos vu pozicijās. Mans adjutants
kārto- laipni atprasīja pistoli, binokli
trālei un lauka somu. Tajā atradās dā-
kom- žas kaujas pavēles, ap 3000 rub-
ļu naudas un kaujas un lauka
naktij, dienesta reglaments. Kabatā bi-
skanē- ja arī komūnistu partijas biedra
valo- karte. Nedaudz aprunājies, nosū-
tu vai tīju abus „pārbēdzējus" uz kau-
Stum- jas grupas komandiera komand-
bedrē punktu. Vplkv. Silgailim uzdāvi-
soli- nājām kā pistoli, tā arī binokli,
pa- kā teikt, — pateicībā par labu
rontes kaŗa lietu izkārtošanu. Cik zinu,
nandu- tad virspulkvedis šo binokli ilgi
as ap- lietoja; varbūt tas vēl šodien at-
drē uz rodas viņa kaŗa mantu atmiņu
la au- krājumā. Tāpat pistole „Sarkanā
ā tirā zvaigzne" šad un tad bija manāma pie virspulkveža sāniem.
tam
ja ap- Sekojošās dienas kaujas laukā pagāja samērā mierīgi. Savas
, kas pozicijas noturējām, kamēr mūs
tikai nomainīja.
Tā kā ☆
s, bet Tādas īsumā ir atmiņas un at-
ravīru zīmes par laiku no 16.—19. mar-
teigts, tam manā kauju dienas grāmatā.
krievu Ir savādi, bet gribas teikt, ka tās
rē ie- bija skaistas dienas. Tās bija spē-
sē, jo cīgākās kauju dienas mūsu le-
ģiona līdzšinējā vēsturē. Septem-
bŗa kaujas Volchovā nepiedzīvo-
ju, bet — ja tās būtu bijušas
etumu līdz tam varenākās — tās izcīni-
sekmi- ja tikai viena latviešu brigāde.
nisma Soreiz pirmo reizi otrā pasaules
rīvajai kaŗa vēsturē plecu pie pleca ap-
as pa- vienotā kaujas grupā cīnījās abu
Dr. latviešu divīziju kaujas vienības,
as un ne vien uzdevumu paveikdamas
zīvinā- ļoti sekmīgi (tā novērtēja frontes
AKL. vadība), bet arī panākdamas
visnepieciešamāko kaujas laukā:
saliedētību, uzticību, draudzības
un brālības apliecinājumu visu
Latviešu leģiona karavīru starpā.
Radās jauns jēdziens — Latvie-
šu leģiona varēšana, jo līdz tam
vairāk runāja vienīgi par atsevišķu latviešu vienību varēšanu.
Ar šo rakstu lai sveicināti visi
šo vareno kauju dalībnieki, visi
Leģiona vīri! Lai kopīgi godbijībā pieminam šī lielā notikuma
dienas, kad pirmo reizi Latviešu
leģiona cīnītāji kāvās savu virs-
nieku vadībā. Un — uzvarēja!
Lai šīs Leģiona dienas atmiņas
ir pār Jums visiem, latviešu kau-
ju vīri: kas bijāt un kas vēl nāk-
sit!

kļūdams par Kurzemes divizijas un aus-
pavēlnieku, ātri iemantojis civilo iedzī-
uto zaldātu uzticību, ja ne pat mīlestību.
ties ar cilvēkiem .
Bermonta uzbrukums, Simansona vietā
rbūt, ka Bermonta neveiksme lielā mērā
ža un viņa tuvā drauga armijas štāba
v. Radziņa rēķina.
kajās dienās, kad Latvijas valdības dar-
t kā paralizēta, Balodis pierādījis, ka kā
iņš ar lielu atbildības sajūtu spējis atri-
s jautājumus. Viņš bijis nervozs. Cauras
pie melnās tējas glāzes. Gandrīz nepār-
. Nelietojis alkoholiskus dzērienus. Ra-
nsinības iemiesojums un pēc labi paveik-
cies no konjaka.
aidro tuvāk, kā Balodis ieguvis Anglijas
ilitāro misiju uzticību. Angliski un fran-
tis. un tomēr tikai viņa personīgā klāt-
ākusi, ka angļi un franči nelieguši pali-
sakaušanai.
am beidzoties, Balodi apbalvojuši ar aug-
mēm. Tam dāvināts kādus 50 hektārus
ls ar visām ēkām.
ordeni angļi ārzemniekiem lēti nepiešķir,
cija nepiešķir augstākās pakāpes Godā
Balodim šīs augstās goda zīmes pie-

Balodis uzsācis muižas apsaimniekošanu.
raktisks lauksaimnieks. Ar samērā mazo
ien iedzīvojies parādos. Vairākus gadus
zmirsts un vientuļš. Meklējis izklaidēšanos
kāršu partijās. Baloža naivitāti saimnie-
os izmantojuši daudzi negodīgi veikalnie-
uši.
u pierunāts, Balodis 1925. gadā kandidējis
ās. Latviešu zemnieki nebija viņu aizmir-
8. un 1931. gadā saņēmā viņš kā deputāts
lespaidu, lai Latvijas armiju pasargātu no
u iespaidiem. Bijis kaŗa ministrs Skuje-
a un Ulmaņa valdībās.

(Turpinājums sekos)

Modris Zeberiņš

SIRSEŅU ZĪMĒ

NEDARBU GRĀMATA.

(2. turpinājums)

„Var redzēt, ka nekā cita prātā nav kā tik vīriešiļ" svarīgi teica mans tēvs, kad māte, smiedama, atstāstīja.

Jūrmalā nekādus īpašus nedarbus neatceros, tikai to, ka tēvs uzmina Sevodņas mākslas kritiķim, tas bija nejauši, Mellužu tirgu gleznojot.

Patiesībā vajaga jau lielas pašapziņas, lai tirgus drūzmā uzstādītu savu trijkāji ar audeklu, atvērtu krāsu kasti un darbotos liela bara vidū. Ziņkārīgu skatītāju vai cik, un dažkārt tie pārāk cieši sastāj apkārt.

Gleznotājam, kā zināms, vajag pa brīžam atkāpties, lai pārbaudītu kā krāsu noskaņas, tā arī gaismu — ēnu pretmetus, vārdu sakot — novērtētu paveikto kopumā. Un ja nu cilvēki kā mūris apkārt, nevar atkāpties.

Bet mans tēvs neko. Sagroza paleti uz elkoņa, savicina otu un ieslēdz atpakaļgājienu. Skatītāju loks pastiepjas. Līdz ko pieiet pats pie audekla — nāk šie atkal virsū. Pūš ķiploku dvingu ausīs, dvesmo Tomberga mākslīgās smaržas — tās mans tēvs nevarēja ciest ne pagalam. Savicina atkal otu, sparīgi kāpjas atpakaļ, uzmin kādam uz kājām.

„O-o-o-i!"

Mans tēvs neliekas zinis.

Nikna murmināšana aiz muguras, trešajā valsts valodā.

„A vy mne na nogu nastupīi!" teiks viens gārdzošā balsī.

Manam tēvam vienalga. Nemaz nedzird.

Bija kāds draugs noskatījies un brīdināja — nebūšot joki — tas esot bijis Sevodņas kritiķis.

Un rudenī, kad bija izstāde, Sevodņā nudien bija bargi vārdi. Zeberiņa gleznā „Mellužu tirgus" atklājoties nožēlojama paviršība.

Citas vasaras dzīvots gan mācītājmuižās, gan . . . jā! Tik tiešām — Irlavā! Irlavas skolotāji manam tēvam bija draugi, un mūsu ģimenes adrese vienu vasaru bija: Irlavas mazgadīgo noziedznieku kolonijā. Ņekā gan nebijām noziegušies, un vasara bija krāšņa.

Bet sirseņu vasaru mēs dzīvojām Turaidā. Tur dāmu un kungu stundu nebija, bet gan kungu sēklis un dāmu sēklis. Dāmu sēklis bija pats jaukākais, lēzenākais, ar smalku baltu sēkli; kungu stūrī uzreiz iebruki dziļumā, un pat smilts bija rupjāka.

Peldēšanās un saulošanās kārtība bija stingrā Komisārjaunkundzes pārziņā.

Komisārjaunkundze bija skolotāju vasaras nometnes direktrise. Kā jau teicu, to vasaru viņai vēl doktora goda dabas zinībās nebija, jo Jūle potētās peles visas izbaroja kaķim.

Manam tēvam bija tāds ieskats, ka ģimenei klājas peldēties kopīgi un kā Dievs pasaulē laidis. Plašākā mērogā mans tēvs nūdisma piekritējs nebija; bet ģimenē valdīja viņa noteiktā kārtība.

To vasaru viņš bija nolēmis mācīt mani peldēšanā. Labākā vieta jau nu būtu bijusi lēzenais sēklis, bet to aizņēma sievieši.

Benjamins Franklins kādā esejā par peldēšanas mākslu saka: nekad nevajagot zaudēt dūšu, nekad neesot par vēlu mācīties. Vajagot darīt tā. Paņemt olu ūdenī līdz. Iebrist līdz krūtīm. Griezties pret krastu, un iesviest olu ūdenī — vidū starp pašu un krastu. Ola nogrims, bet spīdēs balta, būs redzama. Tad nu ar vaļējām acīm mesties zem ūdens un raudzīt olu atkal dabūt rokā. Tad atklāšoties, cik grūti cilvēkam ūdenī nogrimt — ka daudz vieglāk peldēt, nekā slīkt.

Tēvs domāja, ka būtu labi, ja es iemācītos viņa māku: ūdenī pludot, guļot mierīgi uz muguras, rokas atstieptas, ausis un piere ūdenī, tik deguns, vaigi un acis ārā . . . un kāju pirksti, ieplesto roku plaukstas. Manam tēvam vēl laba tiesa vidus gāja pa virsu, visi citi teica — tikai tālab viņš pludojot.

To māku viņš bija ieguvis Somijā, krievu kaŗa dienestā — un auksta Somijas ezera ūdeņos dabūjis niknu ausu iekaisumu — un balto biļeti. Ārsts teicis — būšot kurls uz visiem laikiem. Nekā. Dzirde atgriezās, savus gadus septiņus gan neesot spējis stipru mūziku panest — i vēlāk dažkārt esot vajadzējis, Vāgnera mūziku operā klausoties, bāzt pirkstus ausis — bet arī tas pārgāja. Kad mani veda līdz uz operu, nekad neredzēju tēvu pirkstus ausīs bāžam.

Nekad neesmu pludošanu iemācījies, man nav tāda vidus. Varbūt Jūle gan būtu spējusi, tā pati, par kuŗu tēvs smēja, ka tai Gaujā ejot, līmenis kāpjot līdz ar pārceltuves plostu.

Bez sieviešu sēkļa Gaujmalā bija vēl viena laba vieta. Pavisam laba. Mazs savrups sēklis starp divām klintīm, krūmu aizsegā. Un tas nekad nebija aizņemts. Cilvēki sargāties sargājās iet tur tuvumā.

Kālab?

Tālab, ka upmalas brikšņos mājoja sirseņi. Lapotne veidoja ciešu velvi, sargāja no lietus — un šāda vai tāda iemesla dēļ tur bija jo liela sirseņu ligzda. Gluži baigs pūznis — — un laikam jau no turienes sirseņi gāja bišu medībās Gaujai un Klauku līča pļavām pāri — uz dravniecībām, tur vismaz pusi darba bišu apkoda.

Sēklis bija skolotāju kolonijas tiesā. Un neradās neviens vīrietis, kas būtu vēlējies sirseņus iznīdēt. Bija taču skaidrs, ka tad Komisārjaunkundze pati pārņemtu tādu jauku vietu, vīriem nebūtu nekāda labuma.

Ir teika par Orfeju, seno grieķu dziedoni un mūziķi. Orfejs mira drausmīgā nāvē — — viņu saplosija gabalos mežonīgas kailas sievas.

Ikviens teica, ka tāds pat liktenis piemeklēšot Spunteļa kungu, mūzikas skolotāju, kuŗš bija redzēts ar binokli ložņājam gar Gaujmalu. Un īpaši jau nu viņam klātos sargātīes no Komisārjaunkundzes, īstenas Dzelzs sievas.

Pats Spunteļa kungs tā teica tēvam. Komisārjaunkundze esot dabas brīnums.

„Ņem kuŗu katru nobriedušu sievieti" — viņš teica — „un atklāsies, ka korsete vien tādu spēj saturēt kopā. Tīri kauns skatīties," viņš nopūtās, binokli cilādams. „Bet Komisārjaunkundze . . . "

Komisārjaunkundzi lūkodams, Spunteļa kungs bija dabūjis lielu zilu aci. Un pie pansijas vakariņu galda Komisārjaunkundze bija ienākusi šņākdama un svinīgi nolikusi Spunteļa kunga binokli uz viņa šķīvja. Pats Spunteļa kungs vakariņās nenāca.

Viņš nerādījās kādu nedēļu. Kur un ko viņš ēda, kas tō lai zin. Acs mainīja krāsu — no zilas tā tapa melna, tad zaļa, tad dzeltena. Viņš mita savā istabā un raudināja vijoli. Kreislera Mīlas sāpes bija tas gabals, ko viņš visvairāk spēlēja.

Vēlāk, kad acs bija atkal kārtībā un nikni prāti norimuši, Spunteļa kungs spēlēja Mīlas sāpes kopā ar Melitu. Komisārjaunkundzes māsas meitu. Tas bija pirms Jāņiem; Melita tikai tad ieradās, pavisam svaiga mūzikas skolotāja. Visiem viņa patika, man arī. Un Melita patika Spunteļa kungam un Jānītim. Jānītis Melitas dēļ man iesita ar malkas pagali pa galvu; bet par to vēlāk. Jāatzīst, ka mātei gan Melita nepatika. Viņa necieta, ka Melita gremo zāles stiebrus.

„Bet nu tā, ka zaļas putas uz lūpām" — māte teica. Tēvs nebija to ievērojis.

„Un kādas acis viņa taisa," māte teica. „Tā jau nav acu taisīšana ,tas ir kaut kas traks."

Bija vēl šis tas ko Melitai pārmest.

„Brūna kā čigāniete — vienā nedēļā. Un kā nu ne. Vai viņai vispār ir kāda kleita, nezinu. Neesmu redzējusi, laikam taču peldkostīmā no konservātorijas atbrauca. Jūrmalā policija aizliegusi peldkostīmos pa ielu staigāt. Te arī tāda likuma vajadzētu."

Taču Turaidā tāda likuma nebija. Un kad Spunteļa kungs Melitu redzēja pirmoreiz peldkostīmā skolotāju mājas priekšā, viņš skaļi iebrēcās un lēca pāri verandas margām, lai apsveicinātos. Spunteļa kungs laikam piemirsa, ka skolotāju mājas veranda stāvēja uz metri trīs augstiem stabiem. Viņš samežģīja potīti un kliboja ar spieķi, kamēr Melita sauļojās un tapa brūna.

Atceros šo to no tēva un Spunteļa kunga sarunām. Pieaugušie ļoti bieži domā, ka bērni tādas lietas neievēro, bet tas ir aplam. Es toreiz pirmo reizi lasīju cauri Gija de Mopasāna kopotos rakstus — tie bija zālē uz pansijas bibliotēkas plaukta.

„Kas vēlas kaut ko pikantu un attapigi jautru palasīties, lai lasa slavenā franču rakstnieka darbus" — tā izdevējs sludināja.

Kopotajiem rakstiem pavisam bija trīsdesmit trīs sējumi, es tos visus izlasīju.

„Nē, nē" — teica Spunteļa kungs manam tēvam. „Melita un es — mēs esam tikai labi draugi."

„Aplam" — teica tēvs. „Sieviete vīrietim nekad nevar būt draugs, allaž tur ir kaut kas pavisam cits."

Neba jau nu Mopasānu vien lasīju. Ņēmu visu, ko varēju aizsniegt. Izlasīju tovasar vēl Amundsena ceļojumu uz polu, Napoleona kaŗu vēsturi, Dantes Elli (kālab tā grāmata bija uz vasaras pansijas plaukta, nezinu, bet šausmas man patika, Elli pārlasīju trīs jeb četras reizes). Tad lasīju četri simt lappušu biezu Šacha teoriju un diezgan vecmodīgu pavārgrāmatu — „sastahdita noLia Mahras" — tur bija kūku bildes, cepešu bildes, un kad tēvs mani redzēja ēnainā zāles kaktā aiz brokātā aizkariem ar pavārgrāmatu rokā, viņš ņēma mani pie auss un izvilka uz mauriņa saulē.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanadā

PAGODINĀJUMS IZCILAM LATVIEŠU ZINĀTNIEKAM

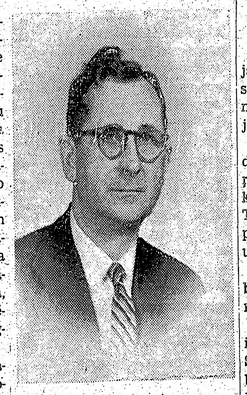

Prof. Dr. Alfrēds Tauriņš ievēlēts par locekli Kanadas Karaliskā biedrībā (Fellow of the Royal Society of Canada). Šī organizācija ir ar zinātņu akadēmijas raksturu un tās locekļu skaits ir ierobežots. Ievēlēšana tanī par locekli nozīmē izcilus pagodinājumu un atzinības parādīšanu par veikto zinātnisko darbu. Šinī biedrībā ir trīs sekcijas: humanitārās zinātnes un literatūra franču valodā, humanitārās zinātnes un literatūra angļu valodā un eksaktās un dabas zinātnes — ķīmija, fizika, matēmatika u. c. A. Tauriņu ievēlēja trešās sekcijas locekļi slēgtā balsošanā.

„The Royal Society of Canada" savas zinātniskās sēdes noturēs no 4. līdz 6. jūnijam Hamiltonā, McMaster universitātē, kur jaunuzņemtie locekļi saņems diplomus un parakstīs svinīgo solījumu.

A. Tauriņš darbojas McGill universitātē, Montreālā, no 1949. gada un ir organiskās ķīmijas profesors. Bez daudz un dažādiem pienākumiem viņa galvenais uzdevums ir jauno ķīmijas doktorandu zinātnisko darbu vadīšana. Pēc vietējiem jauniem zinātniekiem pie viņa sagatavojās doktorandi no dažādām pasaules malām un ir dažādu rāšu un tautību pārstāvji, kas viņa darbu padara savā ziņā interesantu. Profesors ir publicējis ap 50 zinātnisku darbu un piedalījies ar referātiem daudzās konferencēs. Tā piem., pagājušā gadā divās spektroskopijas konferencēs Eiropā.

Bez zinātniskā darba A. Tauriņš ir bijis pašaizliedzīgs baznīcas darbinieks, būdams Montreālas latviešu Trīsvienības draudzes dibinātājs un daudzus gadus tās priekšnieks. Viņš ir L. U. studentu vienības „Lūdums" vecdraugs.

Novēlam mūsu tautietim, sakarā ar viņa izcilām sekmēm un pagodinājumu, labus panākumus arī turpmākā dzīvē un darbā.

K. O.

TORONTO

● Toronto Latviešu nama organizācijas komitejas sapulce notiks 2. maijā, plkst. 7.30 vakarā, Sv. Andreja baznīcas sanāksmju zālē. Darba kārtībā pārrunāt Latviešu nama statūtu trešais lasījums un to pieņemšana.

Organizācijas, kas vēl nebūtu nokārtojušas $10.- iemaksas TL NAMA dāvinājuma materiālo izdevumu segšanai, tiek lūgtas to izdarīt, nosūtot minēto summu kasierim V. Kravam (60 Hollyhedge Dr. Scarborough, Ont.), vai tiešī pirms sapulces Sv. Andreja baznīcas zālē.

● Latviešu biedrības inženieru un techniku kopas sanāksmē 4. maijā, plkst. 8 vakarā, **DV namā,** referēs par Grand Prery Alas-ka Microwave būvi lasīs inž. G. Martinsons, viens no šīs līnijas konstruktoriem.

Līnijas kopgarums 1.300 jūdzes, no kurām 1.000 jūdžu iet cauri Jukonas territorijai līdz Alaskas robežai. Šī ir garākā Microwave līnija, kas pieder vienai sabiedrībai Ziemeļamerikā.

Referātam sekos Canadian National Telecommunications sabiedrības uzņemtā 16 m/m skaņu filma krāsās (30 min.) par šīs līnijas būvēšanu.

Visi laipni ielūgti uz šo vērtīgo priekšlasījumu.

LONDONA, ONT.

● Vietējā latviešu ev. - lut. draudzes dāmu komiteja sestdien, 28. aprīlī, savā Pavasara sarīkojumā, Poļu baznīcas zālē, Hill ielā 417, plkst. 8 vak. īzrādīs Skaidrītes Pences - Neimanes lugu Lielais malks. Sekos dejas pie Continental deju orkestra mūzikas, pēc kurām atspirdzinājumu dos kafijas galds ar garšīgām kūkām un maizītēm. Visi laipni gaidīti.

● Svētdien, 15. aprīlī, Londonas CFPL televizijas raidījumā „Apkārt pasaulei" galvenie izpildītāji bija Hamiltonas un Londonas latvieši. Hamiltonas latviešu jaunatnes pārstāvja Rotas tautisko deju vienības priekšnesumi, L. Morozas sagatavoti, mijās ar Erikas Beitānes un Londonas jaunavu dubultkvarteta dziesmām, kā arī ar dialogiem par latvju rakstiem, rokdarbiem, kokgriezumiem un tautas dziesmām. Tajos piedalījās A. Upīte, E. Beitāne, L. Lukste un J. Gūtmanis. Latviešu stunda bija sagatavota vakarēšanas veidā, bet raidījuma programmas vadītājs to sadrumstaloja atsevišķos priekšnesumos ar anekdošu un divu filmu iespraudumiem (par Pakistanu un Bermudām).

Ps.

HAMILTONA

● Hamiltonas latviešu kreditsabiedrības pagaidu valde sasauc pilnsapulci piektdien, š. g. 27. aprīlī, plkst. 7.30 p. p., Hamiltonā, 16 Queen St. N., Latviešu namā, ar sekojošu darba kārtību: Hamiltonas latviešu kreditsabiedrības — Latvian - Hamilton - Credit Union Ltd. — statūtu pieņemšana. Atmatpersonu vēlēšanas. Dažādi jautājumi.

Hamiltonas latv. kreditsab. pagaidu valde.

● Dr. V. Jurjāna no Londonas, Ont., referāts par tematu Laulības problēmas psichiatriskā skatījumā notiks sestdien, 28. aprīlī, plkst. 7.00 vak., Hamiltonas Latviešu namā, 16 Queen St. N. Rīko Hamiltonas latv. biedrība.

BRAMPTONA

● Ziemas sezonas noslēgumā Bramptonas latviešu ev. - lut. draudze rīko savu gadskārtējo draudzes locekļu vakaru sestdien, 28. aprīlī, plkst. 7.30 vakarā, Snelgroves zālē. Šogad programmā paredzēta filmas Mana Latvija izrāde. Šī filma Bramptonā vēl nav tikusi izrādīta. Sevišķi skolu jaunatnei, kas Latviju pazīst tikai no vecāku nostāstiem un lasītām ziņām, šī filma uzskatāmi parāda kādreiz brīvo zemi un tās iedzīvotājus un to nonokļūšanu komūnistu varā. 1941. g. sākās plašākās latviešu deportācijas, kas pēc otrā pasaules kara izvestas vēl daudz plašāk. Šīs deportācijas nav mitējušās vēl tagad, tikai dažkārt ir mainīta izkārtne — no Latvijas iedzīvotāji „brīvprātīgi" dodas uz neiekoptajiem apgabaliem Sibirijā. Filmas angļu teksts dod iespēju arī angliski runājošiem visu viegli saprast. Aicinājām uz izrādi arī savus angliski runājošos draugus. Draudzes vakaru apmeklēt aicināti visi tautieši.

J. R.

VALTERA ZIEDIŅA SPIESTUVE
GREENWOOD PRINTERS

Izpilda augstas kvalitates drukas darbus latviešu valodā /Letterpress - Offset/. Mūsu darbus atzinīgi vērtējuši daudz latvieši un organizācijas A. S. V. un Kanadā. Ja Jūsu problēma, kur iespiest drukas darbus, kā piem.: vizītkartes, iesvētību, kāzu, jubileju, organizāciju sarīkojumu un cita veida sarīkojumu ielūgumus, programmas, aploksnes, vēstuļu papīru, katalogus, brošūras, kam kvalitatē jāatbilst ši kontinenta prasībām, lūdzam rakstīt: Greenwood Printers, 218 Greenwood Ave., Toronto 8, Canada. Telefons: 465-8646. Pasūtinājumiem no A. S. V. "Air Mail Parcel Post".

ADRESES MAIŅA

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Ltd.,

sākot ar 1962. gada 24. aprīli būs atvērta 6 DIENAS NEDĒĻĀ jaunās telpās, 27 BLOOR ST., E., Toronto, tel. WA 4- 0503, no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12 — 8 vakarā un sestdienās no plkst.12—5p.p.

DV BRITU KOLUMBIJAS NODAĻAI 10 RAŽENI DARBA GADI

DV Britu Kolumbijas nodaļa jau vairāk kā 10 gadu pulcina savās rindās plašu vanagu un vanadžu pulciņu. Nodaļa ir veidojusies un augusi.

Vairāk kā 200 vanagi un vanadzes ar lūgtiem viesiem, no kuriem daudzi bija mērojuši vairākas simtu jūdzes no Longvjū, Takomas un Sietlas, ASV, bija pulcējušies, lai kopīgi atskatītos uz aiztecējušiem darba gadiem.

Sarīkojuma telpas un skatuvi bija dekorējis gleznotājs H. Lūris ar V. Jurjaku.

Svinīgā aktā Latvijas karogu ienesa I. Lieljuris ar Zigurdu Strautu un Silviju Goldmani, bet nodaļas karogu — Oskars Balčūns ar Svenu Goldmani un Māru Sili. Meitenes bija rotājušās krāšņos tautas tērpos.

Svētbrīdi ievadīja māc. Edmunds Maģs no Takomas, dedzīgos vārdos pieminot cīnītājus. Pēc lūgšanas visi vienojās dziesmā „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils".

Jubilejas vakaru atklāja nodaļas valdes pr-dis Heinrichs Goldmanis, aicinot ar klusuma brīdi godināt kritušos cīņu biedrus. Sekoja īsa uzruna. Svētku runu teica Jānis Šimsons, no Takomas, kas pēc kapitulācijas Kurzemes cietoksnī kritis gūstā un 8 gadus pavadījis Sibirijas soda nometnē — Vorkutā. Šī latviešu karavīra veselību komūnistu cietumi un sodu nometnes sagrāvuši, bet viņa gars ir cīņas pilns un nesalaužams. Viņš ir labs piemērs mūsu jaunatnei un var ievedsmot klausītāju ar saistošu stāstījumu par mūsu karavīru varoņgaru, piekšķeršanos tautai un tēvzemei. Iespējams, ka viņa stāsts par mūsu karavīru likteņgaitām drīzumā parādīsies grāmatā, pie kuras viņš pašlaik strādā.

Garo apsveikumu rindu ievadīja literāte Leonija Ozolkalne

Vankuveras Latviešu b-bas prks K. Dīcmanis pienagloja sudraba pieminas plāksniti nodaļas karoga kātam. Vankuveras latviešu draudzes sveicienus nesa prof. Dr. E. Leimanis, pasniedzot draudzes vārdā nodaļai garīgo dziesmu grāmatu.

No ASV bija ieradušies kaimiņu DV Longvjū apvienības valdes locekļi ar pr-di Jāni Endziņu kas pasniedza simbolisku dāvanu, Latvijas atbrīvošanas ciņu vēsturi. Rakstiskos apsveikumus nolasīja nodaļas ilggadīgā sekretāre Māra Silis.

Nodaļas sekmīgiem un rosīgiem biedriem pasniedza DV KV atzinības rakstus: pr-dim H. Goldmanim, Takomas draudzes māc. E. Mačam, I. Lieljurim, vanadžu vad. Livijai Goldmanei un vanadzei Raisai Jurjaks. Nod. valdes pr-dis H. Goldmanis vēl pasniedza nod. valdes piešķirtās DV krūšu nozīmes jaunākiem biedriem - jauniešiem Andrim Jurjakam un Silvijai Goldmanei.

Nodaļas vanadžu vārdā Mirdza Ruško pasniedza n. pr-dim H. Goldmanim latviskos rakstos darinātus vēstuļu vākus ādas sējumā.

Sarīkojuma oficiālās daļas noslēgumā bij. vanadžu vad. Vija Pelēna izteiksmīgi nolasīja Annas Dagdas dzeju „Nezināmais kareivis", bet A. Kamols nodziedāja Alfrēda Kalniņa „Svešumā klīstot" un „Brīnos es".

Pēc svinīgā akta vakara kuplā viesu saime ilgi kavējās aiztecējušo gadu atmiņās pie vanadžu klātiem galdiem, pieminot grūtos un priecīgos brīžus un pārmaiņus nododoties arī dejām un latviskām rotaļām.

Britu Kolumbijas DV nodaļa dibināta 1952. gada 3. februāri, kad 28 bij. karavīri pulcējās Redeemer luterāņu baznīcas telpās uz dibināšanas sanāksmi. Biedru skaits pieaudzis uz 70. No pirmajiem dibinātājiem nodaļas rindās vēl ir 15. Nodaļu aiztecējušos gados ir vadījuši: Ēvalds Vērsāns (7 g.), Edgars Pēlēns (2 g.) un Heinrichs Goldmanis vada 2 gadu, bet valdē darbojies jau 10½ gadus.

Kopīgam palīdzības un aprūpes darbam mazā Britu Kolumbijas DV nodaļa devusi vairāk kā 7.000 dolaru, kas izlietoti invalīdu un slimo atbalstam Vācijā, palīdzības sainīšiem uz Latviju un regulāriem pabalstiem diviem tautiešiem Vācijā un Austrijā.

Vanadzes jau no pašas dibināšanas dienas ir aktīvi piedalījušās nodaļas dzīvē un darbā. Pagājušos gados vanadžu darbu vadīju šas: Aina Reimane 3 gadus, Vija Pelēna un Mirdza Indāne 2 gadus, Emma Pišere un Austra Spūlis 1 gadu un Līvija Goldmane vada jau 2. gadu.

Nodaļas darbu vienmēr atsaucīgi atbalstījusi un novērtējusi Vankuveras latviešu saime, jo nodaļas sarīkojumi vienmēr bijuši vieni no kuplāk apmeklētiem. Daudzi izvērtušies par regulāru tradīciju.

Gunārs Āboliņš

PATEICĪBA

Jaunās Gaitas redakcija pateicas JG 2. literārā kokteiļa, kas notika š. g. 24. martā, Toronto, rikotājam JG draugu klubam un tiešajiem sarīkojuma organizētājiem JG draugu kluba valdes locekļim J. E. Breikšam un administrātoram B. Rubesam un visiem viņu daudzajiem palīgiem par sekmīgi paveiktu darbu.

Sirsnīga pateicība literārā kokteiļa atklājējai LPB Kanadas kopas valdes priekšsēdei Birutai Senkēvičai, mākslinieciskajai vadītājai Veltai Tomai un visiem autoriem — Indrai Gubiņai, Ievai Prīmanei, Rūtai Skujiņai, Ingrīdai Viksnai, Ainai Zemdegai, Ilmāram Batrakam, Valdim Krāslavietim, Tālivaldim Ķīķaukam un Jānim Veselim, kā arī komponistam Alfredam Strombergām un gleznotājam Eduardam Krūmiņam.

PATICIS ZĪMĒJUMS

Gribu pateikties Jums par lielisko mākslinieka E. Damberga zīmējumu LA 19. aprīļa numurā.

Jānis Zībiņš

NEPIEDZĪVOTS BRĪNUMS

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBAS BIEDRU IESAISTĪŠANAS SACENSĪBAS REZULTĀTI.

Šā gada aprīļa mēneša sākumā ierados Ontario Kreditsabiedrību līgā ar kārtēju ziņojumu un starp citu pastāstīju, ka mūsu kreditsabiedrībā vienā mēnesī, š. g. martā, iestājušies 213 biedri. Šī ziņa ātri aplidoja visus līgas birojus, sasniedza tās daudzus atbildīgus darbiniekus, kuri mani gribēja redzēt, un kuji vienā mutē apliecināja, ka tas kreditsabiedrību darbā nepiedzīvots brīnums.

Toronto Latviešu kreditsabiedrības valde izsludināja jaunu biedru iesaistīšanas sacensību, aicinot katru savu biedru piedalīties šinī sacensībā un piesaistīt vismaz vienu jaunu biedru.

Sākumā kreditsabiedrības vadība šai lietai piegāja ar zināmu skepsi, jo tai nebija ne mazākā priekšstata, kō šī akcija var dot, jo šāds notikums nekad vēl nebija piedzīvots latviešu sabiedriskā dzīvē un darbā. Bet kreditsabiedrības biedri paši deva skaidru un noteiktu atbildi šim jautājumam. Tie dzīvi piedalījās sacensībā un, jo tuvāk nāca sacensību noslēguma brīdis — 31. marts, jo vairāk auga jaunu kreditsabiedrības biedru skaits. Pēdējā sacensību dienā — 31. martā vēl iestājās 33 jauni biedri.

Reizē ar jaunu biedru iestāšanos auga arī kreditsabiedrības bilance. Bija vakari, kad pāris stundās apgrozijās 20 un vairāk tūkstoši dolaru. Uz 31. martu kreditsabiedrības bilance bija $408.545,-, iepretim $363.887.- 28. februārī. Vienā pašā marta mēnesī kreditsabiedrības bilance ir pieaugusi par $44.658,-.

Decembri, kad kreditsabiedrības vadība izsludināja jaunu biedru iesaistīšanas sacensību, tai bija 600 biedru, bet sacensību noslēguma brīdī 1962. gada 31. martā bija jau 872 biedri.

Sacensību laikā bija nākuši klāt pavisam 272 jauni biedri. Pārbaudot rezultātus, noskaidrojās, ka sacensību ietvaros ir iesaistīti 237 jauni biedri, bet 35 biedri iestājušies parastā kārtībā. Rezultāti rada, ka sacensībā piedalījušies pavisam 41 kreditsabiedrības biedrs un pirmo vietu ieguvis Pauls Rasiņš ar 75 jauniem biedriem, otro vietu ieguvis Dr. V. Lauge no Islingtonas ar 31 biedru un trešo vietu — Ādolfs Kristapsons ar 28 biedriem. Prēmijas — 1. vietas ieguvējam $ 50.-, otrās vietas — $30.- un trešās vietas — $10.-. — pasniegs kreditsabiedrības pilnsapulcē š. g. 23. maijā Sv. Andreja baznīcas telpās. Ņemot vērā prāvo iesaistīto biedru skaitu, kreditsabiedrības valde nolēma pasniegt pārsteiguma balvas arī nākošiem 4 labākiem sacensībā dalībniekiem: P. Jurevicam, P. Gādīgam, H. Mercam un A. Marsonam.

Kreditsabiedrības vadība domā, ka sacensības rezultāti ir labi un tie pārsnieguši cerēto.

Marta mēnesī kreditsabiedrības bilance augusi par gandrīz $45.000,- un aprīļa pirmās desmit dienās pieaugums atkal sasniedzis $45.000,-.

Kreditsabiedrības vadība izsaka sirsnīgu pateicību visiem sacensības dalībniekiem un to atbalstītājiem.

A. Svenne

TOP VIENĪBAS NAMA CELŠANAS AKCIJU SABIEDRĪBA

Toronto Latviešu nama organizācijas komitejas darba sēdē piedalījās arī juristi J. Preisbergs, J. Grīslis un A. Zutis. Statūtu komisija, kuŗā ietilpa minētie trīs juristi, piegājuši statūtu izstrādāšanai ar ļoti lielu rūpību, piedalījušies divās iepriekšējās organizāciju pārstāvju sanāksmēs, kuŗās pārrunāja statūtu projektu un iesniegtos papildinājumus. Nākošais, trešais un pēdējais statūtu projekta lasījums notiks šā gada 2. maijā, Sv. Andreja baznīcas telpās, pl. 7.30 vakarā. Pēc tam statūtus iesniegs Ontario provinces valdībai apstiprināšanai.

TLNOK prezidijs pieņēma kvīšu formu, ko iesniegs tiem, kas iemaksās — noguldīs naudu nama iegādes vajadzībām. Naudu iemaksās Latviešu kreditsabiedrības 580. kontā. To iegrāmatos uz tās personas vai organizācijas vārda, kas naudu iemaksājusi. Naudas iemaksātājs varēs savu naudu saņemt atpakaļ uz pirmo rakstisko pieprasījumu. Savākto naudu prezidijs nevar izlietot, izņemot, lai atmaksātu īpašniekam uz tā rakstisku pieprasījumu.

Kad nepieciešamā summa būs savākta, tad prezidijs sasauks naudas iemaksātāju sapulci, kas nodibinās akciju sabiedrību. Ievēlēs sabiedrības valdi un naudas iemaksas kvītis apmainīs pret akcijām.

Ar valdes ievēlēšanu TLNOK prezidijs izbeigs savu darbu, nododot jaunievēlētai akciju sabiedrības valdei visas par nama iegādi savāktos datus, telpu aprēķinus, projektus un metus.

(Nobeigums 8 lpp.).

ARCHITEKTAM, SABIEDRISKAM UN VALSTS DARBINIEKAM EDUARDAM GROSBERGAM — 70 GADU

Sarežģīts un dažreiz visai grūts, bet panākumiem bagāts ir bijis jubilāra E. Grosberga mūžs. G. dzimis Zemgalē, Džūkstes pagasta „Galenieku" mājās, 1892. gada 27. aprīlī, un bija saimnieka pirmdzimtais dēls. Pavadījis pāris gadu vietējā pamatskolā, G. 1904. gadā iestājās Tukuma jaunatvērtās komercskolas sagatavošanas klasē. 1912. gada pavasarī G. beidz pilnu komercskolas kursu un tā paša gada rudenī uzsāk studijas Rīgas politechniskā institūtā architektūras fakultātē. 1915. gada rudenī, sakarā ar Politechniskā institūta pārcelšanu uz Maskavu, studijas turpina Maskavā. 1916. g. vasaras praktiskos darbos tās nokļūst Akmolinskas apgabalā, kur septembra mēnesī saņem mobilizācijas pavēli. 1917. g. Omskā bija izdota pavēle „ka virsnieki un kareivji, kas mobilizēti kā studenti, tiek demobilizēti. G. izmantoja šo iespēju, lai izkļūtu no kara dienesta un pārietu privātā dzīvē.

G. ar 1918. g. aprīli sāk strādāt Sibirijas darbā ministrijā kā statistikas nodaļas vadītājs. Tomēr pēc veselības pārbaudes to atzīst par veselu un komandē uz rezerves inženieru divizionu Bijskā (vēlāk Tomskā). Vēlāk tam izdodas pārceļties uz I Latviešu strēlnieku (Troickas) pulku un kopā ar savu pulku, šķērsojot visu plašo Sibiriju no Vladivostokas apkārt visai Āzijai, 1920. gada novembrī atgriezies Rīgā. Pēc demobilizācijas G. atkal atjauno pārtrauktās studijas un iestājās Latvijas universitātē 1920. gada decembrī.

G. architektūras studijas nobeidz 1930. gada maijā, iegūstot architekta grādu. Tā paša gada rudenī viņš iestājās Latvijas architektu biedrībā; 1931. gadā to ievēl valdē un tas uzņemās biedrības kasiera pienākumus.

Līdztekus studijām Latvijas universitātē G. darbojās par valsts kontroles ierēdni.

Nodibinoties Latvijas celtniecības komitejai, G. iecej par laukuvu būvniecības sekcijas locekli. 1938. gadā to ieceļ arī par Monumentālo celtņu fonda komitejas locekli. G. ir arī Armijas ekonomiskā veikala un Tiesu pils būvniecības komisiju locekļis. Viņš projektējis vairākas celtnes kā Rīgā, tā arī provincē.

Kad 1945. gadā nodibinājās Latviešu centrālā komiteja Detmoldā, G. nekavējoties stājās tās rīcībā un darbojās par reviziju nozares vadītāju līdz 1947. g., kad izceļo uz Angliju.

Pirms 8 gadiem G. kopā ar savu dzīvesbiedri pārceļās uz dzīvi Toronto, un tagad strādā kā das baznīcas dienestā.

G. ir korporācijas Patria un DV organizācijas biedrs.

R.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861.
118 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. aprīlī pianistes Ilzes Strāls - Didrichsones klavieru koncerts Sv. Barnaba b-cas zālē.
28. aprīlī — teātŗa izrāde „Pīlnsapulce Čučičingā" ar M. Vētru.
29. aprīlī — pēc dievkalpojuma Trīsvienības baznīcā notiks „Draudzes vakars".
5. maijā — dziedones Linas Karlsones koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
4. un 5. maijā — Toronto Centrālā YMCA'ā Baltiešu sporta svētki Kanadā. Piektdien pl. 7 vakarā. Sestdien plkst. 1.30 p. p.
5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.
6. maijā — Ģimenes diena TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
11. maijā — Dižkanča priekšnesumu vakars.
12. maijā — Kurzemes cietokšņa krišanas piemiņas salidojums Toronto, Igauņu namā, 958 Broadview Ave., pl. 5 p.p.
12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes kora 10. gadskārtējais koncerts.
20. maijā Sv. Barnabas b-cā, pl. 4 p.p. Martas Tūteres klavieru studijas audzēkņu pēcpusdiena.
26. maijā — Ernas Ošiņas - Bērziņas klasiskās baleta studijas audzēkņu vakars, Bloor Collegiate auditorijā, Bloor - Dufferin.
26. maijā, plkst. 7.00 vakarā TL TA Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts Sv. Andreja b-cas sarīkojumu telpās.
27. maijā - Pavasaŗa svētki Sidrabenē.
3. jūnijā — izlaiduma akts TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
23. jūnijā — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
No 30. jūnija līdz 8. jūlijam — gaidu - skautu 11. lielā nometne.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
6. oktobrī — DVTK Daugavā iet ledus.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Sova lugā Šokolādes zaldātiņš.

ST. KATARINES

29. aprīlī — Kanadas latviešu skautu - gaidu pavasaŗa parāde un dievkalpojums.

HAMILTONĀ

5. maijā, plkst. 7.30 HLB rīko Maija balli Rainbow zālē (Sanford un King).

LONDONĀ, ONT.

2. jūnijā — DV Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

NIAGARĀ

5. maijā — DV nodaļas 10. gada svētki ar balli Markoni zālē.
26. maijā — Tradicionālie Niagaras ziedu svētki ar priekšnesumiem, karalienes ievēlēšanu u. c. šogad notiek Atlanta hotelī (pie Sv. Katarines).
28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

LATVJU RAKSTI III

Atgādinām visiem Latvju Rakstu subskribentiem, ka par III daļu pēdējais samaksas termiņš notek š. g. 1. maijā. Jaunajā cenā par to jāiemaksā $ 30.-, ZKr. 156.-, £ 11/-, DM 120.-, A£ 13/8 un nauda jāsūta pa pastu vai ar čeku tieši apgādam uz Vāciju. Kas laikā to neizdarīs, tam vēlāk būs jāmaksā daudz augstākā tirgus cena $ 37.50, ZKr. 195,-, £ 13/15, DM 150.-, A£ 16/15 utt. III sējuma iespiešana par Rucavu, Bārtu un Nīcu jau uzsākta un to nobeigs apm. gada laikā. Tagad II sējums izsūtīts arī visiem tiem, kas neskaidrās adreses bija par jaunu ziņojuši.

Andreja Ozoliņa apgāds,
242, Eutin / Holst., Twischengraben 20, Germany, West.

DZ

DARBS LATV

SARUNA AR

Jau sen gribēju ar Laimoni Streipu pamatīgi aprunāties. Diemžēl, tas nav viegli izdarāms. Viņš starp citu ir 2. Jaunatnes svētku Čikagā informācijas un propagandas daļas vadītājs un kā tāds viena no aizņemtākām personām pašlaik Čikagā. Reiz tomēr tiekamies kādā sarīkojumā un drusku parunājušies nolemjam, ka interviju itin labi var izkārtot pa telefonu, it sevišķi, ja abas puses tik labi pazīstas.

Laimonis Streips nav latviešiem nedzirdēts un svešs vārds. Daži tomēr nezina, ka šim enerģiskajam jaunatnes darbiniekam un bērnu žurnāla „Mazputniņš" galvenam redaktoram ir divi zinātniski gradi — BA ķīmijā un matēmatikā. Var vēl piebilst, ka viņa kundze Līga studējusi žurnālistiku. Varbūt, ka šo talantu kombinācija ir formula „Mazputniņa" panākumiem? Bet lai stāsta pats Laimonis Streips:

„Pārņēmām „Mazputniņa" redakciju no Valtera Nollendorfa un A. Zaļinska ar 6. numuru. Kopš pirmā numura bija vislielākās grūtības ar žurnāla saimniecību — kā lai savelk galus, ja žurnālam ir

Tagad Maz
sūtīnātāju,
nav nekādu
žurnālu red
ku."

„Vai sabi
atbalsta Ma

„Dažes t
palīdzības f
cija abonē
plāru. Uz d
vidamerikū,
abonēšanas
jo turienes
mums."

„Kā ir ar
„Strādātā
nebūs. Pa
pusduci ci
laiku, lai p
lām, pārēji
nastu nes
māte — Ir
daudzas bē
jāatbild,
kādu vēst
darbu velc
ze Plaude
izkārtojum
katram sa
„Kā ar l

Laimonis Streips: „Labi jauna nes vadī jaunatnes vidus."

KĀ ES RAUDZĪJU INT

Nenoliedzami, ka Daugavas Vanagu delegātu sanāksmēs valda ļoti speciāls gars. Uzreiz to nemaz tā nevar manīt. Liekas, ka kongress tāds pats kā visi citi: daudz viru cienīgām sejām un vārdu zīmētām svārku atlokos sabraukuši no visām zemes malām, lai izspriestu garu garas darba kārtības punktus. Bet pēc pusstundas, iedziļinoties apstākļos, auss sāk atšķirt šo viru solos kareivīgu dunoņu, valodā pavid majors un dižkareivis, domas nemanot pārslēdzas uz 15. un 19. diviziju . . . un reportieris, kam savā laikā „bēbisitētera," „televižen" un futbola treņera vietu aizstājis tēva ziņnesis, pēkšņi jūtas kā mājās un 20 gadus jaunāks. Jā gan — 20 gadus, jo tikdaudz jārēķina no 1942. līdz 1962. gadam.

Sapulcēto rindai stingru soli cauri iziet spēcīgs virs ar saulē brūninātu vaigu. Žanis Butkuss! Žanis Butkuss mums bija tas pats, kas mūsu bērniem tagad Džons Glens — varonis. Pēdējos 15 gadus mūsu sabiedrībā pieminēt varoņus gandrīz vairs nepieder pie „labā toņa," tā nu izaugusi paaudze, kas tādu vārdu nemaz nav dzirdējusi.

Skaidrs, ka nepieciešama maza intervija ar slaveno, visu dzelzs krustu (ieskaitot bruņinieku krustu zeltā un tuvcīņas nozīmi zeltā) īpašnieku, kas aizgāja karā kā kaprālis, bet pārnāca kā kapteinis, pie kam virsleitnanta pakāpe viņam vispār nekad nav bijusi. Bet te nu rodas mazas grūtības. Kapt. Butkuss ir vārdos skops pēc dabas, un viņa lielie panākumi kaujas laukā pa nīgāku.

to izcelt
ņa vairāk
tervijā.
cej. Fakt

Žanis
amata z
kopis lu
Lielstiļļo
gu priek
aizvesta
zīgās, nē
pārestīb
ties kar
nas cinā
sākas
ri Baltk
Leningri
Opočku
Cēsvaine
ņu pēdē
nojuma
gaida D
nas bat
7 reizes.
tikai pā
piebilst.
su. —
viens. N
paspēju
metās
vēl iezv
Butkuss
pār, vin
tu, reti
zīst par
pēc pal
nav no
un šau
bija ga
jās no
bilst."

Runā
atklājas
pirms

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5800,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

26. aprīlī pianistes Ilzes Strāls Didrichsones klavieru koncerts Sv. Barnaba b-cas zālē.
28. aprīlī — teātŗa izrāde „Pilnsapulce Čučičingā" ar M. Vētru.
29. aprīlī — pēc dievkalpojuma Trisvienības baznīcā notiks „Draudzes vakars".
5. maijā — dziedones Linas Karlsones koncerts. Koncertapvienības sarikojums.
4. un 5. maijā — Toronto Centrālā YMCA'ā Baltiešu sporta svētki Kanadā. Piektdien pl. 7 vakarā. Sestdien plkst. 1.30 p. p.
5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.
6. maijā — Ģimenes diena TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
11. maijā — Dižkanča priekšnesumu vakars.
12. maijā — Kurzemes cietokšņa krišanas pieminas salidojums Toronto, Igauņu namā, 958 Broadview Ave., pl. 5 p.p.
12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes kora 10. gadskārtējais koncerts.
20. maijā Sv. Barnabas b-cā, pl. 4 p.p. Martas Tūteres klavieru studijas audzēkņu pēcpusdiena.
26. maijā — Ernas Ošiņas - Bērziņas klasiskās baleta studijas audzēkņu vakars, Bloor Collegiate auditorijā, Bloor - Dufferin.
26. maijā, plkst. 7.00 vakarā TLTA Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts Sv. Andreja b-cas sarīkojumu telpās.
27. maijā - Pavasaŗa svētki Sidrabenē.
3. jūnijā — izlaiduma akts TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
23. jūnijā — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
No 30. jūnija līdz 8. jūlijam — gaidu - skautu 11. lielā nometne.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
6. oktobrī — DVTK Daugavā ieteledus.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Sova lugā Šokolādes zaldātiņš.

ST. KATARINES

29. aprīlī — Kanadas latviešu skautu - gaidu pavasaŗa parāde un dievkalpojums.

HAMILTONĀ

5. maijā, plkst. 7.30 HLB rīko Maija balli Rainbow zālē (Sanford un King).

LONDONĀ, ONT.

2. jūnijā — DV Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

NIAGARĀ

5. maijā — DV nodaļas 10. gada svētki ar balli Markoni zālē.
26. maijā — Tradicionālie Niagaras ziedu svētki ar priekšnesumiem, karalienes ievēlēšanu u. c. šogad notiek Atlanta hotelī (pie Sv. Katarines).
28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

U RAKSTI III

Latvju Rakstu subskribentiem, ka par naksas termiņš notek š. g. 1. maijā. jāiemaksā $ 30.-, ZKr. 156.-, £ 11/-, nauda jāsūta pa pastu vai ar čeku tieši as laikā to neizdaris, tam vēlāk būs jātirgus cena $ 37.50, ZKr. 195.-, £ 13/15, f. III sējuma iepriešana par Rucavu, zsākta un to nobeigs apm. gada laikā. ūtīts arī visiem tiem, kas neskaidrās ziņojuši.

O z o l i ņ a apgāds,
Twischengraben 20, Germany, West.

Dzīve Savienotās Valstīs

DARBS LATVIEŠU JAUNATNEI

SARUNA AR LAIMONI STREIPU.

Jau sen gribēju ar Laimoni Streipu pamatīgi aprunāties. Diemžēl, tas nav viegli izdarāms. Viņš starp citu ir 2. Jaunatnes svētku Čikagā informācijas un propagandas daļas vadītājs un kā tāds viena no aizņemtākām personām pašlaik Čikagā. Reiz tomēr tiekamies kādā sarīkojumā un drusku parunājušies nolemjam, ka interviju itin labi var izkārtot pa telefonu, it sevišķi, ja abas puses tik labi pazīstas.

Laimonis Streips nav latviešiem nedzirdēts un svešs vārds. Daži tomēr nezina, ka šim enerģiskajam jaunatnes darbiniekam un bērnu žurnāla „Mazputniņš" galvenam redaktoram ir divi zinātniski gradi — BA ķīmijā un matēmatikā. Var vēl piebilst, ka viņa kundze Līga studējusi žurnālistiku. Varbūt, ka šo talantu kombinācija ir formula „Mazputniņa" panākumiem? Bet lai stāsta pats Laimonis Streips:

„Pārņēmām „Mazputniņa" redakciju no Valtera Nollendorfa un A. Zaļinska ar 6. numuru. Kopš pirmā numura bija vislielākās grūtības ar žurnāla saimniecību — kā lai savelk galus, ja žurnālam ir tikai 400 abonentu? Tagad Mazputniņam ir 1.200 pasūtinātāju, tas tiek cauri, taču nav nekādu rezervju. Gribētos žurnālu redzēt biezāku, bilžaināku."

„Vai sabiedriskās organizācijas atbalsta Mazputniņu?"

„Dažas to dara. Tā Latviešu palīdzības fonds un DV organizācija abonē zināmu skaitu eksemplāru. Uz dažām zemēm — Dienvidameriku, Vāciju, Austrāliju — abonēšanas maksa jāpazemina, jo turienes izpeļņa zemāka kā mums."

„Kā ir ar palīgiem, vai pietiek?"

„Strādātāju nekad par daudz nebūs. Pašlaik varu teikt, ka pusducis cilvēku ziedo visu brīvo laiku, lai palīdzētu bērnu žurnālam, pārējie — daļu Vissmagāko nastu nes Gudro putnu krustmāte — Inta Purva, kuŗai ienāk daudzas bērnu vēstules. Uz tām jāatbild, jo bērni grib saņemt kādu vēstuli. Pašu redakcijas darbu veic mana sieva un es. Ilze Plaude rūpējas par tehnisko izkārtojumu, pārējiem palīgiem katram sava nozare."

„Kā ar līdzstrādniekiem?"

Laimonis Streips: „Labi jaunatnes vadītāji var izaugt tikai no jaunatnes vidus."

„Līdzstrādnieku ir, taču gribētos allaž jaunus autorus un ilustrātorus, lai būtu zināma pārmaiņa. Līdzstrādnieki, ieskaitot visai redzamus autorus un mākslinieksus, visi darbu dara par velti, jo nekādus honorārus maksāt pagaidām nespējam. Pietiek ko padomāt, ja ņem vērā, ka materiāliem katram numuram — izņemot Gudro putnu kluba saraksti — jābūt gataviem 3½ mēnešus pirms numura iznākšanas. Tas prasa lielu plānošanu."

Laimonim Streipam bez žurnāla šogad vēl ir cits darbs — Jaunatnes svētki.

„Domāju, ka tie iznāks labi. Darām visu, lai sagādātu labākas telpas, interesantus sarīkojumus un tālus, mīļus viesus."

„Vai nebaidaties no financiālas iekrišanas?"

„Nekādā ziņā: Ticu, ka ne tikai jaunā paaudze, bet visi jaunatnes svētku viesi te jutīsies labi un būs ieradušies kuplā skaitā. Ar loterijas $ 3.000,- lielo atlikumu, par ko jāpateicas ložu pircējiem, svētku vadība nodrošināta pret visām varbūtībām, lai gan arī bez tās svētkiem financiālā ziņā vajadzētu izdoties."

Kad esam izrunājuši visu par Mazputniņu un Jaunatnes svētkiem, pieminu L. Streipa gaitas literātūrā. Viņš regulāri raksta asprātīgus feļetonus Jaunai Gaitai — vienu no tiem nolasīja arī Preses ballē Čikagā — tad vēl pa īsstāstam un ludziņai.

„Te, šķiet, viens no auglīgākajiem darbības laukiem jaunajiem autoriem. Nesen dibinātais apgāds „Ceļinieks", tiklīdz tas būs materiāli nostabilizējies, uzsāks jaunu autoru darbu izdošanu. Mazputniņš, Jaunā Gaita un Mēs gaida katru jaunieti, kam interesē darboties literātūrā."

„Jaunieši dažkārt sūdzējušies par darba lauka trūkumu. Palīdzība jaunatnes apgādiem būtu viens veids, kā darboties. Ko vēl aktīvs jaunietis varētu darīt?"

„Strādātājam darba lauku netrūkst. Lai minam pretkomūnistiskās cīņas lauku, jaunatnes vadīšanu, pagurušo vecākās paaudzes organizāciju aktivizēšanu. Labi jaunatnes vaditāji var tikai izaugt no jaunatnes vidus. Vēlākiem pienācējiem tas grūtāk."

Kad izbeidzu sarunu, izdevība pārdomāt pēdējos Streipa vārdus. Viņš, tāpat kā brālis Uldis, aktīvi darbojies skautu organizācijā, izaudzis ar jauniešiem. Taisni tāpēc viņš var atrast pieeju jaunatnei, vienalga, vai rakstot, vadot žurnālu vai darbojoties jaunatnes svētku rīcības komitejā. Pieredze dod veiksmi.

K. Ķezbers

Maza saruna ar lielu cīnītāju

Viens no aizņemtākiem cilvēkiem ASV Daugavas Vanagu 12. delegātu sapulcē bija Vilis Hāzners. Tālo ciemiņu mazai intervijai izdevās noķert tikai pēc kongresa beigām. Dabiski, ka reportiera pirmais jautājums tāpēc bija: „Kā jums šoreiz patika?"

„Varam būt apmierināti ar rezultātiem. Kongress bija bagāts priekšlikumiem, debates noritēja auglīgi, viscaur valdīja darba sēdes gars. Ļoti priecājos, ka arī Kanadas DV priekšnieks bija klāt. Varējām rast pozitīvu domu izmaiņu visās lietās, kas skar Ameriku. Skaistu ielogu kongresam deva tautas dziesmu koncerts. Iepriecināja jaunās paaudzes sejas kongresa dalībnieku vidū."

„Kongresā izraisījās debates par jūsu piezīmi attiecībā uz avīzēs rakstāmo. Par ko jūsu vērtējumā nebūtu jāraksta?"

„Par visu, kas var iepriecināt komūnistus u. t. t."

„Nesen laikrakstos lasījām, ka esat trešo reizi ievēlēts par priekšsēdi Komitejā Latvijas Brīvībai. Kādas problēmas jums pašreiz liekas svarīgas?"

„Jautājums par apspiesto tautu likteņu pacelšanu Apvienotās Nācijās, ar ko saistīts arī kolonialisma jautājums, tāda pret mūsu tautas pārkrievināšanu un gariģo un fizisko apspiešanu un izmantošanu."

„Vai mēs, vienkārši trimdinieki, varam palīdzēt?"

„Katrā ziņā. Visiem spēkiem jācenšas šīs problēmas apgaismot tautai savā tuvākā apkārtnē. To var veikt tikai vietējās organizācijas vai atsevišķi tautieši."

„Kā?"

„Vislabākais veids ir nevis pieņemt informācijas materiālus pa pastu, bet gan iegūt kontaktus ar vietējām organizācijām vai laikrakstiem un nodot tos personīgi. Piem., ja savam arodbiedrības vadītājam aizsūtīsit kādu brošūru, viņš varbūt to neizlasīs aizmetis, bet ja pasniegsit personīgi, dažiem vārdiem viņu informēdami, interese iedziļināties mūsu problēmā būs daudzkārt lielāka."

„Jūsu domas par Apspiesto Tautu Nedēļu?"

„Tā šogad rīkojama iespējami plaša."

Vēl būtu daudz ko prasīt, bet citi runātāji jau stāv aiz Viļa Hāznera krēsla rindā. Tāpēc viņš tikai vēl piebilst: „Vietējām organizācijām derētu sekot aicinājumiem, kas nāk no ALA's un Komitejas Latvijas Brīvībai," un smaidīdams atvadās, lai tai pašā sekundē sarokotos ar nākamo padomu meklētāju.

D. Vallena.

REGĪNA ATGRIEZĀS

Dažiem Čikagas tautiešiem šinīs nedēļās bija lieli prieki. No okupētās Latvijas atbrauca viņu mātes. Tā nu pazīstamā baletskolnieka Saules bērniem tagad ir vecmāmiņa, un arī Čikagas korporāciju kopas seniora un skautu darbinieka Ilmāra Kildiša bērniem.

Savā laikā daudz pārrunu izsauca lietuviešu Leonasu bērnu gadījums. Reti no Pad. Savienības izlaisti tik jauni kā Regina Leonasa, kuŗai tagad 22 gadi, un viņas brālis, kuŗam tikai 20. Izlaišana notika — bez šaubām propagandas dēļ — ar diktātora Hruščeva atļauju, un to izkārtoja toreizējais ASV prezidenta vietnieks Niksons. Liels jo liels tāpēc bija pārsteigums, kad pēc nodzīvotiem dažiem mēnešiem Regina izteica vēlēšanos atgriezties dzimtenē pie līgavaiņa Viļņā. Tagad „Komsomoļskaja Pravda" izmantojusi Reginu komūnistiskas propagandas gājienam pret „Associated Press" ziņu aģentūru. Padomju avīze asi uzbrūk AP, paskaidrojot, ka Regina sākusi strādāt Viļņas bibliotēkā par bibliotēkāri un nekād nedomājot atgriezties ASV. Protams, paziņojums ietverts propagandas frazēs, tanī rakstīts, ka „reakcionārās aprindas ASV vēlās izmantot Reginas atgriešanos, lai nozākātu PSRS un paildzinātu auksto karu".

Reginas tēvs ir citos uzskatos. Viņš paskaidro, ka viņa meita ir komūnistu gūstekne un to izmanto kā padomju melīgās propagandas ieroci. Viņš arī uzsver, ka viņa meita un tās līgavainis iesnieguši lūgumu atgriezties Savienotajās Valstīs, bet padomju iestādes lūgumu noraidījušas.

Kalamazū DV apvienības 10 gadu svētki

28. aprīlī, plkst. 7.00 vakarā lielajā Recreation Park sarīkojumu zālē, DV Kalamazū apvienība atzīmē 10 gadu darbības gadus.

Svētkus atklās ASV zemes valdes pr-dis A. Vanags, uzrunu teiks apv. pr-ks A. Minka, bet svētku runu kapt. A. Lasis. Priekšnesumu daļā koncertēs iecienītais koris „Dziesmu Vairogs" diriģenta Arn. Kalnāja vadībā, kuŗā pāri par 80 dziedātāju. Ar tautas dejām uzstāsies latviešu skolas deju ansamblis skolotājas M. Paudrupes vadībā. Apmeklētāju izlozei par pāzeminātu maksu savu darbu nodevis gleznotājs V. Aistars. Kā parasts, par cienastu rūpēsies vanadzes pr-ces A. Lubavas vadībā.

ALFRĒDAM KRŪKLIŅAM 50 MŪŽA GADI

Daugavas Vanagu apvienības Nudžersijā biedrs Alfrēds Krūkliņš š. g. 6. maijā atskatās uz aizvadītajiem 50 mūža gadiem, no kuŗiem vairāki desmiti veltīti mākslai un sabiedriskajam darbam. Dzimis Suntažu pagastā, Latvijā. Pēc pamatskolas beigšanas apmeklējis Rīgas valsts 2. vidusskolu, pēc tam studējis arhitektūru Latvijas valsts universitātē un glezniecību Latvijas valsts mākslas akadēmijā. Strādājis iekšlietu ministrijas būvniecības departamentā. Bēgļu gaitas pavadījis Vācijā.

1950. gadā ar ģimeni ieceļoja Sav. Valstīs un apmetās Elizabetē. Tagad strādā inženieŗu - arhitektu birojā Ņuarkā, N. J..

Gavilnieks ir Ņujorkas gleznotāju kopas loceklis un ALA's kultūras biroja mākslas sekcijas sekretārs.

Jāpiezīmē, ka mākslinieka meita Ilona seko tēva pēdās gleznieciebā.

DV saime Nudžersijā sveic jubilāru goda dienā ar vislabākajiem vēlējumiem mākslinieka un ģimenei, nepagurt un daudz gadu strādāt, kalpojot latviešu mākslai un sabiedrībai.

V. N.

PASKAIDROJUMS

Pie š. g. 14. aprīļa 29. n-ra raksta „Plecu pie pleca" DV ASV delegātu pilnsapulcē pieņemtā lēmuma veco jaužu u. c. apdrošināšanas jautājumā piebilstams:

Vispārējs lēmums par nepieciešamību apdrošināt aprūpējamos pietiekami drošos pašu latviešu palīdzības vai bēŗu fondos tika pieņemts jau 5. DV ASV delegātu pilnsapulcē 1955. gadā.

Sakarā ar Amerikas latviešu palīdzības fonda darbības veidu, ka var apdrošināties arī grupveidīgi (ar to atvieglojot veco jaužu apdrošināšanu), 10. DV delegātu pilnsapulce 1960. gadā Ņujorkā nolēma uzaicināt apvienības organizēt apdrošināšanas grupas dalībnieku apdrošināšanai A.L.P. fondā, kas daudzās vietās tika izdarīts.

Nupat notikušā 12. delegātu pilnsapulcē pieņemtais lēmums ir grupveida apdrošinājumu turpinājums: lai varētu šo noteikumu izmantot arī [illegible] atsevišķu grupu noorganizēšanā skaita dēļ, tāpat [illegible] rētu ietilpināt „vientuļos [illegible] gus", skaitliski mazo kopu biedrus un atsevišķi dzīvojošos tautiešus un aprūpējamos, apdrošinājumu grupas organizējamas DV ASV organizācijas mērogā (iepriekš noskaidrojot, vai tas iespējams), un tas jādara ASV valdei.

Individuāla apdrošināšanās ir katra tautieša personīga darīšana.

P. Ozoliņš.

NUJORKA

KALAMAZŪ

● A. Mazurkēvics, automobiļu un lidmašīnu pārbaudes instrumentu fabrikas „Allen" komandējumā 19. aprīlī izbrauca uz Vāciju, lai vestu sarunas par iespējamā eksporta palielināšanu uz apvienotā tirgus valstīm un iepazītos ar Hanoveras rūpniecības izstādi. A. Mazurkēvics Vācijā uzturēsies apm. 2 nedēļas.

● Mednieku - makšķernieku klubs jaunatnes darbības atbalstam piesūtījis 75. Jelgavas skautu padomei $20.-.

● A. Laša referāts Latviešu bāzes sarīkojumā bija saistījis pilnu telpu klausītāju, kas ar lielāko uzmanību klausījās par latviešiem maz pazīstamo zemi — Kongo. Referātu noslēdza jaunā dziedoņa A. Bumbuļa solo dziesmas.

● Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes garīgā koncertā piedalījās prof. V. Rušēvics, A. Rušēvica un P. Lielzuika, prof. Raja ērģeļu pavadījumā. Daudzie klausītāji bija liecinieki patiesi augstvērtīgam koncertam.

● Latviešu skauti, mazskauti, dižskauti un roveŗi arī šogad, 27. un 28. aprīlī ņems dalību lielajā „Scout-O-Rama" sarīkojumā, piedalīties ar savām nodaļām.

● Kalamazū ev. - lut. latviešu draudzes jaunieši, režisora K. Baltpurviņa iestudējumā, sagatavo J. Jaunsudrabiņa lugu „Ansis Auns", kuŗas izrāde notiks 12. maijā Recreation Park sarīkojumu telpās.

● E. Reinvaldes audzēkņu garīgas mūzikas pēcpusdiena vecajā Ciānas baznīcā bija saistījusi pāri par 170 klausītāju. Viss ieņēmums tika nodots Kalamazū ev. - lut. latviešu draudzes nama fondam.

FILADELFIJA

● Filadelfijas Brīvo latvju biedrība rīko š. g. 28. aprīlī savā mājā līdzekļu iegūšanai bibliotēkas paplašināšanai un lasāmgalda ierīkošanai bazāru ar teātŗa izrādi. Bazāra sākums plkst. 6 p.p., bet teātŗa izrāde — plkst. 8 vakarā. Uzvedīs Augusta Mitrēvica komēdiju „Dažādās mīlestības" pašu spēkiem, A. Vildes režijā. Ieeja: $1.50.-.

● Filadelfijas Brīvo latvju biedrības lasāmgalds un bibliotēka atvērti piektdienas un sestdienas vakaros līdz plkst. 8, bet svētdienās no plkst. 3-4 p.p. Lasāmgaldā jau pieejami šādi laikraksti: Latvija Amerikā, Laiks, Latvija — Vācijas izdevums, Latvju Vārds no Zviedrijas, un sagaidāms arī Austrālijas latvietis un Londonas avīze. Bibliotēkā šais dienās iegādātas vairākas, tikko iznākušās grāmatas, kas arī dabūjamas lasīšanai.

● Sakarā ar Lieldienu svētkiem un iesvētībām Pūpolu svētdienā Brīvo latvju biedrība izziņojusi ārkārtas sapulci svētdien, š. g. 29. aprīlī, plkst. 4 p.p., bet kārtējo mēnešsapulci tai pašā dienā stundu vēlāk, t. i. plkst. 5 p.p. Bez tam šai pašā dienā plkst. 3.30 p. p. paredzēta arī ALA's pārstāvja izraudzīšana priekšā stāvošam kongresam.

● Filadelfijas Brīvo latvju biedrības priekšnieks J. Šmitchens paskaidro, ka sakarā ar vairāku šejienes latviešu kolonijas locekļu izteikto vēlēšanos jau tuvākā laikā biedrība pārēdē noorganizēt Dr. A. Karpa priekšlasījumu.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKĀ

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un kora mēģinājums plkst. 9.30. Visi laipni aicināti.

Čikagas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 Ferdinand St.

27. aprīlī, plkst. 6 iesvētes mācība.

29. aprīlī, plkst. 10 bērnu dievkalpojums un svētdienas skola. Plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu un draudzes darbinieku ievešanu amatos. Māc. A. Rautenšilds.

ČIKAGAS LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās, plkst. 11 rītā, 5000 W. Ohio Ave., māc. A. Stefenberga. Visi laipni aicināti.

Oklandē, Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

Sacramento — YWCA telpās, 1122 — 17. ielā.

29. aprīlī, plkst. 11 dienā dievkalpojums.

Māc. G. Knoss - Knezinskis.

KĀ ES RAUDZĪJU INTERVĒT KAPT. ŽANI BUTKUSU

Nenoliedzami, ka Daugavas Vanagu delegātu sanāksmēs valda ļoti speciāls gars. Uzreiz to nemaz tā nevar manīt. Liekas, ka kongress tāds pats kā visi citi: daudz viru cienīgām sejām un vārdu zīmītēm svārku atlokos sabraukuši no visām zemes malām, lai izspriestu gaŗu gaŗas darba kārtības punktus. Bet pēc pusstundas, iedziļinoties apstākļos, auss sāk atšķirt šo viru sojos kareivīgu dunoņu, valodā pavīd majors un dižkareivis, domas nemanot pārslēdzas uz 15. un 19. divīziju . . . un reportieris, kam savā laikā „bēbisitēŗa," „televīzēn" un futbola treneŗa vietu aizstājis tēva ziņnesis, pēkšņi jūtas kā mājās un 20 gadus jaunāks. Jā gan — 20 gadus, jo tikdaudz jārēķina no 1942. līdz 1962. gadam.

Sapulcēto rindai stingru soli cauri iziet spēcīgs vīrs ar saulē brūninātu vaigu. Žanis Butkuss! Žanis Butkuss mums bija tas pats, kas mūsu bērniem tagad Džons Glens — varonis. Pēdējos 15 gadus mūsu sabiedrībā pieminēt varoņus gandrīz vairs nepieder pie „labā toņa," tā nu izaugusi paaudze, kas tādu vārdu nemaz nav dzirdējusi.

Skaidrs, ka nepieciešama maza intervija ar slaveno, visu dzelzs krustu (ieskaitot bruņinieku krustu zeltā un tuvcīņas nozīmi zeltā) īpašnieku, kas aizgāja karā kā kaprālis, bet pārnāca kā kapteinis, pie kam virsleitnanta pakāpe viņam vispār nekad nav bijusi. Bet te nu rodas mazas grūtības. Kapt. Butkuss ir vārdos skops pēc dabas, un viņa lielie panākumi kaujas laukā padarījuši viņu vēl mazrunīgāku. „Man nepatiktu, ja jūs to izceltu kā ko sevišķu," ir viņa vairākkārt atkārtotā fraze intervijā. Bet nekas jau nav jāizcel. Fakti runā par sevi.

Žanis Butkuss nemaz nav pēc amata zaldāts. Pirms kaŗa viņš kopis laukus savos Tērvetes pag. Lielstiļļos. Bijis vietējais aizsargu priekšnieks. „Baigajā gadā" aizvesta viņa ģimene. Tās ir miljoziģās, nerimtīgās dusmas par šo pārestību, kas liek viņam pieteikties kaŗotājos un mesties no cīņas ciņā. Viņa kaŗa gaitas, kas sākas 1942. g. februārī, ved cauri Baltkrievijai, pie Ilmeņa, cauri Ļeņingrādu, Volchovu, Ostrovu, Opočku un Latvijas zemi, kur Cēsvaines - Madonas apkaimē viņu pēdējo reizi ievaino. Šī ievainojuma dēļ viņš kaŗa beigas sagaida Dānijā, veselības uzlabošanas bataljonā. Ievainots pavisam 7 reizes. „To vienu reizi jau gan tikai pārsita pleca kaulu," viņš piebilst. „Kā tas gadījās?" prasu. — „Nu, viņi bija pieci, es viens. Nejauši sadūrāmies. Trīs paspēju nokniebt, divi pārējie metās bēgt, bet viens no viņiem vēl iezvēla man ar mietu jeb ko," Butkuss mierīgi paskaidro. Vispār, viņš prot uzturēt vēsu prātu, reti uztraucas; to viņš arī atzīst par vienu no iemesliem, kāpēc palicis dzīvs. „Protams, ka nav noliedzama arī kaŗa laime un šaušanas māka. Tik daudz bija gadījumu, kur viss atkarājās no tā, kuŗš ātrāks," viņš piebilst."

Runājot par šaušanu, beigās atklājas, ka Butkuss piedalījies pirms kaŗa valsts komandē pasaules meistarsacīkstēs Somijā, Šveicē, un ne bez panākumiem, bet tās atkal ir lietas, ko „nederētu izcelt".

Prasu pastāstīt kaut ko par viņām niknajām dienām, bet slavenais kapteinis tikai pakrata galvu un saka: „To nopietno netik atcerēties, tas jocīgais pagaisis."

Prasu, ko viņš tagad dara. Strādājot par krāsotāju, vadot sazvas pilsētas DV kopas šaušanas sekciju, darbojoties arī DV zemes valdes revīzijas komisijā par priekšsēdi.

Tad prasu, kas būs Daugavas vanagu uzdevums tagad, un kapt. Butkuss atbild: „Jābūt gataviem visam. Mirklis, kad var nākt pagrieziens, var notikt kuŗu katru brīdi. Un ja mēs paši tad nekā nedarīsim, kā sviestmaizi mums nekā nepasniegs. Jāsagatavo mūsu jaunatne. Arī pašiem der domāt vairāk par dzimteni, ne dzīvot no šodienas uz rītdienu bez rūpju."

„Nu, un ja atkārtotos tādas pašas dienas . . ." nepagūstu izteikt savu jautājumu, kad Žanis Butkuss jau atbild:

„Darītu tagad taisni tāpat kā toreiz."

Paskatos šī daudz pieredzējušā vīra sejā. Tā ir mierīga un izlīdzināta. Žanis Butkuss dzimis 1906. gadā, bet laiks pie viņa, liekas, apstājies. Lai gan bijuši smagi ievainojumi un pārdzīvojumi, viņam nevar dot vairāk gadu kā toreiz, pirms 20 gadiem. Vai tā būtu zīme, ka viņam šie vārdi — Darītu otrreiz gluži tāpat — būtu tiešām vēl jāpiepilda?

D. V.

ALA's KONGRESS MILVOKOS

Milvoki (rč). Amerikas latv. apvienības 11. gadskārtējais kongress šogad notiks Milvokos, Eagle kluba telpās, 2401 W. Wisconsin Ave. un sāksies piektdien, 18. maijā, plkst. 2 p. p. Kongresa delegātu reģistrāciju uzsāks jau plkst. 11 dienā. Kongress turpināsies 19. maijā no plkst. 9 rītā līdz 6 vak. un svētdien, 20. maijā no plkst. 9—12.

19. maijā, plkst. 7 vak., Kongresa ēkā notiks Milvoku jauktā koŗa „Dzimtene" koncerts diriģentes brīvmākslinieces Alvīnes Sinepes vadībā, kam turpat sekos balle ar saviesīgu vakaru (sākums plkst. 9.30 vak.).

Kongresa laikā Latviešu dailamatnieku savienība ASV Kultūras fonda protektorātā un arīcības komitejas atbalstu rīko savu gadskārtējo izstādi, kuŗā aicināti piedalīties ASV, Kanadā un Eiropā dzīvojošie dailamatnieki. Būs izstādīti arī Redingā godalgotie darbi. Izstādi atklās 18. maijā, plkst. 11 dienā un tā būs atvērta līdz plkst. 8 vak. 19. maijā izstāde atvērta no pl. 10 dienā līdz plkst. 10 vak., bet 20. maijā no plkst. 10 līdz 3 p. p.

Kongresa dievkalpojumi notiks 20. maijā, plkst. 1 p.p. abās luteraņu baznīcās: 1853 N. 75. ielā (Milvoki ev. - lut. un Sv. Jāņa draudzēm) un 1900 W. Washington ielā (Kristus draudzei). Katoļu dievkalpojums sāksies plkst. 12.30 Sv. Gabriela baznīcā, S. 10. un W. Lapham ielu stūrī.

KATĪNAS UPURI RUNĀ

Toronto poļu sabiedrība ļoti iespaidīgā veidā reaģēja uz nemitīgo padomju miera, humānitātes un tautu draudzības propagandu. Pag. nedēļas nogalē Toronto bija sarīkota plaša 1940. g. Katīnas mežā boļševiku zvērisko noslepkavoto Polijas armijas karavīru piemiņa. Preses konferencē, sēru dievkalpojumā un tam sekojošā pieminas aktā piedalījās ļoti kuplā skaitā ne tikai poļi un etnisko grupu pārstāvji, bet arī Kanadas parlamenta un valdības locekļi, kā arī daudzi vadoši sabiedriski darbinieki. Piemiņas svinības bija labi noorganizētas, un plašais Katīnas noziegumа dokumentu un materiālu klāsts ļāva mocekļiem vēl reizi skaļi un atklāti apsūdzēt komūnistu mežonīgo izrīcību, kas ir pilnīgā kontrastā ar viņu rožaino propagandas valodu. Lielākā sensācija bija viena no nedaudziem dzīvi palikušajiem Katīnas notikuma līdzgaitniekiem, plkv. J. Grobicka klātiene. Viņš vadīja plašo preses konferenci, atklādams jaunus, mums pazīstamus faktus.

No apm. 200.000 poļu karavīriem, kas krita sarkanās armijas rokās 1939. g. septembrī, kad tā iebruka jau vāciešu sakautajā Polijā, apm. 15.000 redzamāko virsnieku un izlases viru, no kuriem daudzi izcili akadēmiķi, tika novietoti speciālās nometnēs: Ostaškovā, Starobielskā un Kozielskā. Pēdējā bijis arī plkv. J. Grobickis 1940. g. martā nometnes vadība paziņojusi, ka visi gūstekņi tiks pārvietoti. Šinī sakarā katru dienu kāda izmeklēta grupa tikusi nosūtīta ar vilcienu nezināmā virzienā. Beidzot pienākusi arī J. Grobicka kārta. Grupa kurā viņš atradies, ilgi maldījusies pa Smoļenskas apkārtnes stacijām un beidzot atgriezta atpakaļ nometnē. Šī izrīcība tad izlikusies jocīga, bet vēlāk noskaidrojies, ka arī viņi bijuši sūtīti uz Katīnu nošaušanai, bet vagons kļūdaini nosūtīts nepareizā virzienā. Starplaikā nošaušanas akcija bijusi beigta. Tā nāvei nolemtie, pulkvedis un viņa līdzgaitnieki, palikuši dzīvi. Viņi šodien skaļi un bezbailīgi cenšas atvērt brīvās pasaules acis un prātus par draudiem no komūnisma puses. Cita starpā jāpiemin, ka plkv. J. Grobickis komandējis Viļņā stacionēto Polijas jātnieku pulku kas bijis draudzīgās attiecībās ar Latvijas jātnieku pulku, pat vairākkārt viesojies Latvijā, pazīst un atceras daudzus Latvijas virsniekus un valstsvīrus un ir apbalvots ar Triju zvaigžņu ordeni. Par Latviju un latviešiem pulkvedim ir daudz laba ko teikt. Pirms pensionēšanās Toronto universitātē lasījis lekcijas par Austrumeiropas ģeografiju.

Katīnas mežs atrodas Smoļenskas tuvumā. Poļu kara gūstekņi no jau pieminētajām nometnēm ar vilcienu atvesti līdz Gnezdovo stacijai, kas ir Katīnas meža malā. Tur pārsēdināti uz smagām mašīnām un nogādāti klajumā meža vidū, kur tiem atņemtas visas mantas un dokumenti. Pēc tam, dažus simts metrus tālāk, atklāta masu kapa malā noslepkavoti ar komūnistiem tik zīmīgo šāvienu pakausī. Līki masu kapā sakrituši krustām šķērsām. Dažiem, dzīvām, tiem, kas mēģinājuši pretoties, rokas sasietas uz muguras ar stiķi vai dzeloņdrāti. Daudzi nonāvēti ar durkļu dūrieniem.

Katīnas noziegumu bijis tik labi sagatavots un maskēts, ka par to zinājuši tikai augstākie čekas vīri. Civilisti, kas rakuši kapus un citādi bijuši iejaukti akcijā, vēlāk apšauti. Domājams, ka arī zemākos funkcionārus sagaidījis tas pats liktenis. Ar to izskaidrojams samērā prāvais civilistu skaits masu kapa vienā malā.

1943. g. maijā poļu dzelzceļa strādnieki nejauši uzgāja Katīnas upuru kapenes. Vācieši tūlīņ noorganizēja starptautisku komisiju, kurā iegāja pa pārstāvim no Beļģijas, Bulgārijas, Dānijas, Somijas, Kroātijas, Itālijas, Čehoslovakijas, Rumānijas, Holandes, Slovākijas, Šveices, Ungārijas, Francijas, Vācijas un 3 poļu pazīstami ārsti. Bez tam tanī piedalījās lielāko konfesiju un Starptautiskā Sarkanā Krusta pārstāvji. Uz speciāla noliguma pamata klāt bija arī divi angļu virsnieki kā novērotāji. Masu kapi tika atvērti, izdarīta dokumentācija un, cik iespējams, upuru identifikācija. Visi fakti runāja nepārprotamu valodu, ka noziegumu pastrādājuši komūnisti pirms dažiem gadiem. Kad šīs starptautiskās komisijas izmeklēšanas materiāli tika publicēti, Staļins paziņoja, ka tie ir viltoti un ka noziegumu pastrādājuši vācieši. Kad poļu eksilvaldība Londonā tomēr no padomju valdības prasīja viņu apgalvojuma pierādījumus, Staļins ar to pārtrauca sakarus. Rietumnieki, lai vairāk nesakaitinātu savu uzticamo sabiedroto, klusēja. Kad sarkanā armija, vāciešiem atkāpjoties, atguva Katīnas apkārtni, masu kapus pēc Staļina rīkojuma atkal atvēra un padomju komisija, nepielaižot nevienu citas valsts pārstāvi, uzrakstīja protokolu, ka poļu karavīrus noslepkavojuši vācieši. Kā viens no galvenajiem pierādījumiem tur figurēja fakts, ka nošaušanā lietota vācu munīcija. Ir pierādīts, ka vācieši munīciju pārdeva krievi uz savstarpēja noliguma pamata ilgi pirms kara darbības uzsākšanas, un šo munīciju čekisti bieži lietojuši masu slepkavībās. Tāda lietota arī Vinicā, Ukrainā, kur atrasti milzīgi civilistu masu kapi. Acīmredzot, padomju plāns ir bijis ļoti tālredzīgs un pārdomāts. Staļina propagandas aparāts atkal piekliedza pasauli ar pašu izdomātām ziņām, bet rietumnieki pacietīgi klusēja. Staļins pat mēģināja Katīnas lietu savā versijā pievienot Nirnbergas prāvai, bet iesniegtā apsūdzība bija tik aplama, ka rietumu pārstāvju rokas nepacēlās, lai par tās pievienošanu prāvai balsotu.

Pulkvedis J. Grobickis savos slēdzienos ne tikai vēl reizi apliecināja, ka Katīnas noziegums ir čekas roku darbs, bet arī to neapstrīdami pierādīja ar faktiem. Viņš uzsvēra: upuri Katīnas mežā atrakti tieši tādās pašās grupās kopā, kādās tie atstājuši nometni. Viņš personīgi pazinis tos cilvēkus un redzējis atstājot nometni. Nav iespējama varbūtība, ka vācieši pēc pusotra gada varētu upurus šaušanai sakārtot tādās pašās grupās. Viņa labs pazinа majors Solskis rūpīgi rakstījis maza formāta dienas grāmatu, glabājot to zābakā. Dienas grāmata vēlāk atrasta pie majora līķa, un tanī izdarīts pēdējais ieraksts 1940. g. martā Katīnas meža laukumā īsi pirms nāves. Ieraksts skan: „Čekisti mūs Gnezdovo stacijā izsēdināja no vilciena un ar smagajām mašīnām atveda uz šo laukumu. Mums atņem visas mantas. Tuvējā mežā es dzirdu šāvienus un cilvēku izmisuma saucienus. Mūs sagaida kas slikts."

Tālāk atzīmējams, ka visi nonāvēti vai nu ar komūnistiem pazīstamo šāvienu pakausī, vai durkļu dūrieniem. Upuri tērpti ziemas drēbēs, bet krievi saka, ka vācieši noziegumu pastrādājuši vasarā. Īsi pirms noziegumа 1940. g. visu Katīnas apkārtni čekisti iztīrījuši no civilistiem un izsludinājuši par aizliegto joslu. Vācu laikā tā nav ne ar ko sevišķu uz sevi vērsusi uzmanību. Bez tam, ņeskatoties uz visu lielo čekas piesardzību, kāds vietējais iedzīvotājs no tālienes vērojis, kā 1940. g. gūstekņu transporti ieriņo Katīnas mežā un neatgriežas. Viņš dzirdējis arī tālu šāvienu troksni.

Neskatoties uz to visu, rietumi arī vēl šodien klusē. Katīna ir liela mēroga starptautisks noziegums, kas pierādīts, bet vēl joprojām nav gandarīts. Ja Hruščevs, degradējot Staļinu, ir minējis daudzas pat nenozīmīgas lietas, kāpēc viņš klusē par Katīnu? Laikam tāpēc, ka pats ir šī noziegumа līdzzinātājs.

Katīnas upuru piemiņas sanāksme ar 700 dalībniekiem pieņēma stingru pret internacionālo komūnismu un padomju koloniālismu vērstu rezolūciju. To nosūtīja Kanadas ministru prezidentam ar lūgumu virzīt tālāk Apvienotām Nācijām. Rezolūcija prasa brīvību visām padomju verdzinātām tautām un brīdina rietumus no briesmām, kas draud katram, kas nokļūtu komūnistu varā. Pāri skatuvei, blakus visu padomju apspiesto nāciju sērās tītiem karogiem, bija novietots plakāts ar uzrakstu: „Katīna — miers padomju izpratnē". Kaut šos nopietnos vārdus reizi saprastu rietumnieki.

J. Akots

DOLARU ZVEJNIEKI RIETUMAUSTRĀLIJĀ

Vēstule LA no Austrālijas.

Visus krogus Pertā (Rietumaustrālijas galvaspilsētā) slēdz plkst. 10.00 vakarā, un ielās tūdaļ sāk klāties tumšs klusums. Stundu vēlāk vēl nostiepijas pēdējās auto ugunis, kad slēdz kino teātru durvis. Pēc tam mēmās neona gaismas ielās sāk garlaicībā sarunāties ar zvaigznēm.

Pēc stundām trim, kad Perta smagi elpodama mocās siltajā naktī, pūloties atgūt spēkus miegā, uz jūrmalas ceļa parādās auto un, gaismas pirkstus tālu uz priekšu izstiepis, brāžas ārā no pilsētas uz ziemeļiem.

Auto smird. Braucēji smird. Viss ož pēc pūstošām zivīm, darvas, eļļas, jūras zālēm; bet apkārt ir tumsa. Saulē nodeguši vīri neskūtām sejām pīpo cigaretes, muguru tiem skrandaini kamzoļi ,kājās vecas peldbikses un izjukušas gumijkurpes. Tie ir vēžu zvejnieki.

Miljoniem Amerikas dolaru ir ieplūduši Rietumaustrālijā par jūras vēžu astēm. Un vēl vairāk miljonu ieplūdīs, jo zvejnieku skaits aug. Šovasar, t. i. apmēram novembrī un decembrī, kā arī janvārī un vēl ilgāk, vēžus zvejoja arī divas latviešu laivas, viena 25 pēdu gara, otra — 28 pēdu. Pertas tuvumā gan ūdeņi ir laivām pilni, toties iespējams ērti pēc darba atgriezties mājās.

Drīz bitumens izbeidzas un šaurs smilšu ceļš ar virspusē izlīdušiem kaļķakmeņiem liek braucējiem kratīties un locīties, reizē lomēr pievirzīdamies arvien tuvāk okeana malai. Viegls vējš glāsta kāpās sauso zāli, kājas grimst baltās smiltīs, bet netālu dun Indijas okeana viļņu plīsana, veldamās krastā. Tumsā var redzēt lokāmies dažas melnas ēnas — tur citi zvejnieki jau kārtojas braukšanai jūrā.

Iesvieduši maisu ar ēsmas zivīm un govju kājām, tāpat kanu ar dīzeļļu mazā laiviņā krastā, trīs vīri to piegriež ūdens malai, nogaida viļņa plīsienu un ierastā veiklībā iegrūž laiviņu ūdenī. Viens metas pie airiem, un nākamajā mirklī mēs jau esam plīstošajiem viļņiem pāri lielā ūdenī. Tumsā var redzēt zvejas kuģīša siluetu, kas, viļņos cilādamies, miegaini rausta enkura ķēdi.

Sešu latviešu būvētais zvejas kuģītis „Regina" — vārds sastādās no būvētāju pirmajiem burtiem. Uzņēmumā redzama „Regina" izbraukumā uz Rotnestas salu.

Mums šorīt ir jāizcilā 150 murdi. Jūra gan pašreiz ir nemierīga, bet drīz nakts vējš mainīsies un ūdens norims. Spēcīgais dīzeļmotors sadrebina 28 pēdu garo laivu, priekšgalā sāk šķist balts ūdens, un mēs dodamies okeānā uz vietu, kur 50 pēdu dziļumā mums ir nogremdēti „poti" ar dzelteniem pludiņiem.

Kāpu mala tālajā krstā īr pazudusi, bet pēc īsa brauciena to jau atkal skaidri var saredzēt pret austošo rīta blāzmu debesīs. Visa pamale kļūst sārta, tad tumši sarkana ar zilganu loku augstu apkārt, un pati kalna mala pēkšņi izkūst verdošās liesmās. Saura zelta straume nolīst no kalna, saplūst okeanā un pāri ņirbošiem viļņiem atskrien līdz pašai laivai. Minūti vēlāk zelta tilts kļūst viena liela mirdzēšana, un cilvēkam jānovērš acis: jauna diena aust!

Kad laiva slīd gaŗām nelielai klintij virs ūdens, mēs sākam uzmanīgi skatīties pāri tās asajai galotnei uz blāvi pelēku kalnu sedlu pāris jūdžu tālumā krastā.

„Uz priekšu . . . Vēl uz priekšu . . . Tagad — mums vajadzētu būt uz linijas!"

Kaut kur šeit apkārt ūdens klajumā ir jābūt murdiem, un, acis piemieguši, mēs skatāmies uz visām pusēm, meklēdami baltajā viļņu raibumā dejojam dzeltenas plastikas bumbas, turot murdu virvju galus. Un tad mēs ieraugām veselu rindu, kas iestiepjas tālu okeāna plašumā.

Tagad lietas kļūst nopietnas, jo katra minūte nes naudu. Laiva, augstu šūpodamās, piebrauc „floutam" pavisam tuvu, virs tuvas pie malas dēļa ,kājas plati ieplētis, rokās ķeksis — viens grābiens, un virves gals ir rokā. Apmetis tās loku berses vinčai, vīrs sāk viegli vilkt pēdu pēc pēdas. Šķist ūdens un slapjas jūras zāles, id vinča, uz gridas krājas slapjas virves kalns, tad — Lēnām! Pievelc! — un ar spēcīgu rāvienu ceļamā ierice noliek uz laivas malas trīs pēdas garo murdu.

Gariem cimdiem rokās darbā klūp šķirotājs. Lieli vēži, mazi vēži, iekšā maisā, atpakaļ jūrā. Ļipas nikni dauzīdami, kādi pieci vēži jau spārdās maisā, otri 10 aizlidojuši atpakaļ zemūdens pasaulē, lai paaugtos lielāki. Tādi ir noteikumi. Un tāpēc krastā jūs var laipni sagaidīt zvejniecības inspektors ar mēru rokā . . . Stiepuļu maisiņš ar ēsmu ir piesiets vietā, smagais „pots" paceļas gaisā un ielido jūrā, raudams līdzi virves lokus, pludus, „floutus" un tad virs ūdens lēkā vairs tikai dzeltenā bumba.

Pie nākošā! Varbūt tas būs laimīgāks rāviens. Tur var būt savs ducis atjauta lieluma vēžu; tur var arī būt tikai tukšas vēžu čaulas, ko pametis jūras laupītājs oktopuss.

Bet vīri tikai rauj. Vējš ir apstājies, jūra ir gluda kā ezers, un tas ir laiks, kad „potus" var redzēt tālu jūrā. Darbs rit veikli. Laivā jau pāris maisu vēžu, ātri pildās nākošais, jo „poti" ir pilni, pat līdz 15 lielu vēžu katrā — viens rāviens jau dod vīra dienas algu. Skaidrajā ūdenī var saredzēt brūnas zemūdens klintis un gaišus, zilganzaļus plankumus apkārt, kas nozīmē smiltis. „Poti" ir labi krituši, tuvu pie klintīm. Un pašreiz ir „balto skrējiena" laiks, kad, apmainījuši veco, tumšo čaulu, vēžu miljonu armijas soļo atkal uz krasta tuvumu.

Pēkšņi jūrai pārskrien trisas. Vējš ir sagriezies no austrumiem. Tas ir karstais tuksneša vējš, saukts ar verdošu saules karstumu no tumši zilajām debesīm. Un drīz laiva sāk dejot. Pavisam īsā brīdī jūra ir sakulta balta, reizēm laiva jau līdo 10 pēdu viļņu augstumos, un nu ir grūti. Neizcilātos murdus vairs nevar saskatīt, vīri tikko jaudā kājās nostāvēt, viss pludo, un pāri gāžas veseli ūdens plīvuri, kas tūliņ iztek ārā pa caurumiem laivas pakaļgalā tieši virs grīdas. Bet ir jāstrādā. Ar katru rāvienu no jūras nāk ārā dzīva nauda.

Kad pēc 8 stundām nodegušie, bārdainie vīri atkal sēd automašīnā, tiem aiz muguras ir 5 maisi — vai vairāk — vēžu vismaz £ 100 vērtībā. Caurmēra cilvēka 5 nedēļu alga.

Tā tas iet varbūt divi nedēļas, tad „balto skrējiens" ir beidzies un var atkal strādāt mierīgi. Var arī nedēļas sešas nedarīt neko un gaidīt, kad sāksies tumšo vēžu laiks. Var arī braukt augšā uz ziemeļiem, uz Geraldtonu, uz Abrolhos salām, kur vīrus atkal gaida smags darbs. Un smaga nauda.

Bet lieli kuģi savās saldētavās aizved uz Sav ,Valstīm miljoniem vēžu astes, un atpakaļ plūst miljoniem dolaru. Un neviens neziņa, ka mazs nīciņš nopelnu tur ir arī pusducim latviešu divās pašu taisītās laivās.

-g-

DZĪVĀ SPĒKA PROBLĒMA

Divdesmitā gadu simteņa karī, revolūcijas, deportācijas, emigrantu plūdi un slimības ir atstājuši negātīvu iespaidu uz latvju tautas dabisko pieaugumu, īpaši jauniešu skaitu, kas ir katras tautas drošākais pamats. Ja 1897. g. latviešiem jauniešu līdz 15 gadiem bija pāri par 31 proc., tad 1935. g. tas noslīdējis līdz nepilniem 25 proc., kas vēl ir samazinājies turpmākos gados. Visas tautas skaita samazināšanos īpaši ietekmēja komūnistu deportēto un nonāvēto daudzums. 1941. gadā vien kādi 34.000 tautiešu. Karā kritušo un citādi zaudēto vīriešu dēļ latviešiem ir pārāk liels sieviešu skaits — uz 1.000 vīriešiem 1939. g. bija 1138 sievietes. Šī starpība turpmākos gados vēl ir palielinājusies.

Tautas dzīvā spēka pieauguma drošākais avots ir gada laikā dzimušo pārpalikums, atskaitot mirušos. Laikā no 1931. līdz 1937. gadam Latvijā šis pārpalikums ir svārstījies ap 8.000 jeb 4 cilvēkiem uz 1.000 iedzīvotāju, nosliedot Rīgā dažus gadus zem nulles un Latgalē pieaugot līdz 9.

Tautas dabiskā pieauguma un arī samazināšanās cēloņi ir dažādi. Latvijā bija ieviesies paradums nodrošināt sevi materiāli un tikai tad precēties. Tas nenāca par labu tautas dzīvā spēka pieaugumam. To ierobežoja arī citi paradumi un aprēķini. Bagātajā Zemgales līdzenumā jau pagājušā gadu simteņi vairākas mājas nebija pēcnācējiem svētītas, jo saimnieki nebija precējušies vai līdz nāvei neizlaida saimniecības grožus no savām rokām, kāpēc mantinieki atturējās no ģimenes dzīves. Šī gadu simteņa otrā desmitā līdzīgas parādības bija vērojamas arī Vidzemē. Protams, ka šādos apstākļos dzīvā spēka pieaugums nevarēja būt liels.

Tagadējie apstākļi dzimtenē un trimdā arī nav labvēlīgi tautiešu skaita pieaugumam. Latvijā to kavē nebrīvība, mazturība un pārkrieviņāšanas politika. Svešajās zemēs jaunieceļotāji nejūtas droši savā dzīvē, pieaug atkritēju skaits un visjaunākai paaudzei grūti iekļauties savā tautā, īpaši gadījumos, kad abi vecāki strādā maizes darbu ārpus mājām.

Tautas dzīvot gribai jāpārvar šie šķēršļi. Viņas dabiskajam pieaugumam jākļūst par galveno uzdevumu. Tautas fiziskās un garīgās īpašības ir spējīgas uz to. Šī apgalvojuma pamatā ir tautas piedzīvojumi kā senākos laikos, tā arī nesenā pagātnē. Pēc krievu uzbrukumiem un postījumiem 16. g. s. vidū, kad maz bija palicis iedzīvotāju, tautas dzīvais spēks lēnām pieauga. Par Ziemeļu kara sekām mēdz teikt, ka pat gailis vairs neesot bijis dzirdams dziedot; un tikai neilgi pēc zemnieki iznākuši no mežiem. 1750. g. Latvijā bijis ap 498.000 iedzīvotāju, bet 1800. g. to kopskaits jau sasniedzis 725.000. Pēc pirmā pasaules kara Latvijā iedzīvotāju bijis 1.596.000, bet pirms otrā pasaules kara bija jau nepilni divi miljoni cilvēku. Tātad izpostītās zemes apstākļos kuģīša siluetu, kas, viļņos cilādamies, miegaini rausta enkura ķēdi.

Mums šorīt ir jāizcilā 150 murdi. Jūra gan pašreiz ir nemierīga, bet drīz nakts vējš mainīsies un ūdens norims. Spēcīgais dīzeļmotors sadrebina 28 pēdu garo laivu, priekšgalā sāk šķist balts ūdens, un mēs dodamies okeānā uz vietu, kur 50 pēdu dziļumā mums ir nogremdēti „poti" ar dzelteniem pludiņiem.

Kāpu mala tālajā krstā īr pazudusi, bet pēc īsa brauciena to jau atkal skaidri var saredzēt pret austošo rīta blāzmu debesīs. Visa pamale kļūst sārta, tad tumši sarkana ar zilganu loku augstu apkārt, un pati kalna mala pēkšņi izkūst verdošās liesmās. Saura zelta straume nolīst no kalna, saplūst okeanā un pāri ņirbošiem viļņiem atskrien līdz pašai laivai. Minūti vēlāk zelta tilts kļūst viena liela mirdzēšana, un cilvēkam jānovērš acis: jauna diena aust!

Kad laiva slīd gaŗām nelielai klintij virs ūdens, mēs sākam uzmanīgi skatīties pāri tās asajai galotnei uz blāvi pelēku kalnu sedlu pāris jūdžu tālumā krastā.

„Uz priekšu . . . Vēl uz priekšu . . . Tagad — mums vajadzētu būt uz linijas!"

Kaut kur šeit apkārt ūdens klajumā ir jābūt murdiem, un, acis piemieguši, mēs skatāmies uz visām pusēm, meklēdami baltajā viļņu raibumā dejojam dzeltenas plastikas bumbas, turot murdu virvju galus. Un tad mēs ieraugām veselu rindu, kas iestiepjas tālu okeāna plašumā.

Tagad lietas kļūst nopietnas, jo katra minūte nes naudu. Laiva, augstu šūpodamās, piebrauc „floutam" pavisam tuvu, virs tuvas pie malas dēļa ,kājas plati ieplētis, rokās ķeksis — viens grābiens, un virves gals ir rokā. Apmetis tās loku berses vinčai, vīrs sāk viegli vilkt pēdu pēc pēdas. Šķist ūdens un slapjas jūras zāles, id vinča, uz gridas krājas slapjas virves kalns, tad — Lēnām! Pievelc! — un ar spēcīgu rāvienu ceļamā ierice noliek uz laivas malas trīs pēdas garo murdu.

Gariem cimdiem rokās darbā klūp šķirotājs. Lieli vēži, mazi vēži, iekšā maisā, atpakaļ jūrā. Ļipas nikni dauzīdami, kādi pieci vēži jau spārdās maisā, otri 10 aizlidojuši atpakaļ zemūdens pasaulē, lai paaugtos lielāki. Tādi ir noteikumi. Un tāpēc krastā jūs var laipni sagaidīt zvejniecības inspektors ar mēru rokā . . . Stiepuļu maisiņš ar ēsmu ir piesiets vietā, smagais „pots" paceļas gaisā un ielido jūrā, raudams līdzi virves lokus, pludus, „floutus" un tad virs ūdens lēkā vairs tikai dzeltenā bumba.

Pie nākošā! Varbūt tas būs laimīgāks rāviens. Tur var būt savs ducis atjauta lieluma vēžu; tur var arī būt tikai tukšas vēžu čaulas, ko pametis jūras laupītājs oktopuss.

Bet vīri tikai rauj. Vējš ir apstājies, jūra ir gluda kā ezers, un tas ir laiks, kad „potus" var redzēt tālu jūrā. Darbs rit veikli. Laivā jau pāris maisu vēžu, ātri pildās nākošais, jo „poti" ir pilni, pat līdz 15 lielu vēžu katrā — viens rāviens jau dod vīra dienas algu. Skaidrajā ūdenī var saredzēt brūnas zemūdens klintis un gaišus, zilganzaļus plankumus apkārt, kas nozīmē smiltis. „Poti" ir labi krituši, tuvu pie klintīm. Un pašreiz ir „balto skrējiena" laiks, kad, apmainījuši veco, tumšo čaulu, vēžu miljonu armijas soļo atkal uz krasta tuvumu.

Pēkšņi jūrai pārskrien trisas. Vējš ir sagriezies no austrumiem. Tas ir karstais tuksneša vējš, saukts ar verdošu saules karstumu no tumši zilajām debesīm. Un drīz laiva sāk dejot. Pavisam īsā brīdī jūra ir sakulta balta, reizēm laiva jau līdo 10 pēdu viļņu augstumos, un nu ir grūti. Neizcilātos murdus vairs nevar saskatīt, vīri tikko jaudā kājās nostāvēt, viss pludo, un pāri gāžas veseli ūdens plīvuri, kas tūliņ iztek ārā pa caurumiem laivas pakaļgalā tieši virs grīdas. Bet ir jāstrādā. Ar katru rāvienu no jūras nāk ārā dzīva nauda.

Kad pēc 8 stundām nodegušie, bārdainie vīri atkal sēd automašīnā, tiem aiz muguras ir 5 maisi — vai vairāk — vēžu vismaz £ 100 vērtībā. Caurmēra cilvēka 5 nedēļu alga.

Tā tas iet varbūt divi nedēļas, tad „balto skrējiens" ir beidzies un var atkal strādāt mierīgi. Var arī nedēļas sešas nedarīt neko un gaidīt, kad sāksies tumšo vēžu laiks. Var arī braukt augšā uz ziemeļiem, uz Geraldtonu, uz Abrolhos salām, kur vīrus atkal gaida smags darbs. Un smaga nauda.

Bet lieli kuģi savās saldētavās aizved uz Sav ,Valstīm miljoniem vēžu astes, un atpakaļ plūst miljoniem dolaru. Un neviens neziņa, ka mazs nīciņš nopelnu tur ir arī pusducim latviešu divās pašu taisītās laivās.

-g-

PĀRSTEIDZOŠI JAUNI SASNIEGUMI RADIO RAIDĪJUMOS

(C. P.) CBC prezidents J. A. Quimet's, cita starpā, savā nesen noturētajā runā McGill'a universitātē izteicies, ka vispārsteidzošākais jaunais sasniegums radio raidījumos ir iespēja raidījumus tagad izdarīt visam kontinentam un pat visai pasaulei ar īpašu pārraidītāju palīdzību. Jau šovasar mums vajadzētu varēt redzēt dzīvu televizijas ainu pārraidījumus pāri Atlantijas okeanam. Ir arī iespējams, ka līdz 1964. gada Olimpiādei mums būs iespējams uztvert tiešus pārraidījumus no Japānas ar satelītu pārraidītāju palīdzību.

Ir divi satelītu pamattipi: „pasīvie satelīti" un „vidēja augstuma aktīvie satelīti" un „liela augstuma aktīvie satelīti". Pasīvais satelīts ir vienkāršs atstarotājs priekšmets, kā, piemēram, uzpūsts aluminizētas plastikas balons vai vesela virkne šādu balonu, kas novietoti orbitā. „Echo I" bija šāda pasīva satelīta paraugs.

Kāds cits pasīvu satelītu sistēmas veids ir jostas veidīgs loks, ko izveido apkārt zemes lodei no sīkiem metalliskiem satelītiem, ko sauc par „adatiņām" vai mikroviļņu dipoliem. Vienā izmēģinājumā izmantoja vara vai alvas adatiņas, kas bija 0,7 collas garas, t. i., tās bija tādu izmēru, lai dotu vislielāko zināma spraiguma mikroviļņu atstarojumu. Laimīgā vai nelaimīgā kārtā šīs adatiņas nekad neizklīda, lai izveidotu vajadzīgo loku, sagādājot prieku astronomiem, un tās vēl arvien riņķo orbitā vienā „pikā". Tātad šāds veids nedarbojas.

Pasīvu satelītu sistēma prasītu lielu enerģijas šķiešanu un saistīta ar milzīgu grūtību pārvarēšanu, sakarā ar ko abu tipu pasīvās satelītu sistēmas jau gandrīz norakstītas zaudējumos, raugoties no komerciālas izmantošanas viedokļa.

Vidēja augstuma aktīvo satelītu sistēma, liekas, sola daudz labākas komerciālas iespējas. Sav. Valstis šo lietu visai steidzina. Aktīvam satelītam ir pašam savs uztvērējs un arī savs pārraidītājs, un tas darbojas pats ar savas enerģijas palīdzību. Uz viņu noraidītos signālus tas nekavējoties pārraida tālāk, lai tos vairētu uztvert kādā citā zemes lodes vietā. Sistēmas, kuras ieteic AT&T, GE, RCA un citi, saistītas ar 10 līdz 50 aktīvu pārraidītāju grupu novietošanu orbitā apmēra 7.000 jūdžu augstumā.

AT&T izsviedīs savu pirmo satelītu maijā un RCA to izdarīs šogad mazliet vēlāk. Šie vidēja augstuma sateliti būs pirmie ne tādēļ, ka tie būtu labākie, bet gan tāpēc, ka tie ir pašlaik vienīgie, kurus ir iespējams izšaut ar tagadējo raķešu atgrūdiena spēku.

Neapšaubāmi ideālā satelītu sistēma ir trešā — lielā augstuma aktīvā sistēma. Tai vajadzīgi tikai trīs satelīti, lai apkalpotu visu zemes lodi. Šie satelīti riņķos ap zemes lodi apļa orbitā 22.300 jūdžu augstumā. Tādā attālumā satelītu ātrums noteikts pārraidījumu laiku, kas līdzināsies zemes lodes rotācijas laikam, panākot, ka satelīts, ja to skatīs no zemes, izliksies stāvam nekustīgi kādā noteiktā ģeografiskā pozicijā. Trīs šādi satelīti dos iespēju apkalpot visu zemes lodi.

Šķiet, ka šāda sistēma nebūs īstenojama pirms 1960-to gadu beigām, jo vēl nav atrisināti daudzi jautājumi, kas saistīti ar satelītu nogādāšanu lielā augstumā (22.300 jūdžu) un to „rotāciju" vajadzīgā ātrumā un precīzā augstumā.

Pēdējos 30 gados zinātnes attīstība ir gājusi milzu soļiem uz priekšu — radio un televizijas raidījumi ir tikai viena nozare — un tagad tā ir piesaistīta pārsteidzošai raķešu attīstībai un kosma laikmetam. Mēs varam sagaidīt, ka technikas attīstība nākošos trīsdesmit gados vēl paātrināsies, tālu pārsniedzot to, ko mēs tagad varētu iedomāties, tāpat kā tā pārspēja mūsu 1932. gadu iedomas. Īstajam izaicinājumam cilvēcei tomēr nav technikas daba — matēmatiķi, zinātnieki un inženieŗi savas problēmas atrisinās — īstais izaicinājums ir saistīts ar neticamo gausumu, ar kādu cilvēks psicholoģiski piemērojas fantastiski ātrajām maiņām, kādas tas pats ir radījis savā apkārtnē . . .

Tagad vairs pasauli nenodala laiks vai telpa, vai robežas. Tā ir sadalīta cilvēku prātos, pateicoties valodu dažādībai un dažādiem aizspriedumiem . . . Ja cilvēks grib turēties līdz pats savai zinātniskai attīstībai, tam ir jāiemācās pakļaut savu mentālo darbību tādai pat objektīvai, brīvai un intelektuāli godīgai disciplīnai, kāda tam ir devusi tādus panākumus zinātnes laukā.

ČEKISTIEM ATŅEMTAS MEDAĻAS

PSRS augstākās padomes biļetenā „Vedomosti" publicēts dekrēts par goda zīmju atņemšanu čekistiem, kas apbalvoti otrā pasaules kara laikā „par speciālu uzdevumu sekmīgu izpildīšanu".

„Speciālie uzdevumi" pēc N. Y Times korespondenta domām esot iedzīvotāju deportācijas. Tādas, kā zināms, notika Baltijas valstīs un Kaukazā, kur 1944. g. deportēja visus Čečenu - Ingušu autonomās republ. iedzīvotājus. Izsūtītie čeceni un inguši esot amnestēti un pirms pieciem gadiem atgriezušies savā dzimtenē.

Toreiz apbalvoto starpā bija Berija un daži viņa palīgi, kas notiesāti uz nāvi 1953. g., pēc Staļina nāves. Medaļas atņemtas arī Ivanam Serovam, kas organizēja deportācijas Baltijas valstīs.

N.Y. Times piezīmē, ka padomju valdība to darījusi, lai „izlabotu Staļina netaisnības". Mums gan neliekas, ka ar medaļu atņemšanu varētu izlabot Staļina darbus, vēl vairāk tādēļ, ka pašreizējie Pad. Savienības valdnieki nemaz nedomā grozīt Staļina nodibināto kārtību.

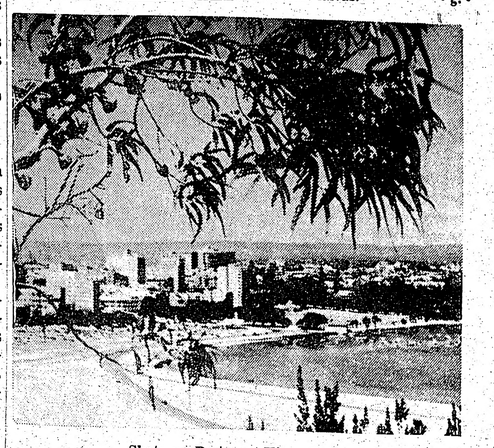

Skats uz Pertu no Kings Parka.

Ir viens vakars maigā maijā —
Mēnesgaišs un smaržots vakars . . .

MAIJA

5. maijā, Palace Pier telpā
ZIEDU KARALIENES UN
Gaumīgas telpas katram dejotāj
Vanagi rūpēsies par Jūsu ērtībām.
Sākums plkst. 8.00 vakarā. Ieeja $

PAZIŅ

Iznākusi un jau dabūjama visās
ŠIE SPĀRNI II grāmata. Jaunās rak
visam nebijušu un nedzirdētu aspekt
pietns darbs par līdz šim jau pierastu
saturu.

Ilzes Štrāles - Didri
KLAVIERU VA
Sv. Barnabas baznīcas au
š. g. 26 aprīlī, plkst. 8.
Ieeja $ 1.50.

DIANA WALTE
LATVIEŠU PUĶU V
2481 Bloor St., W., pie Jane St., T
Tel.: 763 - 4556.

TRANSPORTA FIRM
KAKTI
Vedam visādus transportus ar moder
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam z
LE 5-6619. 941 Dovercour

MIĻĀ, TU BŪSI MANS ZIRGS!
rinda no Andreja Irbes dzejoļa
divdomība izvērsta liriskā pasa
laista pasaulē latviešu jaunatnes
atgriežas atpakaļ jaunā veidā I
kos Čikagā.
ANDREJA IR
noveļu krājumā
MUMS NAV SVĒTV
ko publicē Alfrēda Kalnāja
Atmetis provinciālo pieeju noveles
risinājumiem, autors pacel nacionālo v
snē, kurā ierakstīts latviski īpatnējais
redzamā un neredzamā īstenība.
„Mums nav svētvakaru" lasītājam p
starp dzimtenes dabu un seŠdesmito ga
un reālistisku tēlojumu, šķietami īsto u
tikai iedomas.
Grāmata iznāks II latviešu jaunatnes
un maksās $ 3.20.
Subskribentiem, kas pasūtinās grāma
jam ,dodam iespēju iegādāties šo īpatnēj
ALFRĒDA KALNĀJA
719 West Willow Street, Chicago 1

NOSŪTĀM DĀVANU
uz
PADOMJU LATVIJU un CIT
(PARASTIE NOTEIKU
PIEPRASIET CEN
DV SAINISU NO
123 HURON ST., TORONTO
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 —

RIETUMAUSTRĀLIJĀ

...ustrālijas.

...n vēl vairāk ...o zvejnieku ..., t. i. apmē... ecembrī, kā ...ilgāk, vēzus ...tviešu laivas, otra — 28 ...ī gan ūdeņi ...es iespējams ...czīties mājās. ...zbeidzas un virspusē izlī... ...m liek brau... ...locities, reizē ...s arvien t.i. Viegls vējš ...zāli, kājas ..., bet netālu ...viņu plišana, ...umsā var re... ...melnas ēnas ...jau kārtojas ...r ēsmas zi... ..., tāpat kan... vārds sa... redzama ... ...taiviņā kras... ...ž ūdens ma... ...sienu un ie... ...laiviņu ūde... ...aiņiem, un ...s jau esam ...pāri lielā ...dzēt zvejas ...ņos cilāda... ...ta enkura ...ilā 150 mur... ...r nemierīga, ...nainīsies un ...ais dīzeļmo... ...u garo laivu, ...balts ūdens, ...eanā uz vie... ...nā mums ir ...dzelteniem ...krstā ir pa... ...rauciena to ...r saredzēt ...mu debesīs. **sārta, tad** ...ilganu loku ...i kalna ma... ...šās liesmās. ...nolist no un pāri ...skrien līdz ...vēlāk zelta ...mirdzēšana, ...acis: jauna ...ām nelielai ...sākam uz... ...tās asajai ...et galveno... ...edrība un ...u ģimenes ...iniem. Ta... ...viešiem jā... labvēlību ...pērniem, jo ...z zaudējusi ...tikušie ir ...imībām. ...pieaugums ...ribai latvie... ...jos apstāk... nopietni ...ivot gribai Dreimanis

galotnei uz blāvi pelēku kalnu sedlu pāris jūdžu tālumā krastā.

„Uz priekšu . . . Vēl uz priekšu . . . Tagad — mums vajadzētu būt uz līnijas!"

Kaut kur šeit apkārt ūdens klajumā ir jābūt murdiem, un, acis piemiegušī, mēs skatāmies uz visām pusēm, meklēdami baltajā viļņu raibumā dejojam dzeltenas plastikas bumbas, turot murdu virvju galus. Un tad mēs ieraugām veselu rindu, kas iestiepjas tālu okeana plašumā.

Tagad lietas kļūst nopietnas, jo katra minūte nes naudu. Laiva, augstu šūpodamās, piebrauc „floutam" pavisam tuvu, virs tura ras pie malas dēļa kājas plati ieplētis, rokās ķeksis — viens grābiens, un virves gals ir rokā. Apmetis **tās loku berzes vinčai,** virs sāk viegli vilkt pēdu pēc pēdas. Šķist ūdens un slapjas jūras zāles, id vinča, uz gridas krājas slapjas virves kalns, tad — Lēnām! Pievelc! — un ar spēcīgu rāvienu ceļamā ierīce noliek uz laivas malas trīs pēdas garo murdu.

Gariem cimdiem rokās darbā klūp šķirotājs. Lieli vēži, mazi vēži, ziekšā maisā, atpakaļ jūrā. Ļipas nikni daužīdami, kādi pieci vēži jau spārdās maisā, otri 10 aizlidojuši atpakaļ zemūdens pasaulē, lai paaugtos lielāki. Tādi ir noteikumi. Un tāpēc krastā jūs var laipni sagaidīt zvejniecības inspektors ar mēru rokā . . . Stiepuļu maisiņš ar ēsmu ir piesiets vietā, smagais „pots" pacelas gaisā un ielido jūrā, raudams līdzi virves lokus, pludus, „floutus" un tad virs ūdens lēkā vairs tikai dzeltenā bumba.

Pie nākošā! Varbūt tas būs laimīgāks rāviens. Tur var būt savs ducis atļauta lieluma vēžu; tur var arī būt tikai tukšas vēžu čaulas, ko pametis jūras laupītājs oktopuss.

Bet viri tikai rauj. Vējš ir apstājies, jūra ir gluda kā ezers, un tas ir laiks, kad „potus" var redzēt tālu jūrā. Darbs rit veikli. Laivā jau pāris maisu vēžu, ātri pildās nākošais, jo „poti" ir pilni, pat līdz 15 lielu vēžu katrā — viens rāviens jau dod vīra dienas algu. Skaidrajā ūdenī var saredzēt brūnas zemūdens klintis un gaišus, zilganzaļus plankumus apkārt, kas nozīmē smiltis. „Poti" ir labi krituši, tuvu pie klintīm. Un pašreiz ir „balto skrējiena" laiks, kad, apmainījuši *veco, tumšo* čaulu, vēžu miljonu armijas soļo atkal uz krasta tuvumu.

Pēkšņi jūrai pārskrien trisas. Vējš ir sagriezies no austrumiem. Tas ir karstais tuksneša vējš, sajaukts ar verdošu saules karstumu no tumši zilajām debesīm. Un drīz laiva sāk dejot. Pavisam isā brīdi jūra ir sakulta balta, reizēm laiva jau lido 10 pēdu viļņu augstumos, un nu ir grūti. Neizcilātos murdus vairs nevar saskatīt, viri tikko jaudā kājās nostāvēt, viss pludo, un pāri gāžas veseli ūdens plīvuri, kas tūliņ iztek ārā pa caurumiem laivas pakaļgalā tieši virs grīdas. Bet ir jāstrādā. Ar katru rāvienu no jūras nāk ārā dzīva nauda.

Kad pēc 8 stundām nodegušie, bārdainie viri atkal sēd automašīnā, tiem aiz muguras ir 5 maisi — vai vairāk — vēžu vismaz £ 100 vērtībā. Caurmēra cilvēka 5 nedēļu alga.

Tā tas iet varbūt divi nedēļas, tad „balto skrējiens" ir beidzies un var atkal strādāt mierīgi. Var arī nedēļas sešas nedarīt neko un gaidīt, kad sāksies tumšo vēžu laiks. Var arī braukt augšā uz ziemeļiem, uz Geraldtonu, uz Abrolhos salām, kur vīrus atkal gaida smags darbs. Un smaga nauda.

Bet lieli kuģi savās saldētavās aizved uz Sav. Valstīm miljoniem vēžu astes, un atpakaļ plūst miljoniem dolaru. Un neviens nezina, ka mazs niecīņš nopelnu tur ir arī pusducīm latviešu divās pašu taisītās laivās.

-g.-

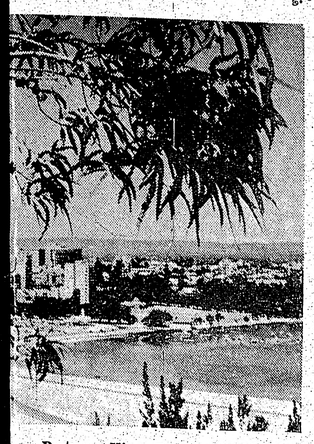

uz Pertu no Kings Parka.

Ir viens vakars maigā maijā —
Mēnesgaišs un smaržots vakars . . .

MAIJA BALLE

5. maijā, Palace Pier telpās, pie T. Davidsona mūzikas.
ZIEDU KARALIENES UN GALMA DĀMU VĒLĒŠANAS.
Gaumīgas telpas katram dejotāju skaitam. ◊ Galdiņi. ◊ Pārsteigumi.
Vanagi rūpēsies par Jūsu ērtībām. ◊ Vanadzes sagaidīs Jūs ar ziediem.
Sākums plkst. 8.00 vakarā. Ieeja $ 2.-. Izdevīga auto novietošana.

Un tu kļūsti kādai sirdij
Aizvien tuvāks, aizvien mīļāks.

PAZIŅOJUMS

Iznākusi un jau dabūjama visās grāmatnīcās S. Lazdiņas romāna SADEGUŠIE SPĀRNI II grāmata. Jaunās rakstnieces grāmata atklāj mums līdz šim pavisam nebijušu un nedzirdētu aspektu latviešu dzīvē Anglijā. Drāmatisks un nopietns darbs par līdz šim jau pierastu un arī nebijušu un pilnīgi jaunu vielu un saturu.

Apgāds LATVJU GRĀMATA.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto
WA 1-3924.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403,
(College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, TORONTO.

MĀSA LATVIJĀ (SLOKĀ)
meklē 1924. g. Ilūkstes apr.
Bebrenes pagastā dzimušo
JĀNI VUŠKĀNU,
kuŗa agr. adrese —
GEN. DELIVERY, LEVACK,
ONT., CANADA.
Par meklējamo nav ziņu kopš 1958. g. un ikvienu, kam būtu kāda informācija, lūdz rakstīt:
Mr. ED. OZOLS,
822 FAIRVIEW N. E.,
GRAND RAPIDS, MICH. USA.

†
Salacgrīvas Grīvu māju saimnieks, vecais strēlnieks
OTTOMARS KRIŠJĀNIS KARIŅŠ
dzimis 1896. gada 7. janvārī Salacgrīvas „Grīvās", miris 1962. gada 18. aprīlī Vilmingtonā, ASV.
Sēro **SIEVA, BĒRNI ar ĢIMENĒM AMERIKĀ, MĀSAS ar ĢIMENĒM AMERIKĀ un LATVIJĀ.**

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431

IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba
vieniniekam -cei. Uz vēlēšanos pilna pansija . Garāža.
62 LANGLEY AVE., TORONTO.
Tel.: HO 1-6477.

†
OTILIJA BITAINIS
dzimusi 1885. gada 20. decembrī,
mirusi 1962. gada 11. aprīlī, Beamsville, Ont.
SV. JĀŅA EV. - LUT. LATVIEŠU DRAUDZES TORONTO PALĪDZĪBAS FONDS.

Ilzes Štrāles - Didrichsones
KLAVIERU VAKARS
Sv. Barnabas baznīcas auditorijā
š. g. 26 aprīlī, plkst. 8.15.
Ieeja $ 1.50.

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Sveice.
Speciālists iekšķigās, sievleņu un venerīskās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

DIANA WALTERS
LATVIEŠU PUKU VEIKALS
2481 Bloor St., W., pie Jane St., Toronto 9.
Tel.: 763 - 4556.

WEST TORONTO T. V. RENTALS
Izīrē televizijas aparātus kopš 1954. gada.
◊ LIELĀ IZVĒLE LIETOTI T. V. APARĀTI. ◊
T. V. un RADIO labošana.
924 College St., Toronto.
LE 5-9646. E. BĒRZPUMPURS

TRANSPORTA FIRMA
KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

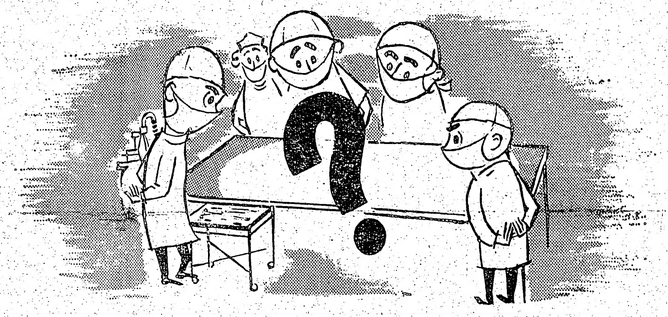

VAI KALNIŅA KUNDZES TAPETES DRĪKSTĒTU AIZKAVĒT BĒRZIŅA KUNDZES OPERĀCIJU?

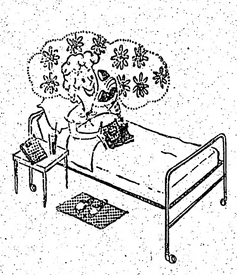

Tas šķita pavisam vienkārši. Ārsti Kalniņa kundzei teica, ka viņa pietiekami atveseļojusies, lai varētu slimnīcu atstāt, tomēr viņa lūdza ārstam, vai nevarētu vēl palikt slimnīcā „. . . *tikai pāris dienas, kamēr mūsu guļamistaba būs iztapsēta.*" Viņas kaimiņienei Bērziņa kundzei bija nepieciešama steidzama operācija, bet slimnīcā nebija vairāk brīvas vietas. Kalniņa kundze, līdzīgi daudziem citiem pacientiem, kas vēlās palikt slimnīcā dažādu iemeslu dēļ, kam nav sakara ar ārstēšanos, nav iedomājusies, ka kādam citam nepieciešama viņas aizņemtā gulta.

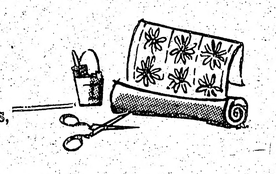

Šais dienās, kad iedzīvotāju skaits strauji pieaug un jāapkalpo daudz vairāk pacientu, ir nepieciešams būt apdomīgiem un sadarbīgiem slimnīcu gultu un medicīniskā personāla izmantošanā. Tas nenozīmē tikai to, ka jāceļ varāk slimnīcu un jāiekārto vairāk gultu, jo slimnīcu gultu skaitam nav tik liela nozīme, ja nav pietiekama medicīniski kvalificēta personāla, kas varētu slimniekus apkalpot.

ĀRSTĒŠANĀS NEPIECIEŠAMĪBA SLIMNĪCĀ IR VIENĪGAIS IEMESLS SLIMNICAS GULTU AIZŅEMSANAI.

Te parādam, kā JŪS variet palīdzēt.

1. Neprasiet ārstam savu ievietošanu slimnīcā, līdz viņš atrod, ka tas ir nepieciešams.
2. Lai jūsu ārsts izšķir, kāda veida ārstēšana jums nepieciešama, atrodoties slimnīcā.
3. Esiet gatavi atbrīvot gultu citam pacientam, līdz ko ārsts atzīst, ka variet atstāt slimnīcu.

Ko tas varētu nozīmēt . . .

Ja caurmēra slimnieka uzturēšanās laiks slimnīcā samazinātos par vienu dienu, tas visā Ontario atbrīvotu 6 slimnicas ar 500 gultām katrā, vai divpadsmit slimnīcas ar 125 gultām katrā. Šo slimnīcu būve izmaksātu ap 50 milj. dolaru un 3000 gultu apkalpošana izmaksātu ap 21 milj. dol. gadā. Nerēķinot šo maksu, der padomāt, cik daudz māsu un apmācīta slimnicas personāla atbrīvotos nepieciešamam darbam.

Publicēts, lai informētu par Ontario slimnīcu darbību.

ONTARIO HOSPITAL SERVICES COMMISSION
2195 YONGE STREET, TORONTO 7, ONTARIO

MIĻĀ, TU BŪSI MANS ZIRGS!

rinda no Andreja Irbes dzejoļa, kuŗā nerātna divdomība izvērsta liriskā pasakas gleznā, palaista pasaulē latviešu jaunatnes svētkos Toronto, atgriežas atpakaļ jaunā veidā II jaunatnes svētkos Čikagā.

ANDREJA IRBES
novelu krājumā
MUMS NAV SVĒTVAKARU
ko publicē Alfrēda Kalnāja apgāds.

Atmetis provinciālo pieeju noveles formai un problēmu risinājumiem, autors pacel nacionālo vispārcilvēciskā plāksnē, kuŗā ierakstīts latviski īpatnējais raksts, savīta kopā redzamā un neredzamā īstenība.

„Mums nav svētvakaru" lasītājam parāda arī, ka plaisa starp dzimtenes dabu un sešdesmito gadu lielpilsētu, liriku un reālistisku tēlojumu, šķietami īsto un šķietami neīsto ir tikai iedomas.

Grāmata iznāks II latviešu jaunatnes svētku laikā Čikagā un maksās $ 3.20.

Subskribentiem, kas pasūtinās grāmatu līdz š. g. 30. jūnijam ,dodam iespēju iegādāties šo īpatnējo grāmatu par $ 2.40.

ALFRĒDA KALNĀJA APGĀDS,
719 West Willow Street, Chicago 14, Illinois, USA.

NOSŪTĀM DĀVANU SAIŅUS
uz
PADOMJU LATVIJU un CITĀM ZEMĒM.
(PARASTIE NOTEIKUMI)
PIEPRASIET CENRAZUS.
DV SAINISU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 — plkst. 18.00.

✝

Dziļās skumjās paziņojam, ka pēkšņi no mums šķīries

PAULS MAZPOLIS

dzimis 1918. gada 23. aprīlī, miris 1962. gada 18. aprīlī Hamiltonā.
Apbedīts Hamiltonā, 1962. gada 21. aprīlī.

HAMILTONAS DAUGAVAS VANAGI.

✝

Latvijas atbrīvošanas, Strēlnieku un Latviešu leģiona virsnieks, DV organizācijas dibinātājs, Klīvlendas DV apvienības bijušais priekšnieka vietnieks

KĀRLIS EMĪLS LIELUPS

dzimis Vecpiebalgā, 1896. gada 28. maijā, miris Klīvlendā, 1962. g. 17. martā.

KLĪVLENDAS DV APVIENĪBA.

Ak, retākas rindas ik gadus mums tiek . . .

IEVA KAMPE

STARPTAUTISKAS KLASES VIEGLATLĒTE

1962. gad 3. marts Līdervilles Ovālā (Rietumaustrālijas galvaspilsētā, Pertā), iezīmēja jaunu laikmetu sieviešu vieglatlētikas vēsturē: austrāliete Diksija Vilisa un Voldemāra Brieža trenētā jaunzēlandiete Marise Čemberlena sadrumstaloja pasaules rekordus 800 metru un 880 jardu skrējienos.

Nedaudzajiem latviešu skatītājiem, kas šajā svelmainajā pēcpusdienā vēroja Rietumaustrālijas sieviešu meistarsacīkšu norisi, gandrīz tikpat dižu prieku sagādāja 21 gadu vecā Ieva Kampe. Kādreiz ņiprā meitene ar zeltainajām bizēm šodien izaugusi par slaidu jaunavu.

Vispirms viņa triumfēja tāllēkšanā ar personisko un pavalsts rekordu, tad uzvarēja diska mešanā ar 37,62 m tālu raidījumu. Ieva nemaz nepaguva nopurināt smiltis un skaidas no sava sporta tērpa, kad bija jādodas uz startu 80 metru barjerskrējienam. Šāviens — un sešas atlētes jau slīdēja pāri pirmajai barjēru virknei. Skrējiena pusceļā šķita, ka Ieva var sagādāt sensāciju — viņa atradās vienā soli ar Austrālijas meistari Džekiju Djūfolu, bet austrāliete lēnām attālinājās no Ievas ar katru nākamo barjēru un sasniedza mērķi krietnu metru ātrāk. Mūsu lepnums otrā vietā atkārtoja savu personisko rekordu — 11,5 sek. Bet Ievas dienas sasniegumi vēl nebija galā. Viņa uzvarēja lodes grūšanā ar 11,38 m, un tad, kā pēdējā skrējēja, palīdzēja savai vienībai izcīnīt uzvaru 4x110 jardu maiņas skrējienā.

Šī bija tipiska Ievas pēcpusdiena sporta laukumā. Daži lietpratēji zīlē, ka vispusība var viņai laupīt panākumus starptautiskā mērogā. Manuprāt, tieši lieliskie daudzcīņnieces dotumi sagādās Ievai pasaules slavu vieglatlētikas laukā.

1962. gada Austrālijas sieviešu meistarsacīkstēs Adelaidē Ieva ieguva otro vietu pieccīņā, labojot līdzšinējo Austrālijas rekordu.

Ievas atsevišķo disciplīnu rezultāti Adelaidē: 80 m barjēras — 11,6 sek; lodes grūšanā — 11,90 m; augstlēkšanā — 1,54 m; tāllēkšanā — 5,54 m un 200 m — 26,4 sek. Viņas sīvā pretiniece,

Ieva Kampe startē.

Frita spēja: 11,7; 9,7; 1,68; 5,79; 26,3.

Panākumi Austrālijas meistarsacīkstēs deva Ievai vietu izlases vienībā, kas sacentīsies pēdējās pārbaudes sacīkstēs oktobra vidū Melburnā, lai noskaidrotu Austrālijas dalībnieces Britu Kopvalsts spēlēm Pertā novembra beigās un decembra sākumā.

Ja Ievas ieceres īstenosies, tad viņa savās pirmajās pasaules mēroga sacīkstēs piedalīsies tāllēkšanā. Pašlaik viņa gatavojas kādreizējā Austrālijas meistara Deja vadībā un, manuprāt, nākamo sešu mēnešu laikā lidināsies pāri sešu metru līnijai ar katru lēcienu.

Pagājušā gada oktobrī Ieva sasniedza savus labākos rezultātus lodes grūšanā (12,68 m) un diska mešanā (40,32 m). Šogad viņa ir paguvusi atkārtot savu 1961. gada labāko sasniegumu 80 metru barjērās (11,5 sek.) un atzīmējusi virkni pašas rekordu: 60 m — 7,5 sek.; 75 j. — 8,5 sek.; 100 j. — 11,2 sek.; 100 m 12,3 sek.; 200 m — 26, 0 sek.; 220 j. — 26,2 sek.; augstlēkšanā — 1,54 m; tāllēkšanā — 5,80 m un pieccīņā — 4369 p. Visi šie rezultāti, protams, ir arī latviešu labākie sasniegumi svešumā. Latviešu „Zelta sarakstā" Ieva ir pirmā 60 metru skrējienā, otrā pieccīņā (šajā disciplīnā 18 gadus vecā Renāte Lāce pērn iespēja 4500 punktus), un trešā tāllēkšanā.

Ieva nesen pabeidza studijas Rietumaustrālijas augstskolā un skolotāju insitūtā, un tagad strādā par fiziskās audzināšanas skolotāju Skārboro vidusskolā. Nesen viņa saņēma piedāvājumu braukt uz Ņujorku (12-18 mēnešus) fiziskās audzināšanas skolotāju apmaiņā starp Austrāliju un ASV, bet šobrīd ir grūti pateikt, vai Ieva šo piedāvājumu pieņems.

Ja Ieva paliks Austrālijā un turpinās pašreizējo treniņu slodzi, tad 1964. gadā viņai vajadzētu skriet 80 metru barjēras 11 sekundēs, lidināt lodi pāri 13 m, sasniegt 1,60 m un 6,20 m augstlēkšanā un veikt 200 metrus 25 sekundēs.

Bernhards Dzintars Čečins.

TORONTO PILSĒTAS PAZIŅOJUMS

VASARAS LAIKS

NO 1962. G. 29. APRĪĻA līdz 28. OKTOBRIM.

Saskaņā ar pilsētas padomes lēmumu paziņoju, ka šogad vasaras laiks sāksies svētdien, 29. aprīlī, plkst. 2-os rītā un turpināsies līdz svētdienai, 28. oktobrim, plkst. 2-iem rītā.

Izpildot pilsētas padomes vēlēšanas, norādu, ka SVĒTDIEN, 29. APRĪLĪ, PLKST. 2-os RĪTĀ PULKSTEŅI JĀPAGRIEZ VIENU STUNDU UZ PRIEKŠU.

Pilsētas padome lūdz visus pilsētas iedzīvotājus šo paziņojumu ievērot.

Paziņojums izsludināts sakarā ar pilsētas padomes 1962. gada 30. marta lēmumu.

NATHAN PHILLIPS, Q. C.
Pilsētas Vecākais.

DIEVS, SARGI KARALIENI

A. V. KĀNBERGS,
B.A., LLB.
ADVOKĀTS
372 BAY ST., TORONTO.
EM 4-1375, HO 2-2667.

SVARĪGA APSPRIEDE

Šinīs dienās LNAK politiskā nozare noturēja plašāku apspriedi latviešu nacionāli politiskā darba saskaņošanai un aktivizēšanai. Apspriedi vadīja LNAK politiskās nozares vad. J. Lejiņš, protokolēja DV KV ārējās informācijas vad. Gailītis, klāt bija LNAK valdes pr-dis J. Niedra, Baltijas tautu federācijas pr-dis V. Upeslācis, Informācijas centra pārstāvis L. Goba un latviešu pārstāvis Savstarpējā sad. līgā N. Austriņš.

Vispirms visi klātesošie sniedza ziņojumus par pārstāvēto institūciju darbu. Plaši izdebatēja politiskā darba iespējas, metodes un vēlamos virzienus.

14. jūnija aizvesto piemiņas svinības Toronto notiks tieši šinī datumā, un domāts tās izvērst iespējami plašāk. Domāts lūgt divus runātājus no dažādām Kanadas politiskām partijām.

Baltijas federācija iespiedīs skrejlapas un LNAK kopā ar DV rīkos plašu līdzekļu vākšanu pretkomūnistiskam darbam, izsūtot attiecīgi sagatavotas kartītes. Šo kartīšu metus gatavo vietējie mākslinieki. Sakarā ar 14. jūnija piemiņas svinībām Baltijas federācija pie visām konfesijām sūtīs speciālu delegāciju, lūdzot Baltijas tautu traģēdiju pieminēt dievkalpojumos un atbalstīt Baltijas valstu brīvības centienus.

LNAK visām šejienes politiskām partijām iesniegtais memorands radis dzīvu atsaucību. Saņemti daudzi atbildes raksti no partiju vadības un parlamenta locekļiem. LNAK izgatavojusi memoranda papildinājumu, un tas izsūtīts parlamenta locekļiem. Memoranda galvenā doma: jaunkanadiešu tiesību paplašināšana ,uzlabojumi sociālā palīdzībā un cīņas ar politisko subversiju pastiprināšana.

Hamiltonas latviešu organizācijas drīzumā rīkos diskusiju pēcpusdienu, lūdzot tanī piedalīties miera un atbrīvošanās kustības vadītāju Dr. Alkoku. Diskusijās latviešu viedokļa aizstāvēšanai piedalīsies vairāki pārstāvji no Toronto.

SPORTS

KANADAS LATVIEŠU VOLEJBOLA UN BASKETBOLA MEISTARĪBĀ

noskaidrojās Kanadas latviešu meistari sieviešu un vīriešu volejbolā un jaunatnes basketbolā.

Sieviešu volejbolā ļoti sīkstā, līdzīgā un ilgā spēlē Hamiltonas sieviešu vienība uzvarēja Toronto Latviešu sporta kluba vienību. Pirmo setu uzvarēja TLSK ar 14:12. Otrs sets bija veiksmīgāks Spartai un tā nobeidza to savā labā ar 16:14. Trešo setu TLSK uzsāka ļoti sekmīgi un Sparta ieguva pirmo punktu tikai tad, kad klubs bija ieguvis jau 6 punktus pēc kārtas. Sākumā izcīnītais pārsvars nosvēra šinī setā uzvaru TLSK labā un tas beidzās ar 14:9. Pēdējos 2 setos uzvarēja laimīgākā vienība — Sparta ar 15:13 un 15:10, kas reizē ar to bija izcīnījusi Kanadas latviešu meistara godu. TLŠK vienībā spēlēja: Kirša, Ādmine, Banga, Brasliņa, Viškere un Alberta, bet Spartā: Kraule, Moruse, Žulpa, Tētiņa, Sēja un Richtere.

Vīriešu volejbola meistarības finālā sastapās 4 vienības — Hamiltonas Sparta, Montreālas Latviešu sporta klubs un Toronto Latviešu YMCA. Meistara godu izcīnīja Sparta, kas nezaudēja nevienu setu. Sparta uzvarēja YMCA's vienību ar 15:13 un 15:11.

Ciņā pret Montreālu Sparta uzvarēja ar 17:15 un 15:8. Spēlē pret TLSK Spartas rutīna nosvēra uzvaru Spartas labā ar 15:12. un 15:0. Spartas vienībā spēlēja: V. Plinte, M. Žulps, A. Richters, O. Šustiņš, E. Tētiņš un J. Vilmanis.

YMCA ar 2 uzvarām un vienu zaudējumu palika otrā vietā. YMCA uzvarēja MLSK ar 15:7 un 15:3 un TLSK ar 15:10 un 15:9.

Toronto Latviešu sporta klubs uzvarēja Montreālu trijos setos — 15:5, 11:13 un 15:8, paliekot trešā vietā.

Montreālāi nācās apmierināties ar pēdējo vietu, bez uzvarām.

Toronto Latviešu YMCA pārliecinoši uzvarēja TLSK un izcīnīja Kanadas latviešu jaunatnes meistara titulu basketbolā. Rezultāts — 63:39 (29:19) YMCA's labā. Uzvarētājos spēlēja: E. Pelšs, V. Ezers, M. Ešmits, V. Kauliņš, A. Liepa, E. Pilskalnietis, T. Līdums, A. Siksna un V. Šķobe.

TLSK sastāvā bija: V. Ozoliņš, J. Āboliņš, G. Rinks, J. Rasa, G. Ātrens, G. Ozoliņš, I. Hausmanis un J. Hausmanis.

Toronto Latviešu YMCA's vīriešu basketbola vienība uzvarēja Montreālu ar 71:41.

Ar nožēlu jākonstatē, ka Montreālas latviešu jaunatne neiesaistās latviešu sporta vienībās un Montreālas spēlētāju sastāvā jaunas sejas neredz. MLSK nespēja nopietni pretoties YMCA's vienībai, kas bija pārāka saspēlē, iemetienos un arī labāka tehniski. YMCA izmantoja bieži savus rezerves spēlētājus un tomēr uzvarēja ar rezultātu 71:41.

LABO
ledus skapjus,
elektriskās plītis
un
veļas mašinas.
Zvani —
CH 1-3097, Toronto.

Ceturtdien, 3. maijā, plkst. 8.30, Unitarian Church zālē, 175 St. Clair Ave., W.,

LĪNAS KARLSONES
LATVIEŠU DZIESMU KONCERTS

Pie klavierēm: EDĪTE TIMERMANE.

Ieeja pret abonementa kartēm. Atsevišķas ieejas kartes: $ 2.50.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBA.

VAI DE GOLLS TAUPĪS . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

AR INSTRUMENTU KRAVU UZ MĒNESI

Pēc Lieldienu nogales Sav. Valstu zinātnieki plāno vienu no plašākām raķešnedējām izplatījumā. Mēģinājumi ietvers instrumentu kravas nosūtīšanu uz mēnesi un zemei tuvākās planētas virsmas fotografēšanu, Saturna raķetes izmēģināšanu, pirmo kopīgo sadarbību ar japāņu zinātniekiem un starptautiskā satelīta izšaušanu.

Amerikāņu zinātnieki cer, ka mēģinājumi beigsies sekmīgi. Jo sevišķi interesanti būtu redzēt laimīgu instrumentu kravas nolaišanu uz mēnesī. Ar to Sav. Valstis būtu aizsteigušās priekšā Pad. Savienībai. Kā militāri, tā zinātniski svarīgs ir Saturna raķetes mēģinājums. Ar savu 1,5 milj. mārciņu atgrūdienu tā pašreiz ir spēcīgākā raķete pasaulē, prototips nākotnes raķetēm, kas dos dzinējspēku ceļojumiem uz mēnesi un citām planētām vēl tālāk izplatījumā.

Līdz ar Saturna raķetes mēģinājumu amerikāņu zinātniekii iecerējuši apmierīnāt ziņkāri, kas notiek, ja augšējā atmosfairā atbrīvo lielākus kvantumus ūdeni. Lai to noskaidrotu, Saturna raķetes mēģinājuma lidojuma kravā būs 95 tonnas ūdens, kas tiks atbrīvots apmēram 65 jūdžu augstumā.

Nedēļas otrā pusē tiks izšauts starptautiskais satelīts, kas nosaukumu ieguvis no fakta, ka instrumentus būvējuši angļu zinātnieki, kamēr izšaušanai nepieciešamo raķeti dod amerikāņi. Šā gada beigās tiks izšauts vēl viens angļu - amerikāņu satelīts un kāds cits, kas būvēts Sav. Valstu un Kanadas zinātnieku sadarbībā.

KĀDIEM MUMS JĀBŪT

(Pārnesums no 1. lpp.)

Šinī pasaules pārvērtību laikmetā mēs vairs nedzīvojam mūsu pašu dzīvi vien, bet allaž un visur paliekam latvieši un savas verdzinātās tautas atbrīvošanas cīnītāji. Tā nav novalkāta frāzete nav tukši vārdi — mums tikai atliek tos īstenot. Vai cauri gadsimteņiem mūsu senči, mūsu karavīri, mūsu varoņi būtu velti cīnījušies, velti savas dzīvības upurējuši, lai mēs mūsu dzimto zemi un tautu aizmirstu un pamestu, paši atkal labākos materiālos apstākļos nonākuši!

Saturēsim mūsu latvietību, glabāsim un kopsim to, lai tā dzīvotspējīga paliktu mūsos, lai varenais plašums šeit to sevī neuzsūktu. Ir gluži vienalga, kas mēs reiz bijām: laucinieks, strādnieks, ierēdnis, amatnieks, pamatskolas skolotājs vai augstskolas docents, kareivis vai pulkvedis — un ir arī vienalga, kāda darba darītāji esam šodien, — jo mēs visi pa šiem gariem svešniecības gadiem neesam palikuši ne labāki, nedz sliktāki: mainījušās ir tikai mūsu dzīves ārējās kulises.

Necelsim mākslīgu valni starp mums, meklējot pēc tā, kas mūs šķir: uzskati, domstarpības, izglītība, konfesija, — balstīsimies uz to saistošo, kas mūs visus vieno: milestība uz tālo dzimto zemi, kuŗa cieš kā krustā sista. Mēs visi esam latvieši šodien, kā bijām pirms daudziem gadiem mājās, un mēs būsim latvieši arī nākotnē, lai kādā kontinentā mēs dzīvotu, lai kādu svešvalodu runātu. Mēs varam mainīt pavalstniecību, varam mainīt vārdu un uzvārdu, bet mēs nevaram mainīt savu tautību, nevaram mainīt mūsu latvietību, nevaram mainīt mūsu mātes asinis mūsu dzīslās.

Kā katram cilvēkam ir tikai viena māte, tāpat katram cilvēkam ir tikai viena tēvzeme.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

O'KEEFE CENTRE
FRONT & YONGE
62
O'KEEFE CENTRE SUBSCRIPTION SERIES
63
TAGAD PĀRDOSANĀ!
CENA $ 15.-
10 UZVEDUMI.
Rakstiet: O'Keefe Centre vai zvaniet Subscription — EM 3-7387.

Top vienības nama . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

Prezidijam ir uzlikts liels darbs un tas ir ķēries pie tā izpildīšanas ar lielu entuziasmu un gribu to novest līdz gala mērķim. Darba veikšanai ir vajadzīgi arī līdzekļi. Sākuma vajadzībām organizācijas ir iemaksājušas pa desmit dolariem katra. Ar to nepietiks. Tāpēc ikviens naudas iemaksātājs ir lūgts atvēlēt prezidija darba izdevumiem tās procentes, ko nesis viņa iemaksātā nauda līdz akciju sabiedrības nodibināšanai.

Lai organizācijas darbu varētu sekmīgi virzīt uz priekšu, prezidijam ir nepieciešama Toronto un tās apkārtnē dzīvojošo latviešu kartotēka. Šai sakarībā prezidijs š. g. 8. aprīlī Sv. Jāņa draudzes namā, bija sarikojis darba talku, kuŗā piedalījās 40 talcinieku, un ar organizāciju un draudžu palidzību kartotēkas darbs ir daļēji veikts. Kartotēku pārzinās un glabās divas prezidija izvēlētas personas un tā nebūs pieejama atsevišķām personām.

Visā drīzumā Toronto un tās apkārtnē tautiešus apmeklēs savas draudzes, organizācijas vai arī prezidija izraudzītas personas, kas lūgs iemaksāt nama iegādei naudas līdzekļus, ko vēlāk apmainīs pret akcijām. Vienas akcijas vērtība būs $100.- Savākto līdzekļu daudzumu periodiski publicēs laikrakstos.

Ja ikviens latvietis piedalīsies savas vienības nama celšanā, kuŗā būs vieta skolai, jaunatnei un organizācijām, tad latvietība trimdā neizniks. Vienības nams kalpos patiesai latviešu vienībai.

K. B.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510. Sv. Jāņa draudze Toronto.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabā baznīcā, 361 Danforth Ave.

Bramptonā

Sestdien, 28. aprīlī, plkst. 7.30 vak., draudzes vakars Snelgroves zālē.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas Latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

Sv. Katarines latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

6. maijā, plkst. 2 p.p. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas, māc. J. Praulinš.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voltkus, 5438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

29. aprīlī, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

Māc Viesturs Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garuma 1350 — Ošavas raidītājs.

Penmans
WARRANTED FIRST GRADE KNIT-GOODS
GP 2-5
APAKŠVEĻA -ZEĶES -T-KREKLI